

Qaro ko‘zum (II- qism)

Alisher Navoiy

G‘AZALLAR (DAVOM)

---

*Labing bu xastag‘a nevcun takallum etmadi ish
Ki, bir sukunj bila hosil etsa yuz olqish.*

*Otar hamisha qoshi yosi birla g‘amza o‘qin,
Agarchi bo‘lmas o‘q otmoq, yo‘q ersa yoda kerish.
Boshog‘laringmu ekin bag‘rim ichra yo qoldi
Iting chu tu‘ma uchun anda mahkam ayladi tish.
Tariqi ishq aro komildurur ko‘ngul, ne ajab,
Kamol topmoq etib ishni ishq ila varzish.
Zaifjismni to tig‘i yordi — nolonmen,
Nechaki chiqmas uni, necha chok bo‘lsa qamish.
Chekar gul ollida bulbul fig‘on, magar bildi
Ki, o‘tsa vasl bahori, xazoni furqat emish.
Navoiy, asra nihon ishq nuktasin zinhor
Ki, ishq piri manga yoshurun bu nukta demish.*

* * *

*Menga nomehribon yor o‘zgalarga mehribon ermish,
Mening jonim olib, ag‘yorg‘a oromijon ermish.
Tan uzra emdi fahm ettim adadsiz toza dog‘imni
Ki, har bir-bir qorarg‘an shomi hajrimdin nishon ermish.
Buzulg‘an ko‘nglum atrofingda‘i zaxm ichra novaklar
Baliyat qushlariyu zaxm alarg‘a oshyon ermish.
Raqibi sindurub ko‘nglinu men yig‘lab anga, lekin
Su keltirmak hamonu ko‘za sindurmoq hamon ermish.
Baliyat dashtida zore ko‘rub Majnun sog‘ing‘aylar,
Ko‘ngul otlig‘ bizing ovorai bexonumon ermish.
Xayoling xayli ko‘nglum dashtida chun qildilar manzil,
Har o‘t yoqqan yer ul manzilda bir dog‘i nihon ermish.
Zamon oshubidin ko‘nglumga yuz shiddat yetar erdi,
Chu fahm ettim — munga bois ul oshubi zamon ermish.
Agarchi men yomonmen, yaxshidurkim mu‘tarifdurmen,
O‘zin yaxshi tasavvur aylagan mendin yomon ermish.
Navoiy nazmini ko‘rdum quyosh lavhig‘a sabt etkan,
Buyurg‘an ani oliy qadr shohi xurdadon ermish.*

* * *

*Javzo kunidin dog‘i ul chehra jamil ermish,
Yaldo tunidin dog‘i ul zulf taval ermish.
Har qatra ko‘ngul qoni jon berdi o‘luk tang‘a,
Hosiyatini so‘rduq— la‘lingg‘a qatil ermish.
Gulzor aro nilufar ochildi, gumon ettim —
Xol o‘rnig‘a har yuzda bir nuqtai nil ermish.
Hijron tuni daf‘ o‘lg‘ach, bildimki, yuz ochibsen,
Xurshid vujudig‘a tong nuri dalil ermish.*

Ovora ko'ngul istab jon tandin olur ishqing,
Ul telbagakim itmish go'yo bu kafil ermish.
Oyini qanoat tut, izzat tilar ersangkim,
Ermish tama' ahlidin har kimki zalil ermish.
Ko'nglini Navoiyning olsang, nazar aylab ko'r
Kim, dard ila dog' ichra joni ne qatil ermish.

* * *

Ul sarv uzori guli serobdek ermish,
La'li labi gul uzra mayi nobdek ermish.
Ko'rdum qoshi aksini ko'ngul ko'zgusi ichra,
Bu qiblanamo, ul munga mehrobdek ermish.
Ko'rdum ko'ngul ahvolini ko'ksun to'shugidin,
La'ling g'amidin qatrayi xunobdek ermish.
Husn anjumani ichra yuzin ko'rmamish erdim,
Anjum aro xurshidi jahontobdek ermish.
Devona ko'ngul qaydi junundin ne qutulsun
Kim, har xami zulfung anga qullobdek ermish.
Tut faqr etagin, atlas zarbaft so'zin qo'y
Kim, ul dag'i tan hijzida moshobdek ermish.
Bir yo'li Navoiyni yiroq solma nazardin
Kim, ul dag'i bir kun sanga ahbobdek ermish.

* * *

Meni sargashta jismin dog' ila qon lolazor etmish,
Quyuni yoxud to'kulgan lolazor ichra gulzor etmish.
Tanimdin qon chiqorg'an har taraf paykonlaring go'yo
Erur yomg'urki, tufrog'din chechaklar oshkor etmish.
Ko'ngul birla so'ngak manqal aro o'tu o'tundekdur,
Malomat toshlarin to ishq tegramda hisor etmish.
Yuzin may gul-gul etkandin xarosh ermas unum, balkim
Ko'ngulda xorxori nolam andomin figor etmish.
Labing jonimg'a solg'an shu'lalar ichra qazo go'yo
Ulug'roq la'ldin axgar, kichikrakdin sharor etmish.
Bo'la olsam ulusqa ul quyoshni ko'rgali moni',
Ne g'amdur gar yo'lida charx jismimni g'ubor etmish.
Halokim bilgay ulkim, bordur ul yanglig' jafokore
Ki, tavrini husn beparvolig'i oluftavor etmish.
Kabutar qasr burjida emas shah shastidin emin,
Xusho, ul chug'z kim vayrona kunjin ixtiyor etmish.
Maof ermish qayon gom ursa rahrav noqayi jismi,
Nafas torin qazo chun burnig'a aning mihor etmish.
Mug'anniy nag'masi jon bersa bazm ahlig'a tong yo'qkim,
Navoiy rishtayi jonin eshib changiga tor etmish.

* * *

To ko'z bila ko'nglumni ul g'amza maqom etmish,
Qonimni halol anglab, uyqumni harom etmish.
Sarv o'lmadi bog' ichra ohim yeli birlan xam,
Boq ko'z uchi birlankim, qaddingg'a salom etmish.

Hayvon suyidur shudrun, Iso damidur salqin,
Bo'ston sari jononim go'yoki xirom etmish.
Hajr o'qlari zaxmidin jismim bila ashkimni
Tutmoqqa balo saydin, g'am donavu dom etmish.
To oshiqu shaydomen qatlim qilur ul ko'zlar,
Majnung'a kiyiklarni ishq ulfati rom etmish.
Ma'shuq qilur jilva, har kimki aning ko'nghin
Dard o'ti kuli birla ishq oyinafom etmish.
Iskandaru jamliqdur ishqingda Navoiyg'a
Kim, raxshing izu na'lin ko'zgu bila jom etmish.

* * *

Orazin yopqach ko'zumdin sochilur har lahza yosh,
Uylakim paydo bo'lur yulduz, nihon bo'lg'ach quyosh.
Qut bir bodomu yerim go'shayi mehrob edi,
G'orati din etti nogah bir balolig' ko'zu qosh.
Bu damodam ohim ifsho aylar ul oy ishqini,
Subhning bot-bot dami andoqki aylar mehr fosh.
Bo'saye qilmas muruvvat asru qattiqdur labing
Desam, og'zi ichra aytur la'l ham bor nav'i tosh.
Novaking ko'nghumga kirgach jon talashmoq bu ekin
Kim, qilur paykonini ko'nghum bila jonim talosh.
Umri jovid istasang fard o'lki, bo'ston Xizridur,
Sarvim, da'b ayladi ozodalig' birla maosh.
Qoshi ollinda Navoiy bersa jon ayb etmangiz,
Gar budur mehrob, bir-bir qayg'usidur barcha bosh.

* * *

Qatiq dardim zuloli ashk etar fosh,
Suzuk su ichra qolmas yashurun tosh.
Halokim vasl aro mingdin bir etting
Ki, bergay tengri bir yoshing'ga ming yosh.
Demakka fitna ta'limin bo'lub xam,
Qulog'ing sari bosh eltiptur ul qosh.
Magar sochingni tiyding fitnadinkim,
Parishonhol ayog'ingg'a qo'yar bosh.
Yasar chog'da labing rangini go'yo
Eziptur obi hayvon birla naqqosh.
Qadah, ey mug'ki, jon aylay nisoring,
Necha bo'lsam xarobot ichra qallosh.
Navoiy joni sensiz dardisardur,
Borurda ani ham olg'ay eding kosh.

* * *

Zarra-zarra jismim o'rtandi g'amingdin, ey quyosh,
Vahki, sendin bo'lmadi mehru vafo bir zarra fosh.
Har necha qilsam vafo, sendin vafodin yo'q asar,
Tosh ekin bag'ringmu yoxud bog'lading bag'ringg'a tosh?
Ko'z yoshim durri yatimi qo'ydilar yo'lingda yuz,
Vahki, rahming yo'q ayoq ostinda ko'rub muncha bosh.

*Gar kengash boshlar ko'ngul saydini qurbon qilgali,
Qoshlaring yosi nedur kelturdilar bir yerga bosh?
Ey Navoiy, jong'a ul ko'z din ne yetkay g'ayri zaxm,
O'qu yo oldinda qo'ymish xossa ul mujgonu qosh.*

* * *

*Qaysi ishrat mevasi naxli hayotim qildi fosh
Kim, parivash tifllar yog'durg'ay ul yon muncha tosh.
Olam ichra ul quyosh zohir vale mendin nihon,
Ey ibodat ahli, qo'ysam, tong emas, olamg'a bosh.
Oq uqor o'tog'asi chobuksuvorim boshida,
Uylakim, xatti shioi aylagay zohir quyosh.
G'am tuni sargashta boshim, ham sipehredurmudir,
Anda kavkab zohir o'lg'on yuz uza har qatra yosh.
Ko'z ani ko'rgach, ko'ngul sevdi, bu ish bo'lg'an zamon
Ko'zlarim ko'ru ko'ngul nobud bo'lg'ay erdi kosh.
Gar desang qattiq balog'a qolmag'aysen charxdin,
Olam ahli birla yumshog'lig' bila qilg'il maosh.
Chun Navoiy o'ldi, itlar dardparvar jismini
To'ma qilmoq yo'qki, rad aylarda aylarlar talosh.*

* * *

*Sham' uchini olmog' uchun, ey mahvashi farrosh,
Parvona qanotlaridin et sifrai minqosh.
Yo'q-yo'qki, yuzung sham'ig'a parvonadur anjum,
Kim, bir-bir alar shomi visolingda bo'lar fosh.
Oy sham'ig'a minqosh munosib yangi oydur,
Andog'ki, yuzung sham'ig'a minqoshdur ul qosh.
Boshimdur ayog'ingg'a fido, har ne kerak — qil,
To'qmoqqa munosibdur, agar istar esang bosh.
Ul oy agar ilgiga supurgu olur, ey charx,
Xurshid shioi xatidin qilsang ani kosh.
Har tun chu falak borgahi vaz'i nigundur,
Gardun ko'zi go'yo bu jihatdin to'kadur yosh.
Ko'ngli uyidin sabr mato'ini supurdi
Bechora Navoiykim, erur dilbari farrosh.*

* * *

*Husni devoni uza matla'dur ul payvasta qosh,
Kotibi taqdir aning misra'larin yozg'an tutosh.
Jolai ofat kebi ul oy bahori husnida,
Charx anjum javharidin yog'durur boshimg'a tosh.
O'tlug' ohimdin bo'g'uz og'zimg'acha majruh erur,
Ayb qilma, ey ko'ngul, nolamda fahm o'lsa xarosh.
To sirishkim qong'a evruldi dame tinmay oqar,
Muztarib bo'lmoq ajab yo'q, bo'lsa xun oluda yosh.
Yoshurun erdi g'amim, mufrit qadah o'tkan kecha
Yig'latib, beixtiyor etkan emish el ichra fosh.
Xilvat etkan ixtiyor ilgida bir ibriqi may,
Tong emas gar qilsa bir bodom ila har kun maosh,*

*Ey Navoiy, keldi yoru bordi ko'nglungni olib,
Yana bir qatla kelib, joningni dog'i olsa kosh.*

* * *

*Garchi atfol otti bir-bir jismi uryonimg'a tosh,
Ko'rki, xirman-xirman o'ldi jam' har yonimg'a tosh.
Kulbam atrofida bedodu malomat toshidur,
Go'yiyo yog'mish falakdin baytul-ahzonimg'a tosh.
Hajr tog'ida labi shavqida oqsa qon yoshim,
La'l o'lur go'yo bo'yalsa har taraf qonimg'a tosh.
Do'stlar, bastur mazoring'a malomat toshlari,
Chekmangiz mehnat qo'yarg'a qabri vayronimg'a tosh.
Bas qiling atfol tosh otmoqki, qon bo'lmish ichim,
Tegdi go'yo toza qo'yg'an dog'i pinhonimg'a tosh.
Garchi toshing tutti yer jismimda, lekin zulm edi,
Buki o'tti zaxm aro chun tegdi paykonimg'a tosh.
Chun to'yubtur notavon jismim baliyat toshidin,
Berma, ey gardun, g'izo yanglig' yana jonimg'a tosh.
Vazn uchun paymonani qilg'il ulug', ey mayfurush
Kim, emas tortar uchun hojat bu mezonimg'a tosh.
Jomni chekmakta g'am daf'ig'a qolqon ayladim,
Ey Navoiy, charxdin yog'di bu qolqonimg'a tosh.*

* * *

*Shukrkim, sochtim esa g'am tuni anjum kebi yosh,
Vasli subhida tulu' ayladi ollimg'a quyosh.
Zaxmlar ustida marhamg'a momug'luq qiladur,
G'am sahobi necha yog'durdi sinuq boshima tosh.
Tutosh erdi g'am aro navhalarim bir-biriga,
Ayshdin kulgularim bir-biriga o'ldi tutosh.
Hajr xunobi mayi vasli manga berdi samar,
Zahr bo'lg'ay edi og'ushta bu xunobig'a kosh.
Ahli ishq, o'lmangiz ozurda firoq o'tlaridin,
Ul tomug'qa bore vasl uchmog'i ermish podosh.
Ishq aro vaslni kom ahli nachukkim, talashur,
Hajrni zumrai nokom kerak qilsa talosh.
Kim firoq o'tig'a sabr etsa Navoiy yanglig',
Otashin gullar anga bo'lg'usi ul o'ttin fosh.*

* * *

*Dardi ishqing uyla zor etmish meni, ey bag'ri tosh
Kim, qo'yarmen yig'labon har notavon ollida bosh.
Ko'ngluma ko'zdin kirib, g'ayri xayolin qo'zg'adi,
Zarra xayli qo'zg'alur, chun kirdi ravzandin quyosh.
Chun meni qildi balo tog'i junun, tosh otmangiz,
Negakim yerdin olib otmas kishi tog' uzra tosh.
Reshdur bo'g'zum balo zahri ichardin, yo'q ajab,
Holima yig'larda andin o'tkan un topmoq xirosh.
O'qi yetkachkim, bo'lub jon birla ko'nglum muztarib,
Iztirob ermas, boshog' ustida aylarlar talosh.*

*Durdi joming ham g'izo, ham bodadur, ey mug'bacha,
Piri dayr iqbolidin shahlarg'a yo'q mendek maosh.
Eyki, ko'rmysen Navoiy ohi o'qi hay'atin,
Bir stundek shu'la ko'k sahfig'acha, ko'rgil, tutosh.*

* * *

*Yozuqsiz, jurmsnz bedod etar fosh
Manga ul surmasiz ko'z, vo'smasiz qosh.
Fig'onkim, bu taraf boqmay o'tarsen,
Nechakim, ko'zlarim yummay to'kar yosh.
Sirishkim sayli har yon uyla surdi
Ki, topmon ko'ksuma urmoq uchun tosh.
Iliging o'pkali ochmish og'izlar,
Qilichingdin sarosar zaxmlig' bosh.
Hamono qolmas o'z holida rangi,
Sizarda suratnngni ko'fsa naqqosh.
Bahodur naqdi din, ey dayr piri,
Karam qil mayki, borbiz asru qallosh.
Demish: kelsam Navoiy qatlin aylay,
Kelib, ne ko'ngli istar, aylagay kosh.*

* * *

*Husn bog'i ichra qadding sarvi bo'lmog'liqqa tush,
Har havo qilg'an ko'ngul ul qad uza sarv uzra qush.
Umlarkim bo'lg'an overang yetishmish ollinga,
Marhabosig'a ilik sun xud dey olmonkim quchush.
Ko'ksuma g'am tog'ida ishqing balo mismorini
Berkiturda ayladi Farhod metinin cho'kush.
La'li shahdig'a havo qilg'anda, ey jonim qushi,
Gar desangkim topmayin maxlas chibin yanglig'yopush
Ko'yidin bizni chiqarmoqqa, raqibo, yig'ma xayl,
Xasni qavmoqqa nasime bas, emas hojat urush.
Ishrat etkim, charx ollinda tafovut yo'qturur,
Xoh bazm ichra simo'et, xoh kunj ichra tumush.
Dema hajrimdin Navoiy g'amsiz ermas bir zamon,
Istasangkim g'amdin ayrilg'ay aning birla qovush.*

* * *

*Nekim qilur, ko'runur ul buti sitamgar xush,
Chu nozu ishza bila bazmdin chiqar sarxush.
Yuzungda xush ko'runur jomi la'ling, ul yanglig'
Ki, toza gulshan aro la'lrang sog'ar xush.
Qamarning ikki yonida Suhaylu Zuhra kebi.
Ko'rundi iki qulog'inda durru gavhar xush.
Ko'zungki oraz uza yotti — xush ko'rundiki, bor
G'azola yotmoq uchun lola bargi bistar xush.
Ne nav'jinsi bashar suhbatini xush ko'rgay,
Biravga bo'lsa parizodi hur paykar xush.
Menu jamolin aning bir ko'rarga bermak jon,
Agar bu noxush erur ahli davr aro, gar xush.*

Navoiyo, sanga gar yordin g'arazdur, yor
Jafovu lutfini ko'rsang kerak barobar xush.

* * *

Manga bor ul sanami ra'no xush,
Ko'runur o'zga sanamlar noxush.
Yolg'uz ani sevaramkim, manga bor
Ul xush, o'zga kishi yo'q aslo xush.
Xalq noxushlig'idin qayda g'amim,
Bor esa ul sanami zebo xush.
Yuzungga yuz qo'yayin xat orakim,
Sabzada keldi guli ra'no xush.
Kecha hijronida may tortar edim,
Kirdi gul gulruxi mah siymo xush.
Menda yuz biymki, tutqach olibon,
Chekti ul sho'xi qadahpaymo xush.
Dayr aro o'zni, Navoiy, xush tut,
Chun kelibtur sanga ul tarso xush.

* * *

Orazing hijronidin kelmas manga gulzor xush,
Gulsiz andoqkim emas gulbunda yuz ming xor xush.
Xastadur ko'nglum ko'zungdin uylakim mumkin emas,
Lablaringdin sharbat olmay bo'lg'ay ul bemor xush.
Ko'yida vayronaye topib yiqildimkim, kelur
Qasri jannatdin menga ul soyai devor xush.
Ko'yidin man' aylar erdim chun o'larmen, ey ko'ngul,
Emdi berdim ruxsating, har qayda borsang, bor xush.
Har kishi maqsadg'a bir sarrishta istar, ey faqih,
Subha gar xushtur sanga, bordur manga zunnor xush.
Hirqavu zuhdu riyo ahlig'a xushtur xonaqah,
Lek aning rag'mig'a keldi kulbai xammor xush.
Ey Navoiy, may bila xush tut o'zungnikim, emas
Bu fano dayri aro bo'lmoq dame hushyor xush.

* * *

Ham xati xazrosi xushtur, ham labi go'yosi xush,
Ham Xizr xush, ham aning ayni hayotafzosi xush.
Ey mug'anniy, hajr za'fidin hazinmen uylakim,
Lahnda dudi bila kelmas Masih anfosi xush.
Bir ishorat birla o'lturdiyu xushmenkim, kelur
Barcha gar xud qatl uchundur, yorning imosi xush.
Uylakim tojir bo'lur, xush yaxshi savdo bersa dast,
Meni savdoyini asrar zulfining savdosi xush.
Ruh xayli oldorab, o'z holig'a topmas shuur,
Chun xirom etsa, ravonoso qadi ra'nosi xush.
Vah, nedin ajzu niyozim noxush erkin ollida,
Nechakim, ko'nglunga kelsa nozu istig'nosi xush.
Ey xirad ahli, senu aqlu vara' mulkida qayd
Kim, erur ishq ahli ollinda junun sahrosi xush.

*Ichkali eski safol ichra gadolig' durdini,
Bizga o'zga kelmadi juz sog'aru sahbosi xush.
Ey Navoiy, qullug'in nazm ichra arz etmak ne sud,
Ulki qilmas nazm birla qullug'in mirzosi xush.*

* * *

*Porsovash dilsitonim bo'lg'an ermish bodano'sh,
To boshim bo'lg'ay ayog'ing bo'lg'usi, ey mayfurush.
Ichganin ko'rgan zamon-o'q mast bo'lg'ungdur, demang
Kim, eshitgan lahza mendin zoyil o'lmish aqlu xush.
Bazmi vaslidin yiroq og'zimda xumdek muhr erur,
Tong emas qonimg'a maydek shavq o'tidin tushsa jo'sh.
Jonu ko'nglum qon yutub afg'on chekarlar hajridin,
Ishrat ahli may ichib bazmida qilg'ondek xurush.
Chok ko'nglak birla to usruk chiqibsen, ohkim,
Kisvatin mayxona rahni aylamish yuz xirqapo'sh.
Subhidam ul but sabuhi bazmin ettim orzu,
Chiqmag'il dayfi fanodin deb nido qildi surush.
Ey Navoiy, qoru ermas bo'lsa yuz ming jon fido,
Gar qadahno'shum iki la'li mayidin tutsa qo'sh.*

* * *

*Ey, ko'ngul gulzori vasling subhida nolanda qush,
Yo'qki, atfoli firoqing ilgidin parkanda qush.
Qasri uzra qushmu timsol ettilar ul shahning,
Yo boshig'a chatrdek ochti qanot farxunda qush.
Nutqi to'ti, jilvasi tovasu raftori tazarv,
Husn gulzorida yo'qtur bir anga monanda qush.
Nomai shavqumni chun elturga ojiz bo'ldilar,
Yel ko'runmas ko'zga dam urmas bo'lub sharmanda qush.
Qush bo'lur, boshimg'a qo'ng'ach, dudi ohimdin qora,
Ko'r junun jazbinki, anda qo'nsa, bo'lg'ay banda qush.
Faqr tut, gar istasang uchmoqki, bu ummid ila,
Bo'ynig'a tasbih osib, yungdin kiyibtur janda qush.
Ey Navoiy, ishqdin qochma, boqib bulbul sari,
Ko'rki, maxlas topmadi bu banddin parranda qush.*

* * *

*Ey musavvir, lutf etib sizg'il meni jonong'a to'sh,
Uylakim, tushkay yuzi bu diydai hayrong'a to'sh.
Yuzi bo'lsun yuzuma to'sh, qaddi ham to'sh qaddima,
Lek jonparvar labi la'lini tarh et jong'a to'sh.
Ro'baro' har uzvi har uzvumg'a to'shdek tushmagay,
Yuzi ko'zgusi vale bu dudlig' afg'ong'a to'sh.
Ko'ksini ko'ksumga to'sh sizg'il demonkim, tushmagay
Nozanin jismi aning bag'rimdag'i paykong'a to'sh.
Olloh-Olloh, telbalik soldi xayoloti muhol
Ko'ngluma, yo'qsa ne loyikdur gado sultong'a to'sh.
Qaysi yonkim itlarin tarh aylagungdur bazm aro,
Siz meni tufroqqa yuz qo'yg'on vale ul yong'a to'sh.*

*Chekta chun har kimsani bir ishga to'sh kilki qazo,
Ohkim, bu telbani qildi raqam hijronga to'sh.
Aysh jomin tutmang, ey davri tarab soqiylari,
Bizgakim, charx etti bizni mehnati davrong'a to'sh.
Ey Navoiy, telba ko'nglum zor tang'a kelmadi,
Toki el majnunni bir ko'rsatsalar vayrong'a to'sh.*

* * *

*Ey jamolingnng xayoli xotiri vayronda naqsh,
Shamsadin qolg'an asar yanglig' buzug' ayvonda naqsh.
Tegdi bir novakki, sahmidin o'lub erdim, valek
Yangi jon toptim aning otin ko'rub pankonda naqsh.
Kecha ul gul furqatidin, kunduz atfol ilgidin
Xoru xora zahmini ko'r bu tani uryonda naqsh.
Orazing naqshiki chiqmas tiyra ko'nglumdin dame,
Qildilar go'yoki Yusuf suvratin zindonda naqsh.
Ey musavvir, sizmag'il Majnun Layli suvratin,
Bas menu yorim hadisi safhai davronda naqsh.
Naqsh sudin chun bo'lur zoyil, ajabdurkim, erur
Yig'lag'an soyi xayoling diydai giriyonda naqsh.
Dahr elidin gar vafo Qilding tama', ey soddadil,
Istading amreki, tutmas, haynizi imkonda naqsh.
Qildi ko'p devonni el naqshi nigor, ammo emas
Uylakim, qildim nigorim vasfini devonda naqsh.
Bog'lamas naqsh ulki bo'lg'ay sendin o'zga yor uchun,
Bazmi dard ichra Navoiy bog'lasa hijronda naqsh.*

* * *

*Jismi vaslin qildim ul zulfi sumansodin tama',
Ul kishi yanglig'ki, qilg'ay siym savdodin tama'.
La'lidin tirguzmak etsam orzu ayb etmangiz
Kim, kishi o'lturmak etmaydur Masihodin tama'.
Zarrani xurshidcha ravshan tama' qilg'anacha bor,
Zarracha mehr etmak ul xurshidsiymodin tama'.
Ne ajab qilsam tama' ovora ko'nglumdin junun,
Qilsa bo'lmas aql xud Majnuni shaydodin tama'.
Dog' etib ko'nglum tavaqqu' qildi sabrim naqdini,
Ahli zulm andoqki qilg'ay naqd tamg'odin tama'.
Gulxaniyidin gulxan olotin tama' qilmoqdurur,
Har kishi dunyolik etsa ahli dunyodin tama'.
Sarvi guldin ko'p demang so'z kim, Navoiy aylamish,
Bargi guldin xil'at etgan sarvi ozodin tama'.*

* * *

*Ul pariya har dam qilur majnunlarin shod o'zga nav',
Lek etar men telbaga har lahza bedod o'zga nav'.
Yorni men ko'r may o'ldum, ul ko'rub ham o'lmadi,
Ishq aro men bormen o'zga nav'u Farhod o'zga nav'.
Zikr etar bazm ichra lutfu mehr ila oshiqqlarin,
Lek men badro'z rasvoni qilur yod o'zga nav'.*

Ishq aro o'zni manga o'xshatma, ey bulbulki, bor
Lahnu ohang o'zga nav'u ohu faryod o'zga nav'.
Shayxu talqini riyokim, soliki dayri fano
Bizga qilmish dardu ishq oyinin irshod o'zga nav'.
Siz cheking no'shi visol, ey ahli ayshu nozkim,
Biz bo'lubbiz zahri hajr ichmakka mu'tod o'zga nav'.
Ko'nglidek so'rma Navoiyniki, qilmag'lig' erur
Qushni ozod o'zga nav'u qulni ozod o'zga nav'.

* * *

Chun shabiston ichra qildi orazin jonona sham',
Mash'ali mehr o'lsakim, ko'zga ko'runmas yona sham'.
Band ayog'ida nedindur boshida savdo o'ti,
Ey pariy, ishqingda gar xud bo'lmamish devona sham'?'
Yig'laru o'rtar o'zin to subh go'yo har kecha,
Hajr aro bo'ldi meni mahzun bila hamxona sham'.
Dema kuymak savtikim, uyqu yo'qig'a rahm etib,
Der zabona shaklidan til tortibon afsona sham'.
Ekkali parvonalar ko'nglida go'yo tuxmi mehr,
Ashkdin atrofida ham su sochar, ham dona sham'.
Yo muhabbat o'tidin parvonani kuydurgali,
Yorutur oraz o'tin har lahza mahbubona sham'.
Qo'ymadi parvonani fonus aro men zordin,
Ul mahi xirgahnishin bo'lg'an kebi begona sham'.
Balki oshiq do'stlardin dururkim o'rtanur,
Toki shavqi o'ti ichra o'rtanur parvona sham'.
Ey Navoiy, bot o'chur ohing yelidin sham'ni,
Topti chun ul yuz furug'idin bizing vayrona sham'.

* * *

Hajr o'tidin shom agar mendek emas bexob sham',
Rishtai jonig'a nevchun soldi pechu tob sham'.
Bir quyosh hajrida gar kuymas nedin bas men kebi,
Kavkabi ashkin to'kar andoqki durri nob sham'.
Mahvashimdek demakim, bo'lmish libosi la'lgun,
Men kebi qon yoshdin o'ldi g'arqai xunob sham'.
Kechaikim tiyra kulbamni yorutqay ul quyosh,
Tong emas anjumdek o'lsa ul kecha noyob sham'.
G'am tuni ul oy xayolidin buzug' ko'nglum yorur,
Go'shai vayrong'a bastur partavi mahtob sham'.
Tiyra shoming fayz nuridin desankim, yorug'oy,
Tutqil ul yanglig'ki tutmish go'shai mehrob sham'.
Ey Navoiy, ul quyosh qo'yg'och shabistonimg'a yuz,
Rashkdin siymob ashkidek bo'lur siymob sham'.

* * *

Garchi men hajringdin o'ldum tortibon ko'p zorlig'
Sen hayotingdin top, ey badmehr, barxo'rdorlig'.
Xasta erdim ko'zidin yetkurdi la'lin og'zima,
Tengri jon berdi, vale chektim base bemorlig'.

*Kechayekim tushka kirgay ul saodat axtari,
Bermagil, yo rab, manga ul uyqudin bedorlig'.
Bodayi la'ling bila mundoqki usrukmen mudom,
Kofiri ishq o'lg'amen, gar istasam hushyorlig'.
Bu ko'ngul ozoridin bezormen bor muddate
Bo'lg'ali bizlar aro ozorlig', bezorlig'.
Ne bino erkin bukim, bir pora koshi tushmadi,
Qilg'ali bu toqni sun' ilgi miynokorlig'.
Ey Navoiy, suhbatingdin qilsa or ul ko'rkaboy,
Yo'q ajab nevchunki sensen bir gado, ul borlig'.*

* * *

*Soqiyo, hajr ilgidin ko'p tortadurmen zorlig',
May keturkim, maslahat ermas manga hushyorlig'.
Qasdim etmish hajru bexudlug' ilojimdur dame,
Mayg'a afyun yor qil gar aylar ersang yorlig'.
Mast qil andoqki, bosh qo'ysam magar bo'lg'ay manga
Mahshar ahli yo rabu g'avg'osidin bedorlig'.
Chorasi yo bodadur, yo vasl, yo marg, ey tabib,
Har kishikim topsa hijron dardidin bemorlig'.
Bar yegil, yo rab, hayoting bog'idin, ey mug'bacha
Kim, mayli la'lingdin o'ldi bizga barxurdorlig'.
Zuhd, ey soqiy, balo ermish, xush ul manxorakim,
Ichkali jomi balo bo'lmish ishi xammorlig'.
En Navoiy, zuhddin yuz qatla ortuq darbadar
Bir safol ilgimda mug' ko'yida qilsam zorlig'.*

* * *

*Ko'zungki, kufr ila yuz ding'a soldi vayronlig',
Xudoy uchun tiy ani — yo'qmudur musulmonlig'.
Qadingki jilva uza jilva ko'rguzur har dam,
Ajab emas manga hayronlig' uzra hayronlig'.
Labingni so'rsam, emas tongki, to'kti qonimni,
So'rarlar aniki, bo'lg'ay birav bila qonlig'.
Demishsen o'tturayin ishq ahlin aylab jam',
Magar bilibsen alar ichra ko'p parishonlig'.
Ne hukm aylar esang, ayla husn mulkidakim,
Sanga musallam erur xo'blarg'a sultonlig'.
Jununni tark etibon oqil o'l, dedi zohid,
Bo'lur emish bani odamg'a muncha nodonlig'.
Deding, Navoiy agar vasl topsa, o'tturayin,
Firoqing ichra gumon aylading ani jonlig'.*

* * *

*Ey labing xosiyati chashmai hayvon yanglig',
Quyiyu yuqorig'i xoli bila jon yanglig'.
Ayog'imning qalami za'fdin andoqki qalam,
Qotaqolg'an teri davrida qalamdon yanglig'.
Nuni tanvin kebi xam hajrida nobud tanim,
Dog'i pinhonim anga nuqtai pinhon yanglig'.*

Qaddi javshan aro ko 'nglumda aningdekkim o 'q,
Charkasi dulug 'a ul o 'q uza paykon yanglig ' .
Odam o 'rnig 'a pariy oshiqi bo 'ldumkim, ul
Odamisizlig ' aro bo 'lmag 'ay inson yanglig ' .
Yuzi nazzorasi hayronlig 'i o 'lturdi meni,
Bir nazardin kim o 'lubtur meni hayron yanglig ' .
Qo 'yma bu manzilu maskanga ko 'ngulkim zinhor,
Angla yo 'l o 'tkuchidek o 'zniyu mehmon yanglig ' .
Johning zebig 'akim husn tilab, bildikkim,
Ziyinati kelmadi joh ahlig 'a ehson yanglig ' .
Shayx der ishqni tark et, sanga aql o 'rgatayin,
Ey Navoiy, kishi bo 'lg 'aymu bu nodon yanglig '!

* * *

Zahri hijroning chu ayshim komini qildi ochig ' ,
No 'shi vasling elga yetkandip manga yo 'qtur osig ' .
Tosh yog 'durg 'andin atfol o 'lmadim, o 'lturdi hajr
Kim, suubatda bular andoq emas erdi qotig ' .
Ashk aro o 'ldum, yig 'ishtur emdi zulfung shastini
Kim, su uzra kelgusi daryo aro o 'lgan bolig ' .
Qatra-qatra qon yoshimdin chehram o 'lmish uylakim,
Tim-tim etgaylar qizil kog 'aznikim, bo 'lg 'ay sorig ' .
Yuzda hajringdinki tirnog ' o 'rni xatlar bo 'ldi qon,
Har biriga ashkdin su ochibon qildim orig ' .
Olg 'ali dunyo arusin, eyki, sotting naqdi din,
Umr sotib, marg olmoq angla, bu sotig '-olig ' .
Istaram, la 'lig 'a qilg 'aymen chuchuk jonim fido,
Ey Navoiy, anga dermen kelmagay nogah ochig ' .

* * *

Otashin la 'ling o 'ti ayladi ko 'nglumni nsig ' ,
Bo 'ldi bag 'rim dog 'i ko 'nglum isig 'i birla qizig ' .
Yaraqon ot qo 'yadurlar manga hikmat ahli
Kim, harorat yuzu ko 'zumni dog 'i qildi sarig ' .
Men anga oshiqu ko 'z ham yuziga oshiqdur,
Ishq ahlining erur rangi sarig ' , ashki arig ' .
Men agar yig 'lar esam talx chuchuk la 'ling uchun,
Ko 'zlarim dog 'i to 'kar ashkni achchig '-achchig ' .
Ani chun ko 'rdum, aning ko 'yida qoldim mung ila,
Do 'stlar, siz o 'tung, ish tushti manga osru qotig ' .
Husni davrig 'a vafu yo 'q, bu quyosh bot uyoqur,
Xo 'blardin xush erur yaxshilig 'u yaxshi qilig ' .
Qon to 'kar ko 'ngli Navoiyningu ashk ikki ko 'zi,
Ulgusi ishq g 'amin gar yemasa issig '-ilig ' .

* * *

Yaraqondin manga gar bor esa ruxsor sarig ' ,
Turfu ko 'ngilki, erur diydai xunbor sarig ' .
Ko 'zki, qon yosh oqibon bo 'lmasa sarig 'lig 'i daf' ,
Rangi go 'yoki sarig ' lola kebi bor sarig ' .

Xil'atin dema sarig' rangki, ruxsoru ko'zum
Ayladi oyinagun to'nida izhor sarig'.
Yaraqon daf'i sarig' jins qilur, turfa ko'rung
Kim, bo'lur tegsa yuzum to'nig'a bisyor sarig'.
O'zga sufrat manga yuz qo'ydi, yo'q ersa tong emas,
Za'faron rangicha o'n bor esa bemor sarig'.
Men kebi subhu quyosh oshiqing o'lmish, negakim
Sidqu mehr ahli yuzi qildi namudor sarig'.
Xas kebi bo'lsa Navoiyg'a sarig' yuz, kulma,
Ko'rguzur gulni dog'i bog'da gulzor sarig'.

* * *

Lolagun bo'lmish surarda qatlima dildor tiyg',
Yo balo tog'idin etmish lolazor izhor tiyg'.
Gul tani yuz chok o'lub bukim bo'yalmish qon aro,
Tegdi g'amzang xaylidin go'yo anga bisyor tiyg'.
Tiyg' tortib yetkach-o'q qildim fidosi jonnikim,
Bo'lmag'ay ozurda qotil, ko'rmagay ozor tiyg'.
Jism paykoning bila to'ldiyu jondur g'amdakim,
Aylasang qatlimg'a rag'bat bo'lmag'ay nokor tiyg'.
Ishq dashti sabzasidin lola har yon sochilur,
Ya'ni ul sahro giyohi bor emish xunbor tiyg'.
Olam ahli qatlini bir damda qilsang orzu,
Yuzdin ol burqa'ni, qindin chekmagil zinhor tiyg'.
Nazm mulkin til chekib olmish Navoiy uylakim,
Cheksa olamni olur shohi falak miqdor tiyg'.

* * *

Baski qo'ndung ko'ksuma ko'nglumni olg'on chog' dog',
Jismim o'lmish xirqam ul yanglig'ki maydin dog'-dog'.
Demakim, ne dog'dur ko'nglungdakim, o'tlug' ko'zung,
Qo'ydi anda ko'rguzub yuz loba birla log'-dog'.
Dog'lar qo'ydim, chu mastu oshiq o'ldum nechakim,
O'zni asrab qo'yimas erdim bor ekanda sog' dog'.
Arg'uvoni to'n bila to'jilva qilding, vahki, bor
Hayratingdin arg'uvon shohig'a har yafrog' dog'.
Solg'ali o't bag'rimu ko'nglumga hajring bor emish,
Tortmoq ko'nglumdin ohu bag'rima qo'ymog' dog'.
Go'yiyo Farhoddek hamroz uchun barq o'tidin,
Lola ermas bag'rig'a har sari qo'ymish tog' dog'.
Ey Navoiy to'kma o'tlug' ko'nglung uzra ashkkim,
O'rtanur ko'prak kuyar holatda quysang yog' dog'.

* * *

Agar kelmasa, intizorim qo'yar dog',
Valek iztirob o'rtar, ul oy kelur chog'.
Manga bog'u gulzor aning orazidur,
Gar ul bo'lmasa, baytul-ahzon erur bog'.
Dema shavq o'tig'a taskin berur may,
Yonar, shu'lam o'tig'a ko'p quymag'il yog'.

*Men ar mastu bemorlig' birla o'ldum,
Hamisha jahon ichra sen bo'lg'asen sog'.
Dedingkim, ololmasun dilrabolar
Ki, ko'nglumga qo'ydung og'ir hajrdin tog'.
Bahori jamolingda nolamni xush tut
Ki, tengdur, bahor o'tsa, bulbul bila zog'.
Navoiy firoqingda ul nav' itti
Ki, gardi topilmas, g'aming solsa tufrog'.*

* * *

*Sho'xi charog'chi yoqibon husnidin charog',
Mash'al fatilasi bila ko'ksumga qo'ydi dog'.
Bazm ahlin o'rtamakka yoqar kecha zulm o'tin,
El bazmini yorutg'ali ermastur ul charog'.
Ko'nglumdurur fatila emas mash'al ichrakim,
Ul sho'x o't solib, quyar aning o'tig'a yog'.
Bo'ldi quruq yog'och kebi jismu boshimda o't,
To bo'lg'ay anga mash'alaning xarjidan farog'.
Mash'alni kosh tutmasa, o'tluq yuzi yetar,
Gar sayr etarga qo'ysa shabiston sari ayog'.
Ne tong, ko'zinki sham'i hidoyat yorutmasa,
Xabt o'lg'an elga mash'ala dudi bila dimog'.
Ushshoq bazmi mash'ali bas oh shu'lasi,
G'am shomi qilma mash'alachi har sari so'rog'.*

* * *

*Ko'rguzur hijron hurufi nuqtasin jon har taraf,
Sensizin ya'niki qo'ymish dag'i hijron har taraf.
Uyla shiddat birla charx aylar meni sargashtakim
Zaxm ko'p tandin yog'ar shudrun kebi qon har taraf.
Ko'nglum ahvolin ne deykim, sharhig'a bir tildurur
Ko'kragimdin bosh chiqarg'an no'gi paykon har taraf.
Tashladim yetkach junun xayli tunganlar taxtasin,
Ya'ni ochtim mehmonlar ollida xon har taraf.
Ashk qonlig' ko'zni eltur uylakim, su lolani,
Bo'lmasa yo'linda moni' xori mujgon har taraf.
Rashkdin ko'p muztaribroqdur ko'ngul ul go'ydin
Kim, kesib boshimni ul sho'x ursu chavgon har taraf.
Qo'y basharni, gar maloyik domi ermas yaxshidur,
Ul pariy mundoqki, zulf etmish parishon har taraf.
Netib o'lmaykim, yana ul sho'x usruk o'tlanib,
Ter sui markab yelidin soldo to'fon har taraf.
Ko'r, ne hayratdur mangakim, bordurur bu dayr aro
Donishi yuz menchalar, yuz mencha hayron har taraf.
Shishadek ko'nglumni paydo o'rtadi soqiy valek
Dog'in etti may hubob ostida pinhon har taraf.
Ey Navoiy, navhayi hijron tuzub un chekma ko'p
Kim, kishi qolmas tirig yetkach bu afg'on har taraf.*

* * *

Gar tanimda zohir o'lmish dog'i hijron har taraf,
Jonda xud yuz oncha bordur dog'i pinhon har taraf.
Ishq sahrosida menmen soyir andoqkim quyun,
Dema sargardon kezar Majnuni hayron har taraf.
Ko'yiga pinhon borib, zaxmim ne yanglig' yoshuray
Kim, qayon borsam yaralardin borur qon har taraf.
Ko'ksum ichra tushti bir xori xasak, ya'ni ko'ngul
Toki andin chiqqali bir no'gi paykon har taraf.
Hinduyedur bul-ajab bozigar ul ko'z davrida,
Hind eli ahli tamosho xayli mujgon har taraf.
Toza bo'lsun ul bahori husnkim, onsiz ko'zum
Durfishon o'lmish nachukkim abri nayson har taraf.
Har taraf maydon aro yuz fitna tushti, rahm etib,
Tavsaningni chopmag'il qilg'anda javlon har taraf.
Dayr ichinda netti tirguzsang meni, ey mug'bacha,
Jomi davringdin tomar chun obi hayvon har taraf.
Chun Navoiydek havoiy bo'ldum ul oy hajridin,
Ne ajab, yeldek yuz ursam, tortib afg'on har taraf.

* * *

Ishq tobidin o'lubmen meni bemor zaif,
Tob ko'p ko'rsa aningdekki bo'lur tor zaif.
Vaslida evrulubon boshig'a dermenki o'lay,
Vahki, bo'lmishmen annng hajrida bisyor zaif.
Za'f aro zorlig' ozurda qilur ko'nglumni,
Topar ozor, bale, chunki bo'lur zor zaif.
Xastalig' tortsa yillar kishi, ma'lum ermas,
Men kebi ko'rguza olg'aymu namudor zaif.
Bo'lmish o'n yilg'i o'luktin manga za'f afzunroq,
Vahki, jonliq kishi kim ko'rdi bu miqdor zaif.
Za'fdin shayx qutulg'ung dedi, tark etsang ishq,
Piri dayr ollida bu qavli aning bor zaif.
Za'f aro qilma Navoiyg'a sitam, ey oykim,
Buyla aylabtur ani charxi sitamkor zaif.

* * *

Boda xushtur gar harifim bo'lsa bir yori zarif,
May harifi gar zarif ermas, anga erman harif.
Ul sifat zoting latofat aynidin jonbaxshdur
Kim, hamono ani mazhar qildi ism-ul-latif.
Za'fdin gar dardi ishqingdin shikoyat ayladim,
Ishq shar'i ichra ermas mu'tabar qavli zaif.
Xoki poningni maloyik qildilar toji sharaf,
Olloh-Olloh, kim ko'ruptur bu sifat zoti sharif.
Za'fim andoqdurki dam ursam erur biymi halok,
Ne uchunkim ul taharrukdur anga behad anif.
Davr ranjiddin tilarmen mayg'a tushmak uylakim,
Mayg'a tushgan qil kebi g'arq o'lsa bu jismi nahif.
Ey Navoiy, qilg'ali tab' ahli jinsi she'r nazm,
Nazming o'ldi barchasig'a qofiya, balkim radif.

* * *

*Kechti umrum naqdi g'aflat birla nodonlig'da hayf,
Qolg'ani sarf o'ldi anduhu pushaymonlig'da hayf.
Jong'a bir dushvorlig' qo'ymay riyozat ranjiddin,
Sarf bo'ldi naqdi avqotim tan osonlig'da hayf.
Bog'ladim paymonadin paymon, fig'onkim, aqlu din
Bo'ldi bu paymonavu ul sustpaymonlig'da hayf.
Ey musulmonlar, bilingkim, bo'ldi umrum hosili
Nafsi kofir fitnasidin nomusulmonlig'da hayf.
Hayfkim, naf' aylamas har nechakim tortib ilik,
Desam o'z ahvolima bu nav' hayronlig'da hayf.
Andoq ish qilkim, pushaymon bo'lmag'aysenkim, emas
Hech osig' chun ish xato bo'ldi pushaymonlig'da hayf.
Har ne o'tkan so'zlarim chindur desam yolg'on erur,
Chin budurkim, degamen umr o'tti yolg'onlig'da hayf.
Chun yengilrakdur hisob o'lg'anda sultondin gado,
Hayfkim, bo'lg'ay gado avqoti sultonlig'da hayf.
Ey Navoiy, voqif erman xalqdin, bori mening
Kechti umrum naqdi g'aflat birla nodonlig'da hayf.*

* * *

*Har kishikim g'ayri ishqing harfi yozg'ay bir varaq,
Ilgini aylab qalam, boshin qalamdek ayla shaq.
Parda yopqach yuzga, tutti qon yoshim ofoqni,
Mehr uyoqqanda, ufuq sari yoyilg'andek shafaq.
Go'yiyo xurshid har sari yugurtur kavkabe,
Chunki sur'at vaqti ul yuzdin tomar har yon araq.
Vahki, ashkim jolasidin topti ofat bir necha,
Sabr tuxmin mazra'i jon ichrakim qildim nasaq.
Bir-bir ustida qo'yubmen furqatingdin necha dog'
Ishq xoni ichra qo'yg'andek tabaq uzra tabaq.
No'sh etarmen boda to la'ling xayoli birla men
Qon yutarmen, toki bo'lg'ay tanda jonimdin ramaq,
Shayx kavsar sharbati — men talx may madhin dedim,
Ochchig'i kelsa ne tong, nevchunki ochchig' keldi haq.
Boda vasfin dars agar der ersa piri mayfurush,
Jomi xatti davridin olmoq munosibdur sabaq.
Istama kavsar, Navoiy, top farog'at bodadin
Kim, erur ul muxtalif, lekin bu birdur muttafiq.*

* * *

*Yor kelsa bas mahaldurkim, ichim qon etti shavq,
Sabru oromim berib barbod, tug'yon etti shavq.
Ozu ko'p har ne dedi qosid visoling mujdasin,
Sabrim ozu iztirobimni farovon etti shavq.
Shavq hijrondin batar oshub soldi ko'ngluma,
Ko'nglum oshubini qo'ykim, g'orati jon etti shavq.
Ne ajab kechrak muyassar bo'lsa — o'lsam, ey rafiq,
Buylakim, ummidvori vasli jonon etti shavq.
Hajr bo'lsun yo visol ummidi chun muhlikdurur,*

*Bas hayotu qatlini ko'ksunga yakson etti shavq.
Gar jununumning hadu poyoni yo'qtur, yo'q ajab
Kim ko'ngul bexudlug'in behaddu poyon etti shavq.
Ey Navoiy, hajr zulmin yod qilsam, qilma ayb
Kim, manga bedodi nomaqduru imkon etti shavq.*

* * *

*Chiqsa jonim, ayb qilma, jismi bemoring'a boq,
Kuysa jonim, hayrat etma, nolayi zorim'ga boq.
Hajr dashtining guli gar lola bo'lsa, sayli qon,
Qilmag'il, ey gul, taajjub chashmi xunborim'ga boq.
Eyki, ko'rmay sen quruq shoxe bezalgan gul bila,
Hajr toshidin sarosar jismi afgoring'ga boq.
Zulfin ochti ul sanam, ey shayx, bovar qilmasang
Kim, asiri kufrmen but birla zunnoring'ga boq.
Yer bila teng qildi xoki tan uyin ashkim suyi,
Ishq saylidin yiqilg'an eski devoring'ga boq.
Qilmasang tavbamni sindurg'anni bovar, ey faqih,
Xirqayi chokimni ko'r, oshufta dastoring'ga boq.
Bosh ko'tarmay maydin ektim jurm tuxmi barcha umr,
Ey Navoiy, umr etib zoyi' saru korim'ga boq.*

* * *

*Hajr aro rahming kebi bo'lmas manga kam ishtiyog,
Balki husnungdin bo'lur afzun damo-dam ishtiyog.
Ishtiyoging bahridin olam'ga tomsa qatraye,
Jong'ga yetkaylar chekardin ahli olam ishtiyog,
Garchi bo'ldum dard tog'i, lek qaddim za'fdin
Ayladi ostig'ga qolg'an qofdek xam ishtiyog.
Hajridin yolg'uz emas kuymakligimkim, onsizin,
O'rtagan jonimni ham hijron erur, ham ishtiyog.
Ishtiyogim xirqatig'ga choraye qil, ey rafiq
Kim, xarob aylab turur holimni muhkam ishtiyog.
Dilrabolar otashin la'lidadur andoqki o't,
Furqat ahlining qotiq jonig'ga mubham ishtiyog.
Oh dudidin qora ermas Navoiy kisvati
Kim, aning o'llig'ga solmish bo'yla motam ishtiyog.*

* * *

*Demangiz ahbobkim, qilmas musen bas yig'lamoq
Kim, manga tengri nasib etmish tunganmas yig'lamoq.
Asray olmon o'zni, ashkim tutti dashtu tog'ni,
Nechakim Farhodu Majnun dedilar, bas yig'lamoq.
Mastu oshiqmen dag'i ko'nglumda ayrilg'an kishim,
Ey musulmonlar, ne tong men zori bekas yig'lamoq.
Tong emas jismim oqizg'uncha ko'zum gar to'kti ashk,
Ne ajab abri bahoriy oqqucha xas yig'lamoq.
Tiyra hajring shomida gar jon talashman tongg'acha,
Boshima sham'u surohiy nedurur bas yig'lamoq.
Dahr bog'idin vafosizlig' agar fahm etmadi,*

*Nega shabnam ashkidin fan qildi nargis yig'lamoq?!
Ey Navoiy, toqini men dag'i ashkimdin yiqay,
Chun manga qism etti bu charxi muqavvas yig'lamoq.*

* * *

*Sanga ish javlon qilib maydonda chavgon o'ynamoq,
Manga ollingda boshimni go'y etib jon o'ynamoq.
Bosh ovuchlab egma qomat birla qolman raxshidin,
To tilar chobuksuvorim ko'ngli chavgon o'ynamoq.
Ko'z qarosin o'ynatur har lahza ul mardumni ko'r,
Hinduyedekkim erur oyini qolqon o'ynamoq.
O'ynay-o'ynay aylading kufr ila dinimni badal,
Olloh-Olloh, bumudur, ey nomusulmon, o'ynamoq.
Javr toshin ul pariy o'ynab otay der el sari,
Vahki, bu devonag'a yetkach ne imkon o'ynamoq.
Har sari ashkim yugurmoq ne ajabkim, ayb emas,
Tiyra uydin chiqqach-o'q yoshlarg'a har yon o'ynamoq.
Charx o'yun birla olur din naqdin eldin, voqif o'l,
Bu musha'bid birla bo'lmas ahli irfon o'ynamoq.
Va'da ko'p qilding Navoiyg'a va lekin o'ynabon,
Muncha bo'lg'ay el bila, ey ahdi yolg'on, o'ynamoq.*

* * *

*Ey, kalomi jon fizoying naqdi jondin yaxshiroq,
La'li jonbaxshing hayoti jovidondin yaxshiroq.
Garchi hajringdin yomon holatda men, lekin manga
Kimki andin yaxshiroq yo'q, sensen andin yaxshiroq.
Xalq tarki ishqing aylarga biravni qatl uchun,
Gar tilarsen, topmag'ung men notavondin yaxshiroq.
Ishq sahrosida yod etma vatandin, ey xirad
Kim, bu nav'ovoralig'yuz xonumondin yaxshiroq.
Istasang, ey ishq, Majnun o'rnig'a sargashtaye,
Bilki, topqung yo'q bu rasvoi jahondin yaxshiroq.
Dayr aro yaxshi-yomon ollida bosh qo'ysam, ne tong,
Kimki yo'q andin yomonroq, men yomondin yaxshiroq.
Ey Navoiy, xurdai nazmingg'a isloh istasang,
Kimsa qilmas ani shohi xurdadondin yaxshiroq.*

* * *

*To meni mehnat tuniga muftalo qildi firoq,
Ro'zgorimni savodidin qoro qildi firoq.
Qon yoshim oqmog'lig' erdi, dard ila g'am hojati,
Hojatin o'z qavmu xaylining ravo qildi firoq.
Oqibat to naylagay nozuk ko'ngulga dardni,
Ko'p suubat birla holo ibtido qildi firoq.
Jonu ko'nglum har biri yig'lamlar o'z ahvolig'a,
Go'yiyo ko'ksum uyin motamsaro qildi firoq.
Vasliga shukr etmagan bo'lsam, mahalli ta'n emas.
Chun yuz onchakim kerak erdi sazo, qildi firoq.
Davr ko'rkim, ulki ichti bir qadah no'shi visol,*

*So'ngi qatla zahr ila jomin to'lo qildi firoq.
Har dam onsiz yuz o'lum erdi Navoiy jonig'a,
Bir o'lum birla bu dardig'a davo qildi firoq.*

* * *

*Yor chun istarki, bo'lg'aymen mudom andin yiroq,
Ul jihatdin barcha vasl istar, meni mahzun firoq.
Yaxshilarg'a bas yomondur holkim, yor ollida
Tengdurur yaxshi-yomon, balkim yomonroq yaxshiroq.
Shah yonin farzin kebi kajlar maqom etmish, ne tong,
Rostravlar arsadin gar tutsalar ruhdek qiroq.
Toza har yon dog' emas jismimda ul yuz ishqidin
Kim, bu kavkablarg'a bo'lmish ul quyoshdin ehtiroq.
Bu yiroqliqdin yaqindur o'lgamen, vah, yorning
Istabon royin bo'lupturmen qinliqdin yiroq.
Mahjabinlardin siyahdillik ne tong, oykim aning
Botinin ko'rsang qoradur, gar ko'runur zohir oq.
Ko'p Hijoz ohangi tuzma yor ila bo'l barcha vaqt,
Ey Navoiy, gar Ajam bo'lsun maqoming, gar Iroq.*

* * *

*Qon yoshim sarig' yuz uzra oshkor etti firoq,
Za'faronzorimni g'amdin lolazor etti firoq.
To firoq uyiga kirdim, vahki, ashkimdin edi,
Garchi yuz gavhar, ayog'img'a nisor etti firoq.
Dam-badam ohim chekarga sabr ila toqatni aql
Ixtiyor etti, vale beixtiyor etti firoq.
Jon talashur elni marg andoqki aylar muztarib
Lablaring istar ko'ngulni beqaror etti firoq.
Deb eduk ishq anduhidin har dam afg'on qilmali,
Vahki, bu da'voda bizni sharmsor etti firoq.
Ket farahkim, g'amni, mehnat toshin olib, ko'ngluma
Yuz tuman mismor birla ustuvor etti firoq.
Ey Navoiy, vasl aro bo'lg'ayki, boqib kulgamen
Dog'larnikim ko'ngulga yodgor etti firoq.
Demangiz netti firoq oxirki bo'ldung dushmani,
Man'i vasli xusravi Jam iqtidor etti firoq.*

* * *

*Ul pari paykarki bo'lmish insu jondin xo'broq,
Bor aningdek xo'bkim, mumkin yo'q andin xo'broq.
Gulshan ichra orazu qadingg'a moyilmenki bor,
Bu guli ra'nodin ul sarvi ravondin xo'broq.
Ishq jurmig'a gar o'lturgung birovni bil yaqin
Kim, bu ishga yo'q kishi men notavondin xo'broq.
Hajr vodiysinda ulkim bir musofir yori bor,
Yo'q ani istarga tarki xonumondin xo'broq.
Xo'blug'din jon olib o'zni yiroq tutmaqqa yo'q
Xo'blar xaylida, billahkim, falondin xo'broq.
Xo'b edi ko'nglumni istar bo'lsa andin o'zga xo'b,*

*Xo 'broq budurki, yo 'q ul dilsitondin xo 'broq.
Ko 'p jafo chektim ko 'nguldin, yetkuray desam jazo,
Topmag 'umdur kimsa ul nomehribondin xo 'broq.
Bir zamon vasl o 'lsa yo hijron zamona ahlidin,
Tut g 'animatkim, zamon yo 'q ul zamondin xo 'broq.
G 'ar junun dashtida hajr anduhi kam bo 'lsun desang,
Ey Navoiy, topmag 'ung ohu fig 'ondin xo 'broq.*

* * *

*Ey aql, qilmag 'il ko 'p tavsanlig 'u harunluq
Kim, ishq bizga soldi ojizlig 'u zabunluq.
Men yo 'qki, charxi a 'zam to bir quyosh mehrin,
Ishq ichra qilg 'ali fosh, o 'ldi anga nigunluq.
Kim hajr zulmatida itsa ne tongki qilg 'ay,
Aynul hayot vaslin ham Xizr rahnamunluq.
To ishq shiddatida tavshalmas odamizod,
Noodamiylik andin ketmas yiroqu dunluq.
Gar ishq zaxmig 'a vasl marham desangki qo 'ysun,
Xijronda osru qilma besabru besukunluq.
Har nechakim yuz o 'lsa hijronda za 'faroni,
G 'am yo 'q berur chu qon yosh ul yuzga lolagunluq.
Bir jom ul pariyvash to tutti, kimki ko 'rdi
Aytur meni: erur bu yo mast, yo jununluq.
Bu ishq pok birla xirqamni huru rizvon
Yirtishlar, qilurg 'a hullalarin yurunluq.
Vasl istading, Navoiy, ofat boshing g 'a yog 'di,
Boshingda qayda tushti bu tole ozmunluq.*

* * *

*Solsa partav tom uza chiqqanda ruxsori ochuq,
Bir quyoshdur, tushsa har uy ichra tunglukdin yoruq.
Sovug 'ohekim chekarmen, garm o 'lur oqmoqqa ashk,
Chashmalarda su bo 'lur issig ', havo bo 'lg 'ach sovuq.
Tengri ollinda tonuqdemaki o 'tkar kimsani,
Mencha sevmassen, bu ishga xud erur tengri tonuq.
Lablaringkim uchuq tutmish hamul hay 'at bila,
Og 'zing andoq g 'unchadurkim, tushmamish andin qobuq.
Dog 'o 'rtarga chaponim ichu toshi qolmadi,
Bog 'ladim marham chaponin, qoldi gar eski momuq.
Gar yozuqsiz o 'lturursen, g 'am yemon, lekin g 'amim
Munchadurkim, bo 'lmag 'ay nogah sanga andin yozuq.
Yor dilxohin chu topting, tengdurur vaslu firoq,
Haq rizosin chunki qozg 'anding, ne uchmoq, ne tomuq.
Soqiyo, may tutqali qo 'pmoq base taklif erur,
Qo 'y takallufniyu qo 'p, lekin manga o 'ltur yovuq.
Za 'fi ko 'pluktin Navoiyning kam o 'lmas nolasi,
Ne munofidur fig 'on bulbulg 'a bo 'lmog 'liq oruq.*

* * *

Seningdek pariy xayli odamda yo 'q,

Demay xayli odamki, olamda yo 'q.
Parishon chu zulfung xamin qildi yel,
Parishon ko 'ngul yo 'qki, har xamda yo 'q.
Bu lazzatki, zaxmingda topti ko 'ngul,
Yaqin bildikim, hech marhamda yo 'q.
Daming xijlatidin nachuk qochmasun,
Bu dam chunki Isoi Mar'yamda yo 'q.
Ko 'zung qatlidin dahr eli qolmadi,
Agar qoldi, bu yo 'qki, motamda yo 'q.
G 'amingdnn manga ancha ayshu tarab
Ki, yuz xotiri shodu xurramda yo 'q.
Mug 'anniy, Navoiy fig 'onin eshit
Ki, sozing aro zer ila bamda yo 'q.

* * *

Yordin ayru ko 'ngul mulkedurur sultoni yo 'q,
Mulkkim sultoni yo 'q, jismedururkim, joni yo 'q.
Jismdin jonsiz ne hosil, ey musulmonlarkim, ul
Bir qora tufrog 'dekdurkim, gulu rayhoni yo 'q.
Bir qora tufrog 'kim, yo 'qtur gulu rayhon anga,
Ul qorong 'u kechadekdurkim, mahi toboni yo 'q.
Ul qorong 'u kechakim yo 'qtur mahi tobon anga,
Zulmatedurkim, aning sarchashmai hayvoni yo 'q.
Zulmatekim, chashmayi hayvoni aning bo 'lmag 'ay
Do 'zaxedurkim, yonida ravzai rizvoni yo 'q.
Do 'zaxekim ravzayi rizvondin o 'lg 'ay noumid,
Bir xumoredurki, anda mastlig 'imkoni yo 'q.
Ey Navoiy, bor anga mundoq uqubatlarki, bor
Hajrdin dardiyu lekin vasldin darmoni yo 'q.

* * *

Ashkdin jismim binosin qo 'ymadi obod ishq,
Ohdin berdi vujudim tufrog 'in barbod ishq.
Hajr aro g 'urbat yana bemorlig ' birla junun,
Qildi jonim qismati bu nav' yuz bedod ishq.
Shu 'lasidin tushti o 't olamda ul yuz hajrida,
Har qachon ko 'nglumni qildi o 'rtamak bunyod ishq.
Hajru dardu sabrsizlig ' keldilar qotil bari,
Lek bu fan ichra bordur barchag 'a ustod ishq.
Yuz fasonam bor ani ko 'rgan zamon arz etgali,
Jilva qilg 'ach, voykim, bermas birin ham yod ishq.
Qatlini ishq ahli topmas jon berib, to ayladi
G 'amza tig 'i birla mahvashlar ko 'zin jallod ishq.
Sendin o 'rganagan kebi Layliyu Shirin zulmu kin,
Mendin o 'rganmak kerak Majnun bilan Farhod ishq.
Vasl tahsili uchun, ey shayx, taqvo qilma amr
Kim, fano oyinin aylabtur manga irshod ishq.
Ey Navoiy, ofiyat ko 'yida sen bo 'l shodu xush,
Kim meni dardu balog 'a aylamish mu 'tod ishq.

* * *

Mayda bo'lsa manga ul la'li shakarxand gazak,
Zahr bo'lsun, tilar o'lsam shakkaru qand gazak.
Dayr piri keragu mug'bachai bodafurush
Ki, ato quysa qadah og'zima, farzand gazak.
Iki la'lingg'a ajab holat erurkim, yo'qtur
Ne aning o'xshashi may, ne munga monand gazak.
Rangi la'li bo'lur ikki labinga yetsa nabot,
Tashla andin bu sari bir-iki parkand gazak.
Yopishur la'linga chun yetsa gazak, vah, ne ajab,
So'rsam anikim, erur jonima payvand gazak.
Davrkim, bodasiningdur gazagi zahr olud,
Oqil andin tilamas boda, xiradmand gazak.
Ey Navoiy, may agar zahrdurur, ichsa bo'lur,
Kimsaga gar bo'lur ul la'li shakarxand gazak.

* * *

Kimki oshiq bo'lsa zoru xastahol o'lmoq kerak,
Rashkdin olam eliga badxayol o'lmoq kerak.
Vasl topmog'lig'ki ishq ahlig'a amredur mahol,
Kechavu kunduz ishi fikri muhol o'lmoq kerak.
Shavq aro gah mo'yadin bo'lmoq kerak, andoqki mo'y
Hajr aro gah noladin andoqki nol o'lmoq kerak.
Vasl mumkin yo'q, vale hijronda har dam yuz balo
Mundoq ofat muhtalosi mohu sol o'lmoq kerak.
Ishq ko'yida zuloli vasl ichmaydur kishi,
Dayr sari tolibi jomi zulol o'lmoq kerak.
Zulm ko'rkim charx etib ikki sipahni kiynavar,
Mo'rlar xayli aroda poymol o'lmoq kerak.
Ey Navoiy, istasang maxlas kuduratdin sanga
Xonaqahdin dayr sari intiqol o'lmoq kerak.

* * *

Dayr aro mug'bachadin sog'ari mastona kerak,
Nechakim tutsa ani to'ldurubon, yona kerak.
Menki bir sog'ar ichib, charxnn barham ursam,
Bu ko'han dayri fanocha manga mayxona kerak.
Yetti daryo suyi may bo'lsa bu mayxona aro,
Loaqal xud birisi sig'qucha paymona kerak.
Dayr piri bu xarobotnipeg ayvoninda
Aqli kulga saboq o'rgatgucha farzona kerak.
Davrida mug'bachalar har biri jon olmoqda,
Yuz Masihog'a sitam qilg'uncha jonona kerak.
Buyla bazm ichra alar har birikim tutsa qadah,
Naqdi din bergali bir men kebi devona kerak.
Kim Navoiy kebi bu dayr aro tutsa vatan,
Hushu zuhdu xiradu din ila begona kerak.

* * *

Kinga bir majlisda ohu dard ila so'ze kerak,

Mundog' o't yoqmoqqa avval majlisafro'ze kerak.
Majlisafro'ze agar ham bo'lsa majlis ahlining
Bag'rini kuydurgali ohi jigarso'ze kerak.
Subhi vasling ichra tirguz xayli ushshoqingnikim,
Shomi hajr o'lturgali mendek siyahro'ze kerak.
Ko'yungga har kun borib har dam ko'ray dermen seni,
Menga har kun bayramu har lahza navro'ze kerak.
Yaxshi asra g'am tuni ohim o'qin, ey charxkim,
Sen evaz otmoqqa ham chun tiyri dildo'ze kerak.
Bir xizrvash himmatin berma iligdin, negakim
Dashti hirmon qat'iga oxir qulovuze kerak.
Ishq ta'limin Navoiydin olurlar ahli dard,
Uyla dars ahlig'a mundoq donishomuze kerak.

* * *

Yuzung ochib ne ajab yuz xonumonni o'rtamak
Kim, bo'lur bir sham' o'ti birla jahonni o'rtamak.
Chun ko'ngul sayd aylading, jismimg'a o't solmoq nedur,
Rasm bo'lmas qushni olib oshiyonni o'rtamak.
Za'fliq jismimni o'rtab bo'lma ohimdin malul,
Xosiyat juz dud ne bo'lg'ay somonni o'rtamak.
Bil shafaq o'tiyu anjum uchqunidin g'am tuni
Kim, qilibtur mayl ohim somonni o'rtamak.
O'rtadi ko'nglum tan ichra o'qlaringni uylakim,
Tushsa o't ul nav'i bo'lmas naysitonni o'rtamak.
Xalq o'lub oshiq sanga men o'rtanurmen, vah, necha,
Elga solg'an o't bila men notovonni o'rtamak.
Charx ohim o'qidin yuz ming tushukdur, ey ko'ngul,
O'rtamak ani ham uldur parniyonni o'rtamak.
Nevchun gul bo'ldi o't, ashjor o'tun, sunbul tutun,
Istamaydur gar falak bu bo'stonni o'rtamak.
Solma o't ushshoq jonig'a Navoiy borida,
Nevchunkim yaxshidur avval yamonni o'rtamak.

* * *

Vah, nedur maydonda har yon azmi javlon aylamak,
Bizga yetkach o'zga yon ohangi maydon aylamak.
Zulfdin chavgon chekib el boshini go'y etkali,
Ko'z yoshimni go'ydek har sari g'alton aylamak.
Qon aro jismim bo'yab, dersenki, ishqim tarkin et,
Bu ekin olamda kofirni musulmon aylamak.
Tan g'uborinda yoshurdum dog'i ishqinkim, emas
Ayb muflisdin diram tufroqqa pinhon aylamak.
Ko'kta gar anjum emas ohim o'qining yarasi
Shomlar nedur shafaqdin ko'nglakin qon aylamak.
Charx sidq ahlin g'amin istarki, bo'lmish subh ishi
Ashkdin kavkab sochib choki giribon aylamak.
Gar Navoiy jismini ishq istamas toshdin figor,
Bas nedur ani junun ko'yida uryon aylamak.

* * *

O'z tilim chun istamas rozimni ixfo aylamak,
O'zga tildin ne taajjub bo'lg'ay ifsho aylamak.
Menki o'z sirrimni pinhon asray olmon, turfadur
El aning tutmog'ini maxfiy tamanno aylamak.
Telba sirrin elga gar aytur junundindur valek
Habl erur har dam ani el oshkoro aylamak.
Nuktakim Majnun degay ermas ajab atfoldin,
Aylamak takror ul so'zniyu g'avg'o aylamak.
Ko'nglida yuz qatla pinhon aylamak so'zni ne sud,
Tilni bir qatla aning sharhida go'yo aylamak.
Ko'z manga bas, tilni kesmak istaramkim, xo'b emas
Roz ifsho aylamak, basdur tamosho aylamak.
Kosh o'yulsa ko'z dog'ikim bir tamosho aylabon,
Andin o'ldi ming balo jonimg'a paydo aylamak.
Bu balolardin zamone forig' aylar dayr aro,
O'zni bir dam kimsa masti jomi sahbo aylamak.
Muncha kuymak ishqdindur, ey Navoiy, ashkdin
Su urub tarkin, kerak haqdin tavallo aylamak.

* * *

Ko'nglaking bargi gulu ustida gulrang yelak
Gul kebi jisming uza uylaki gulgun ko'nglak.
Qalag'ay sahfada ruq'angni ko'rub oqti yoshim,
Tifldekkim yugurur ko'rsa mulavvan ko'palak.
Ko'yining tufrog'idin qo'pmas esam tong ermas,
G'am toshidin chu butun qolmadi jismimda so'ngak.
Bukun ul nav'ki mendin bosh erur, sendin tiyg',
Tongla ham bo'lg'usidur mendin ilig, sendin etak.
Yuragim itlaring andoq yedilar tishlashibon
Kim, yana yo'qtur alar ollib'a bormoqqa yurak.
Meni bir mug'bacha oshuftavu volih qilmish,
Naylay islom aro gar ko'p esa mirzovu mirak.
Tishlabon, dayr ichida jomi hiloliy cheksam,
Qursi limusi kavokibning agar bo'lsa gazak.
Saltanat xil'atidin ortuq erur dayrda mast,
Sudrasam boda gadolig'ida yirtuq kapanak.
O'zlugung qaydini kesmakka Navoiy bilkim,
Yo'qturur dahr irikliklaridin yaxshi egak.

* * *

Ko'zda yoshim evrulur sargashta Majnun yoshidek,
Aylanur boshim dog'i qon ichra har dam boshidek.
Qo'rqaramkim, tashlag'ay ul sho'x ko'yidin yiroq
Kim, boshim aylandurur davron faloxun toshidek.
Bir-biri ichraki yolar ko'rguzur qavsi quzah,
Bo'lmagay payvasta ul ikki muqavvas qoshidek.
Ko'p diloro shakllarkim, chekti Chin suratgari,
Ochmadi bir chehra hargiz surating naqqoshidek.
Ko'zlaring qonimni qut aylarda sihat toptilar

Kim, qilibturlar g'izo bemor parhez oshidek.
Rind bo'lg'ay ikki olam o'ynag'ay bir dav ila,
Bo'lmag'ay lekin xaroboti fano qalloshidek.
Siyngun qushlar tong otquncha falakda, ey Masih,
Bor ekinmu biri ul mug' dayrining xaffoshidek.
Qonu toza dog' ila ko'nghum aningdek bo'ldikim,
Ul qadah toshu ichidur lola ichu toshidek.
Gar zarafshon qilsa tazhib ahdi no'gi xomasin,
Durfishon ermas Navoiy kilki gavharposhidek.

* * *

Turfa ruxsoringki, husn ichra erur gulzordek,
Turfaroq budurki, gulzor ermas ul ruxsordek.
Sarvnozim boshida turna parin ko'rkim, erur
Sham'ning boshida kul bo'lg'an parishon tordek.
Bir tun ul oy hajridin kuydum, ulus ko'r di meni
Tonglasi bir yil takassur tortqan bemordek.
Toshlarkim urdi ul sho'x, ipga bog'lab osmisham
Bo'ynuma ko'nghum g'ami taskiniga tumordek.
Za'fdin ko'yida qo'y dum boshim ostig'a kesak,
Soya ham gar istasam yo'qtur buzug' devordek.
Ul quyosh mast o'ldi, go'yokim qilib egri xirom
Yuz jaf o'ldi jonimg'a aylar charxi kajraftordek.
Telba ko'nghungni, Navoiy, zabt aylay olmading,
Emdi chek andin ilig har sori borsa bordeg.

* * *

Rahmsiz bo'lg'ay ko'ngul kuffori Xaybar ko'nghidek,
Mumkin ermas bo'lmoq ul sho'xi sitamgar ko'nghidek.
Kesti atfol g'aming ko'nghum uza na'l uzra na'l,
Onchakim bo'ldi hazin ko'nghum sanubar ko'nghidek.
Ko'nghum ul xat shavqidin yuz zaxmliq jism ichra bor
O't ichinda anbar etkan dudi mijmar ko'nghidek.
Necha zaxm etsang qiziq ko'nghumni, o'tdur — qon emas,
Humratikim anda zohir bo'lsa axgar ko'nghidek.
Garchi Layli mahmilidin nola ko'p chekkay daroy,
Savti muhlik bo'lmag'ay Majnuni muztar ko'nghidek
Mujda dayr ahliki, soqiy aksi ermish jilvagar,
Har kishi bersa safo ko'nghliga sog'ar ko'nghidek.
Hajr tig'idin Navoiy qonu zaxmin ko'rki, bor
Ko'nghli mamlu jismidek, jismi sarosar ko'nghidek.

* * *

Bu kecha ohim erur davronni barham urg'udek,
Charx gulzoridin anjum gullarin sovurg'udek.
So'rg'ali keldi evurung boshig'a qo'ldob meni
Kim, emastur lahzaye boshim uza o'lturg'udek.
Ey ko'ngul, dersenki, yoshu ishqini, ne yoshuray
Kim, erur jismim fano tufrog'ida yoshurg'udek.
Sinsa ko'nghum, ne ajabkim, sangi boroni firoq

*Bo'ldi xamliq jism uyin har saridin sindurg'udek.
Hajr zulmig'a chidarmen, o'lgali yo'q, anglasam
Kim, erur qatling'a ul jonu jahon qayg'urg'udek.
Aysh vaqtini bil g'animatkim, erur dam ushbu dam,
Charx ermas favt bo'lg'an vaqtini yondurg'udek.
Sen ko'ngul bersang Navoiyg'a gahe ming javr ila,
Ermas ul har dilrabog'a ko'nglini oldurg'udek.*

* * *

*Tang'a toshu qo'lg'a tish zaxmiki soldi telbalik,
Fosh qildi elga ko'nglaksiz badan, yengsiz ilik.
Gah junundin bandu gohi pand ila so'hon anga,
Bor emish savdoi ishq ichra base qottig' irik.
Har eshiqdin azm qilsam ko'yiga bog'liqdurur,
Boshimu ul ostondur to ochilg'ay bir eshik.
Rokib o'lg'ach qildi shabrangini har yon jilvagar,
Soya garchi ko'p zuhur etmas, quyosh bo'lg'ach biyik.
Dardi hajrimni ne bilgay chun yur ashkim safhani,
Ul musofir sari gohikim raqam qilsam bitik.
Lolagun maydin qizarmish ko'zlarining ul nav'kim,
Lolazor ustida har yon ag'namish bo'lg'oy kiyik.
Soqiyo mahzun men asru qilmag'il gardunni zarf
Kim, bo'lur kechraq nashot o'lg'an zamon sog'ar kichik
Olam ahlig'a o'lumdin chora chun imkoni yo'q,
O'lma olam fikridin bu lahzakim borsen tirik.
Ey Navoiy, ul Masihodam quyosh chun urdi zaxm,
Ani Iso ignasiyu mehr tori birla tik.*

* * *

*Menki chektim la'li shavqi birla jonondin ilig,
Go'yiyo hayvon suyi birla yudum jondin ilig.
Chun meni hayron anga zoru oqar ashkim ne tong
Ul pariypaykar yusa men zori hayrondin ilig.
Ilgi hinnodinmu rangindurki, men qurbon anga,
Yo qilurda qatl, anga rang o'ldi qurbondin ilig.
Lutf ishida ko'rguzur har dam yadi bayzo ul oy
Ne ajab gar eltsa Musoyi Imrondin ilig.
Jon chiqar holatda bas topsam itidin poybo's
Ne hadim o'pmak uchun istarga jonondin ilig.
Dayr aro chun mug'bacha el yori bo'ldi, ey ko'ngul,
Yu mug'ona may bila ul nomusulmondin ilig.
Rahm etib holing'a solsa ko'z yoshimg'a bir nazar,
Vah, yumay netkaymen ul dam aqlu iymondin ilig.
Bersa yuz oshub davrondin ilig men xastag'a
Chekmagundur hargiz ul oshubi davrondin ilig.
Saydek o'qtin qatil o'ldi Navoiy ko'nglikim
Sundi oylar tiyg' ila kesmakka har yondin ilig.*

* * *

O'zga oylardnn hayotim nash'asi bermas ilik,

Mumkin ermas o'zgaralar joni bila bo'lmoq tirik.
G'uncha og'ziga agar tobi'dur og'zing, yo'q ajab,
Hurmat asrar, ne uchunkim ul ulug'dur, bu kichpk.
Sabzxatlar yo'q yigit sonida ul yuz tobidin,
Sabzani oq etti go'yo ul quyosh bo'lg'ach itik.
Kirgali ko'nglumba ul oy gar ko'zumni tutti qon,
Bir eshik bog'lansa ne g'am, ochti tig'i yuz eshik.
Ayni za'fichra ko'zungga sho'xlug'onin erur,
Uylakim bemorlar ichra bo'lur ba'zi tetik.
Yuz yoshurdung, lek zulfung torini yoydn sabo,
Shu'la past o'lg'anda andoqkim tutun bo'lg'ay biyik.
Yorug' istarsen ko'ngul, mufrit riyozat qil qabul,
Qayda ko'zgu ravshan o'lg'ay, bo'lmasa suhon irik.
Dayr aro behushmenkim, boda tutqach mug'bacha,
O'zni bilmak rasm emastur, kimda-kim bo'lg'ay bilik.
Chehra chun ochting Navoiyg'a, tong ermas iztirob
Kim, pariy ko'rgach junun ahli, qilurlar telbalik.

* * *

Mahvashimda za'fu men bu g'ussadin har dam halok
Kim, ne ya'ni men tirig bo'lg'aymenu ul dardnok.
Nogah, ey ahbob, davron qilmag'ay beboklik,
Yo'qsa bizdek yuz tuman jonon uchun o'lsak, ne bok.
Pok jonin, yo rab, olma poklar ko'ngli uchun,
Bo'lmasa ma'shuqi, pok, oxir ne osig', ishqi pok.
Ko'nglakin chok aylamish anduhdin gul, chun yoqa
Chok qilsa naylasun bulbulning o'lmay ko'ksi chok.
Gar bo'lur yuz joni pok aning fidosi ozdurur,
Men ne had birla bo'lay, chunkim erurmen tiyra xok.
Chun ajal jomin sumurmay chiqmas el bu bog'din,
Xurram ulkim, bosh ko'tarmas bodadin andoqki tok.
Ey Navoiy, yor dardi ne balo muhlik emish
Kim, arang za'f etkani ushshoqni aylar halok.

* * *

O't urdi jonima, chun ochti la'li otashnok,
Hayot chashmasidin, vahki, jonim o'ldi halok.
Zaif jismim o'tidin jahonni kuydurdung,
Ulug' o't urmoq uchun o'rtading magar xoshok.
Deding — ko'ngul o'ti dudin chiqarma oh bila,
Agar chin ersa so'zung, nega ko'ksum etting chok!
Nazzora hoilidur dudi ohu qatrai ashk,
Fig'onki, moni' komimdur anjumu aflok.
Ko'ngul shikofi dema, anda sabr dafni uchun
Ki, hajr qotili o'lturdi, qozdi ishqi mag'ok.
Chu mast o'ldum esa, may bila yungiz badanim,
Tonging usholg'an na'shim beliga rishtai tok.
Navoiy istasa lo'livashe, ajab ermas,
Bu vajh ilaki, vafo tarki ettilar atrok.

* * *

*Ko 'kragimdur subhning pirohanidin chokrok,
Kirpikim shabnam to 'kulgan sabzadin namnokrok.
Bu ko 'ngul g 'amnokidin to shodmon ko 'rdum seni,
Istaram har damki, bo 'lg 'ay xotirim g 'amnokrok.
Layli andin qo 'ydi Majnun ko 'nglida raxti g 'amin
Kim, yo 'q erdi manzil ul vodiya andin pokrok.
Uyla mujgon xanjarig 'a yopishbdur durri ashk
Kim, magar andin yatime yo 'qturur bebokrok.
Lablaringdnn jon olurda barcha el quldu sanga,
Jon berurda bir qulung yo 'q bandadin cholokrok.
Odamiliq tufrog 'in bersa fano yeliga charx,
Ohkim, yo 'qtur kishi ahli vafodin xokrok.
Necha o 'qlasang Navoiy ko 'ngli zaxminroq bo 'lur,
Ko 'rmaduk zaxmeki tekkan soyi bo 'lg 'ay chokrok.*

* * *

*Baski, ko 'ksum choki tikkan ignadin bo 'ldi teshuk,
Ko 'nglakim chokidek o 'lmishdur vale andin churuk.
Jonfizo la 'ling bnla qotil ko 'zung hijronida,
Uyla holim borkim, bilmon, tirikmen yo o 'luk.
Xotami la 'ling agar og 'zim g 'a yetkach, tishlagum,
Muhr etarda mo 'm yopishqon kebi bosqach uzuk.
Furqatingdin loladekdur chok-chok o 'lg 'an ko 'ngul,
Negakim, ham qon aro bo 'lmish bo 'yog 'liq, ham kuyuk.
Otashin la 'ling agar jonimni o 'rtar, tong emas
Kim, erur asru isig ', nekim erur asru chuchuk.
Dema, dashti ishq aro ming xayli ishq ahli qoni
Itti bu poyoni yo 'q sahroda har yon bir suruk.
Ey Navoiy, faqr yo 'lida burun o 'zluqni sol
Kim, bu yo 'lda po 'yag 'a mone 'dur ul ortuqsi yuk.*

* * *

*Do 'stlar, gulshan aro sarvi ravonimni tilang,
Topibon keltursangiz, muzdig 'a jonimni tilang.
Buki bedillig 'din o 'lgumdir, ilojimni tilab,
Chunki topmaysiz, boshimg 'a dilsitonimni tilang.
Bo 'lgucha nomehribonim furqatida mehribon,
Mehribonlig ' aylabon nomehribonimni tilang.
Ne tilarsiz telbarab itkan ko 'ngulni bog ' aro,
Qo 'yida devonai bexonumonimni tilang.
Qatlim istar dushmanim hijronidur, gar bilsangiz
O 'lganimni hajridin, zinhor qonimni tilang.
Og 'zi hajridin agar bo 'lsam adam, ziphorkim,
Benishonlig ' kishvari sari nishonimni tilang.
Ey xarobot ahli, yetmaydur qadahdin nash 'aye,
Ul xarobotiy harifi nuktadonimni tilang.
Sovusa Farhodu Majnun qissasidin ko 'nglunguz,
Bas, mening ishq ichra o 'tluq dostonimni tinlang.
Chun Navoiy o 'ldi g 'amdin, ey sitamgarlar, ne sud,*

Joni zorim yo 'qsa, jismi notavonimni tilang.

* * *

*Ey mug'anniy, yor bazmida navo soz aylasang,
Jon fidong o'lsun g'amim sharhidin og'oz aylasang.
Udek kuymakligim sharh et lisoni hol ila,
Nag'mada udung lisonin sehrpardoz aylasang.
O'zga olamdin xabar deb bizni tirguzdung ne tong,
Bu risolat birla gar izhori e'joz aylasang.
Rozim ar sozing lisonidin ba'idul fahm esa,
Anga ruhafzo unungni dog'i hamroz aylasang.
Otlanib boshimni raxshingning ayog'i ostig'a,
Tig' birla solg'udek masti sarandoz aylasang.
Parda yop roz uzrau doxil bo'l ushbu bazm aro
Kim, erur xorij agar beparda ovoz aylasang.
Chekmading lahne Navoiy ko'nglun istab ayb emas
Anglab o'zungni navo ahlig'a shahnoz aylasang.*

* * *

*Xarob qilmadi oncha menin mayi gulrang
Ki, qildi orazi gulrang birla soqiyi shang.
Ne soqiy ulki, aning ishvasig'a boqsa, bo'lur
Havos lolu, xirad masxu ruhi notiqa dang.
Halok neshi aning g'amzasiga yo'q hamto,
Hayot javhari la'li labig'a yo'q hamnang.
Qiy-qiy boqishi yetkurub bag'rig'a qilich,
Qora-qora mujasi yetkurub ko'ngulga xadang.
Savodi a'zami kufr ila zulchi zunnorin
Ki, topilib shikanu halqasida chinu farang.
Bu nav' mug'bacha may tutsa dayr aro kishiga,
Kishi emas, gar anga qolsa donishu farhang.
Navoiy o'ldi chu bu soqiy ilgidin sarxush,
Ne ayb, dayrg'a masjiddin aylasa ohang.*

* * *

*Ne bo'ldi dardima, ey bevafo, davo qilsang,
Vafog'a va'da qilib, va'dag'a vafu qilsang.
Tanimni qurb fizosida xoki rah etting,
Boshimni vasl eshikiga oshno qilsang.
Sunub qo'lumni yuzungga, murod etib hosil,
Ochib yuzungni, ko'zum hojatin ravo qilsang.
Visol ayji biyik, ey ko'ngul qushi, sen past,
Yetishmak anda ne mumkin, agar havo qilsang.
Jahon g'amin chu olur, ber qadahni, ey soqiy,
Olurmen, ikki jahon mulkiga baho qilsang.
Zamona ahli jafosin tag'oful aylarsen,
Alar tag'oful etib, kosh sen jafo qilsang.
Agarchi ahli navodur vale ul oy boqmas,
Navoiyo, necha bulbul kebi navo qilsang.*

* * *

Bo'lur gahikn g'amim shu'lasin ayon qilsang,
Shararni shu'la uza nuqtalar gumon qilsang.
Ko'zum yorug' tilar ersang, yoshurma xolingni
Ki, ko'r o'lur ko'z, agar nuqtasin nihon qilsang,
Xadangi ohim ila, ey falak, xato qilmay,
Qorong'u tunda ne kavkabnikim nishon qilsang.
Iloj qilmaki, botroq kuyarga ansab erur,
Tanim chinin necha hajringda notavon qilsang.
Ko'z ichra halqa urubtur sirishk o'lur, ey ishq,
Ko'zum qorasini ul yoshlar ichra xon qilsang.
Chu javring o'rtadi parvonani ne sud, ey sham',
Kesib sochingni, azosi uchun fig'oi qilsang.
Ko'zungni ko'ngluma andoqki mizbon qilding,
Yuzungni ko'zuma ham, kosh, mehmon qilsang.
Bu bog' gullari bargida topmas, ey bulbul,
Dimog'i mehr isi, yuz qatla imtihon qilsang.
Navoiy, aylagasen vasl kishvarini vatan,
Fano yo'lig'a kirib, tarki xonumon qilsang.

* * *

Chamanda sarvinozim jilva qilmoq aylamas ohang,
Jahon bo'stonidin, billah, bo'lubmen g'unchadek diltang.
Mizojikim tilar xilvat, xudoyo, bo'lmasun ofat,
Bihilmen gar qilib ishrat, ichar maxfiy mayi gulrang.
Yashil yafrog'liq ashjor emas hajringda, ey dildor
Ki, ohim taffidin gulzor mir'oti tutuptur zang.
Solibtur chorbolish gul, tutuptur chorgah bulbul,
Ne sud ul shah ichay deb mul, musharraf aylamas avrang.
Malolat bo'lsa jononda tikoncha bordurur jonda,
Agar har gul gulistonda ko'rinsa bir harifi shang.
Bu gulshanda guli ra'no to'kulmak vahmidin go'yo,
Jamolin kech qilur paydo dema bulbuldin aylar nang,
Navoiy ko'rmayin ani yetibtur og'zig'a joni,
Magarkim qilg'ay afg'oni gahi ul gul sari ohang.

* * *

Subhi iqbolu saodat keldi ul farxunda eng,
Tong boshida muhtariq kavkabdek ul eng uzra meng
Sarvkim, teng tutmas o'z qaddi bila har naxlni,
E'tidol ichra emastur sarvi qadding birla teng.
To meni sargashta chiqtim, dashtdin har yon quyun
Po'ya aylar tinmayin, nevchunki topmish yerni keng.
Ko'nglak o'rpig'a yelak kiyding hamono, ey quyosh
Kim, yadi bayzog'a mone' bo'lmag'ay har sari yeng.
G'orati islomu din yolg'uz qilursen go'yiyo,
Buyla yag'molarda yo'q hojatki, bo'lg'ay kimsa heng.
Boda istab zuhd tarki ayladim, olg'aymusiz,
Xirqavu sajjoda rahn etsam, xarobot ahli deng.
Dog'u qon birla Navoiy ko'nqli bo'ldi lolakim,
Bu taqozo aylar ul mushkin mengu gulrang eng.

* * *

Chun latofat ko'zgusi bo'lmish safo ichra ul eng,
Yo rab, ohim dudi zohir qilmasun ul engda meng.
Ilgim o'tin daf' etar yeng suyi, baskim, elturam
Oh man'ig'a ilik yo ashkning daf'ig'a yeng.
Qomating birla latofatda o'zin teng tutsa sarv,
Bordur ul yanglig'ki, bo'lg'ay sarv birla soya teng.
Men balo chohidavu Majnun farog'at dashtida
Lofi ishq ursa, ajab yo'qkim, topibdur yerni keng.
Sudrabon eltur qazo ilgi meni mayxonag'a,
Mast bo'lmay chora bormu, ey nasihat ahli, deng.
Turktoz aylab ko'ngul olding ajaldin burna jon,
Hissa oyirma anga, nevchunki ermas erdi cheng.
Ey Navoiy, gar ko'ngul ketti, malolat ko'rma ko'p,
Sen chu bedillikka qoyilsen, erur ul telba teng.

* * *

Mutribo, g'am bazmida to navha ohang aylading,
Za'flig' jismimni toru qomatim chang aylading.
Bo'ldi bo'stoni uzoring bodadin afruxta,
Mayni go'yo bo'stonafro'z ila rang aylading.
Chok etib el ko'nglin etting g'unchadek ko'nglum girih
Ochting el ko'nglin agarchi bizni diltang aylading.
Buki tashbih etting, ey ko'z, xoki poyin surmag'a,
Bilki javharni qaro tufroqqa hamsang aylading.
Ishq sirri mahmilin ko'k pili chekmas, ey qazo,
Gar hilolidin gajak, xurshididin rang aylading.
Ne qatiq vodiy ekin, yo rab, sanga ey ishqkim,
Aql sarkash tavsantin qo'yg'ach qadam lang aylading.
Qil Navoiyni vujudi nangidin, yo rab, xalos,
Chun vujudin barcha olam ahlig'a nang aylading.

* * *

G'am toshin jismimda paykoning bila band aylading,
Ul samarni bu yig'ochqa bargpayvand aylading.
Chun shakar shirinlik izhor etti la'ling ollida,
Demayin, qilding tabassumkim, shakarxand aylading.
Elga ishrat bodasi tuttung yoyib xoni visol,
Vahki, bizni qon yutub, g'am yerga xursand aylading.
Istamas bo'lsang meni, bulbul kebi shaydo, nedin.
Yuzni gulgun boda birla gulga monand aylading.
Qilding ul yuz jannatidin ayru bu ko'z mardumin
Odamu har sari yoshin anga farzand aylading.
Dahr bog'ining gulida yo'qturur bo'yi vafo,
O'zni, ey bulbul, agar parkand-parkand aylading.
Ey pariy, debsen Navoiy bor emish Majnun kebi,
Bir yo'li ul telbani qaydin xiradmand aylading.

* * *

Sarvga ra'no xiroming birla bedod aylading

Kim, qadingning qullugidin ani ozod aylading.
Gul dog'i husnungga erdi xo'shachin yuz vajah ila,
Ko'rmanin yuz xirmanin bir damda barbod aylading.
Qo'yma minnat bizga g'amgin aylabon ishq ahlini,
Bizni ham shod etmading, gar elni noshod aylading.
Aylading ko'nglum imorat partavi ruxsor ila,
Ka'bani butxona qilmog'liqqa obod aylading.
Aytmonkim, umr o'tub, sog'inmading bir dam meni,
Qatl etarda chun kerak bo'ldi kishi yod aylading.
Tslbalik o'ltursa ham bo'yunung'a qonim, ey ko'ngul,
Bor ekach odam nega mayli parizod aylading.
Yig'lamoqdin ko'r bo'l, ey ko'z, firoq ayyomida,
Ne uchun o'zni xo'blar husing'a mu'tod aylading.
Benasib erding fano oninidin, ey shayxkim,
Do'st vaslin toatu taqvog'a nsnod aylading.
Ey Navoiy, o'ldung armon birlakim, faryodingga,
Yetmadi ul no'shlab har necha faryod aylading.

* * *

Yuzung oq, ey g'amki, ashkim rangini ol aylading,
Jon fidong, ey dardkim, jismimni pomol aylading.
Holatim xalq anglamas, yo rab, sen-o'q rahm aylagil,
Chun g'ame berdingki, ayturdin tilim lol aylading.
Sen tarahhum qil, xudoyo, bu qotig' holatdakim,
Meni zoru dilbarimni forig'ulbol aylading.
Safhai ruxsor uza xatkim chiqarding — fitnadur,
Fitna uzra nuqtalardurkim, otin xol aylading.
Sharhi ishqing yozg'ali jismim quruttung xomadek,
Har taraf jon rishtasin ul xomag'a nol aylading.
Vah, ne hol erdiki, majlis ichra la'ling jomidin
Elni xushhol etting, ammo bizni behol aylading.
Elga javlon ichra solding tig', yuz ming voykim,
Har qachon yetting Navoiy sari, ihmol ayladnng.

* * *

Donai holing bila ko'nglum qushin rom aylading,
Gardi yazdiy me'jaringdin qasdig'a dom aylading.
Sabzau gul istamon to vo'smavu gulgunadin,
Qoshni aylab sabzagun, orazni gulfom aylading.
Husn bog'ida qading bo'lmish latofat gulbuni,
To'nni gulgun, tugmani to g'uncha andom aylading.
Qomatim dolu yoshim gulrang erur to noz ila,
Dolu gul tekkan niholi uzra orom aylading.
Yuz uza ochting soching zunnorin, ey kofir, magar
Fosh etib kufringni qasdi ahli islom aylading.
Tongla jannat huridin kech, ey ko'ngul nokom ila
Gar bu kun dunyo arusi vaslini kom aylading.
Ey Navoiy, zulfig'a bo'ldung parishon oqibat,
Yaxshi jam'iyat bu savdodin saranjom aylading.

* * *

Nil tortib, orazing oroyishin fan aylading,
Shu'lai ko'kurd birla sham' ravshan aylading.
Sarvdin zohir yo'q erdi juz niyoz, ey sarvnoz,
To xiromon jilva birla azmi gulshan aylading.
Hazl birla do'stluq izhori aylab, ohkim,
Jumlai olam elin jonimg'a dushman aylading.
Dud solmish boshima hajr, ey balo toshi, magar
Jism unining gunbadi boshini ravzan aylading.
Juz sharar ne dona hosil aylagaymen, chunki sen
Mazrai jonim aro o't birla hirman anlading.
Chun qadah berding labi xandon bila, ey mug'bacha,
Jong'a la'li otashinni shu'laafkan aylading.
Ey Navoiy, xirqa zaylidin aritting durdi xum,
Bizni bu dayri fanoda pokdoman aylading.

* * *

Yo qoshingg'a qatl uchun ziynat farovon aylading
Kim, ham etting lojuvardi, ham zarafshon aylading.
Buyla ikki yo uchun soz aylabon kirpikdin o'q,
G'amzalar neshidin ul o'qlarg'a paykon aylading.
Naqdi sabrim g'unchadek og'zingda qilg'andek nihon,
Xurdai ishqingni ko'nglum ichra pinhon aylading.
Olloh-olloh, to ne fikr ettingki, la'lu g'amzadin,
Birni jonbaxshu birini ofati jon aylading.
Gul to'kuldi, sarv ham yeldin taharruk qilmadi,
Bog' aro to yuz ochib, qadni xiromon aylading.
Ne ajab, ey gul, iching qon etsa gardun laxt-laxt,
Baski, bulbul ko'nglini g'unchang kebi qon aylading.
Ey Navoiy, yor agar qovdurdi andin, anglakim,
Ko'yida o'tgan kecha haddin ko'p afg'on aylading.

* * *

Hajrdin ko'zumga olamni qorong'u aylading,
Umr din ko'z yumg'anim ul tunda uyqu aylading.
Jonu ko'nglum muddate sargashtadur ko'yung aro,
Boshlarin aylandururg'a buyla jodu aylading.
Holima qolur taajjubdin el og'zi ochilib,
Yo'qsa ahvolim jahon ahlig'a kulgu aylading.
Ashk siymobimudur hajringda, yo ko'z oqini
Hal qilib, ko'z din ravon ul nav'kim su ayladnng.
Qoldi mahmizingdin oy yuzinda, ey chobuk, nishon,
Go'yiyo javlon kuni ani tepingu aylading.
Shohidi davrong'a go'yo, ey tarab mashshotasi,
Bodadin gulgunavu sog'arni ko'zgu aylading.
Buki aytursen zamon ahling'a yo'q ermish vafo,
Ani ma'lum, ey Navoiy, bu zamonmu aylading.

* * *

Base dard berdingu davu qilmading.

*G'amu ranjim anglab, shifo qilmading.
Base va 'da berding, qilay deb vafo,
Hamin va 'da qilding, vafo qilmading.
Gunahsizki, hajr o 'qi otting menga,
Xato erdi, ammo xato qilmading.
Visolingda ko 'nglumni tindurmading,
Firoqingda to muftalo qilmading.
Ko 'ngul birla jonni ham etting asir,
Bu shiddatni yolgiz mango qilmading.
Yaqin istamak dast agar bermadi,
Yiroqtin dog 'i marhabo qilmading.
Navo birla garchi hech kimsani
Navoiy kibi benavo qilmading.*

* * *

*Kog 'az uza qalamni fusunsoz qilmading,
Bir ruq 'a birla bizni sarafroz qilmading.
Jonsiz tanim hayoti uchun noma yozmading,
Kilking uchini mo 'jizapardoz qilmading.
Vasling kuniyu shomi firoqing bayonida
Kofur birla mushkni hamroz qilmading.
Bir mehr nomasi bila sargashta zarrani
Kundek jahonda mujibi e 'zoz qilmading.
To ro 'zgorim aylamading duddek qora,
Bir nomaning savodini og 'oz qilmading.
Ey ko 'k dabiri, kimsaga bir noma yozmading
Kim, xoma yanglig 'ani sarandoz qilmading.
Rahmat, Navoiyo, sangakim yor har necha
Zulmin ko 'p etti, mehru vafo oz qilmading.*

* * *

*Qaysi anduh o 'tikim, kuygan tanimg 'a urmading,
Ne balo toshiki, sing 'an boshima yog 'durmading.
Ne yomon umr erdikim, kelding chu za 'fim so 'rg 'ali,
Aylaguncha jon nisori maqdaming ham turmading.
Jon kebi kelding va lekin iztirobidin ko 'ngul,
O 'lturushquncha dog 'i boshim uza o 'lturmading.
Har sari mo 'yum zaboni hol ila yodbordilar,
Mo '-bamo ' anglab o 'zungni, bizga ham kelturmading.
Chunki chiqting — chiqti jonim, ne iyodat erdi bu,
Qatlim etting, xasta jonimg 'a davo yetkurmading.
Bog ' aro, ey sarv, ham sarsabzsen, ham sarfaroz
Kim, nechukkim, nastaran bir xasqa bosh indurmading.
Ey Navoiy, qilmading xoli ko 'ngulni g 'ussadin,
To qadahni uylakim ko 'nglung tilar to 'ldurmading.*

* * *

*Kulmading, to ko 'zlarimni kavkabafshon qilmading,
To 'kmading qonimni, to bag 'rim to 'la qon qilmading.
Tifldekkim, g 'uncha ochqay, qilmading, ey bag 'ri tosh,*

Xotiringni jam' to ko'nglum parishon qilmading.
Elga aytur zahra yo'q, vah, yo'qsa qay bir turktoz
Ayladingkim yuz ko'ngul mulkini vayron qilmading.
To quyoshdek jilva qilding, qo'ymading bir zarrakim,
Ofarinish ichra ruxsoringg'a hayron qilmading.
Yuz balo toshini ishq atfolidin yog'durmading,
To junun torojidin jismimni uryon qilmading.
Ey falak, qaysi quyosh yuzlugni bir kun charx uza
Jilvagar qildingki, oqshom yerga pinhon qilmading.
Demakim, qo'y dum Navoiy jonig'a dog'i ajal,
Shukri boriy mubtaloyi dog'i hijron qilmading.

* * *

Yana, ey ishq, guli ruxsoring oshubi chaman qilding,
Hazin bulbul tanig'a har biridin bir tikan qilding.
Ko'ngulni telba aylab qaydig'a har yon oqar sudin,
Chaman zanjiri gesusinda yuz chinu shikan qilding.
Sahob atfoli jola toshlarin yog'durg'ali, ey gul,
Pariy yanglig' zuhur aylab, junun bulbulg'a fan qilding.
Rayohin xaylini chekmakka yer zindonidin go'yo,
Bulut ayyoridin har qatra torin bir rasan qilding.
Niholi gul nishiman gulshan etting go'yi, ey bulbul,
Firoq ichra tikandin bistar xasdin vatan qilding.
Yuzung sham'ida shabnam, yo'qsa terdur, soqiyo, vahkim,
Ul anjumdin shabiston ichra qatli anjuman qilding.
Chamanda mast yeldin, vahki, har yon xam bo'lur guldek,
Zamone jilva aylab, bizni rasvoyi zaman qilding.
O'luk deb ujbodin zohid anga xilvatni go'r aylab,
Hamono pardai pindorin, ey gardun, kafan qilding.
Navoiy, qayda g'am sayli yana ko'nglung uyin buzg'ay
Ki, aylarda imorat anda balchiqi durddan qilding.

* * *

Jon olurda jism zor erkanni bilmasmu eding!
Qon to'karda jon figor erkanni bilmasmu eding!
Nola jurmi birlakim, jonimni olding, nolishim
Sensizin beixtiyor erkanin bilmasmu ednng!
Qilding el mehrin sanad qatlinga, yo'qsa jon aro,
Sirri ishqing ustivor erkanni bilmasmu eding!
Tuhmati bemehrlig' qildingki, bilgach o'lgamen,
Yo'qsa, mehring jong'a yor erkanin bilmasmu eding!
Vaslinga yetkurmagan zulm erdi, vah, yo'qsa ko'ngul
Furqatingdin beqaror erkanni bilmasmu eding!
Oshiq o'ldung, ey ko'ngul, qilma fig'on bedodidin,
Ishq aro yuz muncha bor erkanni bilmasmu eding!
Ey Navoiy, gar ko'ngul ishqingni yoydi, tong emas,
Nuktasi devonavor erkanni bilmasmu eding!

* * *

Otashin ruxsora ochib, xonumonim o'rtading,

Xonumonim xud ne bo'lg'ay, jismu jonim o'rtading.
Dema, ne qildim, ne qildim, jonu ko'nglungni olib,
O'rtading, ey qotili nomehribonim, o'rtading!
Dilraboliq birla chun yoqting jamoling shu'lasin,
Xasta ko'nglum olg'ach-o'q, ey dilsitonim, o'rtading.
To'lg'anib kuysam, ajab yo'q, o'tqa tushkan rishtadek,
Chun firoq o'tig'a jismi notavonim o'rtading.
O'tqa soldnng sabru aqlu jonu ko'nglum barchasin,
Yo'qu borim kuydurub, yaxshi-yomonim o'rtading.
Sog'aring jonu jahondin ortug'ermish, soqiyo,
Lekin ul o't birla-o'q jonu jahonim o'rtading.
To Navoiydek belu og'zing xayoli birlamen,
Ushbu yo'q savdoda paydovu nihonim o'rtading.

* * *

Tilagim sening huzurung, talabim sening jamoling,
Necha kun tirikligimdin g'arazim sening visoling.
Chiday olmasam firoqing, o'pa olmasam ayoqing,
Ko'ra olmasam naziring, topa olmasam misoling.
Manga dashtdin farah yo'q, manga boshdin tarab yo'q
Farahim sening hadising, tarabim sening xayoling,
Ajal ushbu damki, ko'yungdamen olsa jonim, bore
Boshim o'lsa xoki poying, tanim o'lsa poymoling.
Yuzida urubsen, ey mehr, kamoli husndin dam,
Manga ravshan o'ldi bu damki yetibturur zavoling,
Nega tarking etmay, ey charxki, shomu axtarimdin,
Qarodur yuzung va lekin oq erur yuzungda xoling.
Mayi ishq chun Navoiyni jahonda qildi rasvo,
Bu qadahni, do'stlar, emdi oning qoshidin oling.

* * *

Bu ne husnu noz erurkim, intihosi yo'q aning,
Bir nafas yo'qkim, ko'ngulda yuz balosi yo'q aning.
Xoli hijronida tim-tim yerga tomgan qon yoshim,
Har biri bir lolasdurkim, qorosi yo'q aning.
Ko'nglum andoq to'ldi qon birlaki, chiqmas nolasi,
Boda to'lg'an jom yanglig'kim, sadosi yo'q aning.
Zohir etti xasta ko'nglum yorasi og'zida qon,
Kim bag'ir xunobidin ayru g'izosi yo'q aning.
Qullug'ung dog'in qo'yub, ko'nglumni g'amdin sotqun ol
Kim, bu naqdi qalbdin ortuq bahosi yo'q aning.
Ganji ishratdur arusi dahr vasli, ohkim,
Anbarin zulfidin o'zga ajdahosi yo'q aning.
Hajr o'qi zaxmin Navoiy bog'lamish boshtin ayoq,
Yo'q esa jismin yopar chog'liq lnbosi yo'q aning.

* * *

Shoh bo'ldi ishq ichinda sohibasrorim mening,
Ishq manshurida tug'rodur bu shahkorim mening
La'li yodidin tirigmen, yo'qsa o'lgum za'fdin,

Qonki har yondin to'kar bu jismi afgorim mening.
Men junun sahosida yittim, gar anda har kishi
Ko'rsa Majnunni erur, bildeg, namudorim mening.
Og'zidin andoq adam ko'yida foniy bo'lmisham
Kim, vujud iqlimida topmaslar osorim mening.
Bulajab holim junun ichra gar elni kuldurur,
Vahki, yig'latur yuz oncha nolayu zorim mening.
Ko'nglum o'z holida yo'q, voqif bo'lung, ahbobkim,
Hajr dardidin erur hol uzra bemorim mening.
Kofiri ishq o'ldum ul but ollida, vah, yaxshidur
Dayr aro bog'lanmasa bo'ynumg'a zunnorim mening.
Sen dag'i ko'rguzma makru sho'xluq, ey zoli charx
Kim, bilur sendin ko'p ortuq sho'xi makkorim mening.
Xotirim, ham davru ham davr ahlidin ozurdadur,
Ey Navoiy, istama pand aytib ozorim mening.

* * *

Tong nasimin soyir etkan gul uzorimdur mening,
Sekritib maydong'a kirgan shahsuvorimdur mening.
Gard emas, gardinda balkim ko'rmasun deb el ko'zi,
Volihu sargashta joni xoksorimdur mening.
Markabining na'lidin har dam choqilg'an o't emas
Kim, ko'ngul otlig' zaifi beqarorimdur mening.
Baski, telmurdi ko'zum kirgaymu deb maydon aro,
Ko'z qarosi yo'qki, dog'i intizorimdur mening.
Ul bahori husn mingan qatraafshon bodpoy
Gulshani aysh ochqali abri bahorimdur mening.
Chobuki mehr o'ldi bemehru harun ko'k tavsani,
Tutmang otinkim, eshitmak ani orimdur mening.
Yo'lida aylay fido ko'z gavharin, jon javharin,
Ey Navoiy, yetsa ul chobuk, nisorimdur mening.

* * *

Ne ajab, sarvi sihiga inmasa boshing sening
Kim, emastur qaddu ra'noliqda bo'ydoshing sening.
Gar nihoni fitna ta'lim aylamas, bas ne uchun
Boshini chekmish banogo'shungg'acha qoshing sening?
Sangboroni g'amingdin bosh ne yanglig'yoshuray
Kim, saodat gavharidur boshima toshing sening.
Obi hayvon birla go'yo qildi la'li rang hal,
Suvrat ichra chun labingg'a yetti naqqoshing sening.
O'ta olmas xonaqaxi quds eli, ey mug'bacha,
Dayr eshikinda chu tuzgay bazm avboshing sening.
Dema, ey nosihki, qilmaysen so'zum birla amal,
Xotirimda qayda qolmish muncha qolmoshing sening.
Ey Navoiy, bo'ldi qonlig'dushmaningkim, yoshurur
Yordin sarig'yuzung rangini qon yoshing sening.

* * *

Ishqim ortar xatti zohir bo'lg'ali jononaning,

*Sham' dudi shu'lasi afzun qilur parvonaning.
Har dam ashkim kelturur yuz ta'n majnun ko'ngluma,
Qismi yoshlardin hamesha tosh erur devonaning.
Orazingning naqshidin butxonadur ko'nglum uyi,
Ishq bo'lmish barhaman ichinda ul butxonaning.
Shomi hajrim sharhi elni bexud etsa ne ajab
Uyqu kelturmakdurur xosiyyati afsonaning.
Sudurur bag'rimki, paykoni ko'nguldin chekti bosh
Nam havoda sabza chiqqandek uchidin donaning.
Yiqmadi ko'k gunbadin yog'ib havodis yomg'uri
Kim, suvar erkin chiqib tomini bu koshonaning.
O'qlaring chok ettilar har yon Navoiy ko'nglini,
Yo'llar etgandek yog'in devorini vayronaning.*

* * *

*Gar jafo qil, gar vafokim, dilistonim sen mening,
Gar meni o'ltur vagar tirguzki, jonim sen mening.
Xohi ra'no qad bila borgil yonimdin jilvagar,
Xohi kel qoshimgakim, sarvi ravonim sen mening
Ko'nglum ichra sensenu ishqing ne dey holim senga,
Chun bu yanglig' mahrami rozi nihonim sen mening.
Jilva aylab har zamon, afg'onu ohim qilma ayb,
Ham sen-o'q chun boisi ohu fig'onim sen mening.
La'lidin bir-ikki so'z mazkur qil, ey xasta jon,
Bori bu bir-ikki damkim, mehmonim sen mening.
Telbalardin garchi rad qilding meni, lek anglag'il
Kim, pariy ruxsoralardin tanlag'onim sen mening.
O'ldi mehringdin Navoiy, bevafo debsen ani,
Ertagi nozuk mizoji badgumonim sen mennng.*

* * *

*Ko'ngullar quti shirin dostoning,
Bag'irlar qoni la'li durfishoning.
Nihonu oshkoro men sanga yor,
Sening ag'yor ila rozi nihoning.
Muhiblar birla har tun, bizdin ayru
Qadahlarkim, chekarsen, no'shi joning.
Vale vahm ayla andinkim chekib voy
Damodam qon yutar bir notavoning.
Ajab la'lesen, ey ashki jigargun,
Ajab yo'qkim, erur g'am tog'i koning.
Kular, ey bog'bon, har g'uncha go'yo
Ki, g'ofildur xazondin gulsitoning.
Navoiy ishq vodiysig'a kirdi,
Xatarliq yo'ldur, ey ahbob, yoning!*

* * *

*Samandi noz uza ul chobuki balog'a boqing,
Pari boshinda malak parridin o'tog'a boqing.
Nachukki qavsi quzah davri mehr aksi erur,*

*Topib ham egnidin aylang'an ikki yog'a boqing.
Sadog'i jonibikim ilgiga sinon tutmish,
Yuz o'q yiloniyu bir qotil ajdahog'a boqing.
Agar bu o'qu sinon urmog'in inonmasangiz,
Ochib tanimni adaddin fuzun yarog'a boqing.
Bu shakl birla jahon buzmog'i yaqin gar emas,
Ulusta har taraf oshubu ibtilog'a boqing.
Bu bog' gullarini yerga sochmayin qo'ymas,
Xazon yelini ko'rung charxi bevafog'a boqing.
Navoiy o'ldi jahon ahlidin navo topmay,
Ne bo'ldi bir nazar ul zori benavog'a boqing.*

* * *

*Ey, mening jonim olib yaxshilig'ing,
Beribon jon yana yaxshi qilig'ing.
Qahr ila bodaki, tuttung o'ldum,
Zahrdek o'turur elni achig'ing.
Husndin mehr g'arazdur, ey ishq,
Bu masaldur: silig'ingdin ilig'ing.
Asradim seni ko'z ichra, ey yosh,
Qonima erdi tanug'lug' osig'ing.
Mast ul kofiri bebok kelur,
Aqlu din ahli, o'zunguzni yig'ing.
G'ayr gardi borur ul pok sari,
Qani, ey ko'z, bu mahalda arig'ing.
Ey Navoiy, necha solg'ay oshub,
Ul pariy ko'yida devonalig'ing.*

* * *

*Qora-qora muja xanjarlarin ititmak ishing,
Hayot naxlini keskan qiyo-qiyo boqishing.
Ishing bu erdiki, jonimni olg'asen, tanni
Ki, sudraturmen eshiktin magar tugondi ishing.
Zuloli Xizr labing ul zulol qatralari
Ki, jola bo'ldi uzoring bahori ichra tishing.
Ne g'unhasen ko'ngul oxirki yelu su yeriga,
Bo'lubtur ohu bag'ir qoni birla parvarishing.
Ko'zumga qo'ydn qadam, vah, o'tar xayol aylab,
Olay desa ayog', ey ko'z qoralari, yoshing.
Erur chu dahr buzug' gulxan, ushbu avlokim,
Buzug'da kechsa yozing, gulxan ichra o'tsa qishing.
Navoiy, istama eldin junun ilojinkim,
Bu telbalik aro yo'q ul pariydin o'zga kishing.*

* * *

*Oshiq o'ldum, pand bermang — choram asbobin tuzung,
Ishq zor etganga zulm etmang — tarahhum ko'rguzung.
Eyki, dersiz ishq aro sabring uyin obod qil,
Mundoq etguncha hayotim qasri bunyodin buzung.
Sarvinozimkim borur ko'z bog'idin, qilmon qabul,*

Gar aning o'rnida to'bi naxlini o'lturg'uzung.
Onsizin, ey do'stlar, ne zahru ne obi hayot
Kim, musovidur manga gar o'lturung, gar tirguzung.
Gar ajal turg'uzmadi jismimni ul oy ko'yida,
Do'stlar, na'shimni bore anda bir dam turg'uzung.
Durd kelturdung debon yozg'urmangiz, ey ahli ishq,
Bok yo'q, zuhdum ridosi kunjiga solib suzung.
Chun Navoiy ko'nglini qildi girih bir tori zulf,
Do'stlar, sarrishtai ummidni andin uzung.

* * *

Toza dog' atrofida jismimda tim-tim qon ko'rung,
Dardu g'am tog'ida, vah-vah, lolai nu'mon ko'rung.
Nafy kilg'anlar qurug' jismim haloku za'fini,
Tang'a ko'nglumdin tiralgan har taraf paykon ko'rung.
Xalq yig'lab tufrog'im boshida yuz hasrat bila,
O'qlarni har yen tanym omochida xandon ko'rung.
G'am tuni yummas ko'zum davrinda kirpik xaylini
Saf chekib, ko'zning qorargan holig'a hayron ko'rung.
Ishqin etkanlar havas, iynak bu tuhmatdin meni,
Bog'lanib bo'ynum fano bozorida, uryon ko'rung.
Charx bahri naqdini qnlgan tamanno zarralar,
Mehr g'avvosin bu igrim ichra sargardon ko'rung.
O'qlaridindur Navoiy jismi mehnat gulbuni,
Gullar nynak toza qonlig' dog'idin har yon ko'rung.

* * *

Qoshlaringdinkim erur qonlig' ko'ngul ichra xayol,
Ul qizil kog'azda nundur, bu shafaq ichra hilol.
Tutmayin ko'nglumda taskin qaddi vaslin istamon,
Qayda payvand etsalar, tutqay o'zi, tutmay nihol.
Sarvning seni kebi boshinda dastor uzra chin,
Nargis uzra nuqta monandi ko'zung ustida xol.
Za'flog' jismimdadur har yon bo'g'inlardin girih,
Nol torig'a erur garchi tugun tugmak mahol.
Lolagun may tobidin ul oy qizarmish yo magar
Sho'xluqtin lolazor ustida ag'naptur g'izol.
Davr elida gar vafo yo'q, sen vafo qilg'il, valek
Kimni xushhol etsang, andin tut o'zungga yuz malol.
To Navoiy zulfi yanglig' poybo'sin istadi,
Gah parishonhol erur ul zulfdek, gah poymol.

* * *

Bog' aro erdingmukim, bu kecha gulbez esti yel,
Boda ichtingmuki, behad ishratangez esti yel.
Yuz uza zulfungni qildingmu parishon noz ila
Kim, gahi gulboru, gohi anbaromez esti yel.
Yuzu qadding shavqidin o'ldum, hamono bog'din
Ochilib gul, jilva aylab, sarvi navxez esti yel.
Yelga ruxsoru taning ochib, magar berding hayot

*Kim, umid ahlig'a gulposhu samanbez esti yel.
G'unchalar shavqungda go'yo bog'lag'anlardur ko'ngul
Kim, nechakim, esti ul yondin, dilovez esti yel.
Bu chamanda bo'lsa yel sokin, o'char sham'i hayot,
Yorutur anduhu g'am o'tin, agar tez esti yel.
Ey Navoiy, ranj ila xush bo'lki, Farhod ohidin
Bilki, qo'pti tashlamoqqa toji Parvez, esti yel.*

* * *

*Kecha ul oy birla erdim, vah, bu tushdur yo hayol,
Tush emas, chun yo'qturur uyqu xayoledur muhol.
Ishq izhor aylabon vaslin tilar munqlug' ko'ngul,
Bir gado yanglig'ki, aybin ko'rguzub aylar savol.
Oraz uzra ayn yanglig'dur uzoring uzra ko'z,
Nargis uzra nuqta yanglig'dur ko'zung ustida xol.
Egma qaddim za'fi haddin oshti ul yuz qoshida,
Notavon bo'lg'an kebi xurshid vaslidin hilol.
Yig'labon ul sarvning yo'lig'a tushsam noz etar,
Su bila tufrog'din bosh tortqan yanglig' nihol.
Hajr tig'idin quruq jismim qalamdek bo'ldi shaq,
Lek bejon nolalar ko'nglumdadur andoqki nol.
Kom erur jonimg'a ul oludalig'din pok lab,
Ey Navoiy, o'lsam ichmon Xizr no'sh etkon zulol.*

* * *

*Qasdi jonim qildi hajr, ey qotili xunxor, kel,
Qon to'kub jonimni olmoq istasang zinhor kel.
Ashk durrin ko'zda, jon naqdin ovuchta asradim
Kim, qachon kelsang, yo'lingda qilg'amen isor kel.
Ruhum ayrilmish badandin gar tilarsen, ey habib,
Aylamak Isoyi ruhulloh damin izhor kel.
Aytmon kelgil dog'i qilg'il tavaqquf lahzaye,
Kelgach-o'q borg'il, vale jonimni olg'och, bor, kel.
Jon yetibtur og'zima, dermen labingg'a topshiray,
Lutf etib qilg'il meni jon birla minnatdor kel.
Dayr aro may ichkali kelgum desam, der mug'bacha,
But qoshida bosh qo'yib bog'lar esang zunnor, kel.
Jon Navoiyni, Navoiy jonni sensiz istamas,
Ani jonning, jonni aning ranjidan qutqor, kel.*

* * *

*Vahki, bu bedil g'amingdin o'ldi, ey dilxoh, kel,
Ey ko'ngul, sen dog'n ul dilxoh ila hamroh kel.
Mumkin ermas og'zim ichra kel demakdin o'zga so'z,
Garchi yor ollida tengdur xohi tur de, xoh kel.
Garchi dardimg'a davo qilg'ung yo'q, ammo hajr aro,
Asru qattiq holatimdin bo'lg'ali ogoh kel.
Uylakim tom raxnasidin oy tushar vayronag'a,
Chok ko'ksumdin buzug' ko'nglum aro, ey moh, kel.
Oh o'tin dedingki past aylay ziloli vasl ila,*

*Bu nafaskim shu 'lasin gardung'a chekmish, oh, kel.
Bir qadah bersang, qo 'yarmen butqa yuz, ey piri dayr,
Ikkisin olib, boshimg'a hasbatahullohu, kel.
Garchi kelmay-kelmay o 'lturdung Navoiyni valek,
Ey Masih, aning mazori boshig'a gah-goh kel.*

* * *

*Men jahondin kechtimu kechmas mening jonimdin el,
Men ilig jondin yudum, chekmas ilig qonimdin el.
To 'sh-to 'shumdin baski rasvolig' o 'ti lov-lov yonar,
Har taraf yo 'ldin chiqarlar o 'tsalar yonimdin el.
Baxtim uyqusig'a go 'yokim surudedur hazin,
Ko 'yida bukim uyumas har tun afg 'onimdin el.
Tanimaslar bir-birin yog 'qan mazallat gardidin,
So 'rg 'ali holim kirib chiqquncha vayronimdin el.
Menda tumori junundek pech, vahkim, bexabar,
Har taraf ko 'nglumda qonlig' dog 'i pinhonimdin el.
Istaram, ey Xizr, kelgaymen qilib jon birla tavf,
Ka 'bayi ko 'yin xabar topquncha borg 'animdin el.
Ey Navoiy, qilmag 'aylar ayb agar devonamen,
Ul pariy vasfin o 'qug 'an soyi devonimdin el.*

* * *

*Tig 'i hijroning bila ko 'nglumni yuz parkand bil,
Har birin yuz yorialiq bag 'ring'a bir payvand bil.
Dema har torida zulfining nedindur yuz girih,
Har birin ul torlardin yuz ko 'ngulga band bil.
Oyu kun gar volidayi o 'lsa ul afzun husn aro,
Ayb emas, ikki sadafqa dur kebi farzand bil.
Yolg 'on ahli ishq yanglig' qatlim etma, chehra och,
Bir ko 'rub ishq ichra o 'lmakka meni xursand bil.
Husnig'a o 'xshatting, ey gardun, quyoshingni, valek
On anga monanddek, ani munga monand bil.
Eyki shahsen, lek qilmaysen ravo el hojatin,
O 'zni ham o 'zdin ulug 'roq shahg'a hojatmand bil.
Ey Navoiy, pand eshitmay telba ko 'nglung bo 'ldi gum,
Desang andoq bo 'lmay, ahvolin o 'zungga pand bil.*

* * *

*Ey ko 'ngul, men tarki ishq ettim vale fosh etmagil,
Men senga sirrim dedim, sen elni sirdosh etmagil.
Ey ko 'z, emdi ayladim har chehradin qat 'i nazar,
Qil tahammul dog 'i atrofimni qon yosh etmagil.
Soqiyo, qo 'ydum ayog 'ingg'a sirishkim la 'lini,
Lutf etib, bu mayg'a jomi hajr podosh etmagil.
Rishtai mehr uzdum, ey mashshota, zulfi qissasin
Ko 'p uzatib, notavon ko 'nglumga chirmosh etmagil.
Gar desang qadding bo 'lub xam, qolmag 'aysan fitnag'a,
Ko 'z solib husnig'a, mayli ul ko 'zu qosh etmagil.
Hajr toshin yog 'durubkim qavdi, o 'lsam, ey rafiq,*

*Qabrim ustida to'kar toshing juz ul tosh etmagil.
Ey Navoiy, faqr yo'linda yer o'pkil har qadam,
Ya'ni ul yo'lda qadam sayr ichra juz bosh egmagil.*

* * *

*Yuzungni ko'rdum emdi ko'zlarimni bog'la, ey qotil
Ki, nogah bo'lmag'aylar o'zga yuzni ko'rgali moyil.
Kitob avroqidek bo'lg'ay musattah qolmayin davri
G'amim toshig'a bo'lsa bir nafas to'quz falak homil.
Meni bedilning ohin o'gmakim, olamni kuydurdi,
Hanuz ermas ko'ngulning shu'lasi bu o't aro doxil.
Tanimda gul emas gulxan nishoni telbalikdinkim
Kul o'ldum o'rtanib ishqing o'tidin, lek sen g'ofil.
Labing shavqi ko'nguldin xalq ta'n aylab qachon ketsun,
Sabodin g'unchaning hargiz bo'lurmu humrati zoyil.
Nedur oy safhasi bo'lg'an qoradin dog'lig', go'yo
Jamoling daftarin yozg'anda bo'lmish bir varaq botil.
Mening jurm ichra uzrum shayxning zuhd ichra ujbodin
Batardur do'st lutfi holima gar bo'lmasa shomil.
Fig'oni o'qidin bulbulning, ey gulbun, hazar qilkim,
Tikan paykonig'a gul javshani hargiz emas hoyil.
Navoiy qullug'in faqr ahlining piri qabul etsa,
Erur bir banda ozod aylagan yanglig' shahi odil.*

* * *

*Tarki ishqin qilg'ali jon bo'ldi jonondin xijil,
Ko'z ko'nguldin, bal ko'ngul ham ko'nghum olg'andin xijil.
Novaking yetkach o'luk jismimga, toptim infiol,
Naqdsiz andoqki topqay o'zni mehmondin xijil.
Dinu imonimni toroj etti ammo bormen,
Ey musulmonlar, hanuz ul nomusulmondin xijil.
Hajrida ko'r o'lmag'an ko'zni qizartur qon yoshim.
Ne qizormoqturki, ermas dardi hijrondin xijil.
Ne uchun Farhodu Majnun tog'u dasht aylar vatan,
Gar emaslar men aloxonu alomondin xijil?!
Do'st lutfi bo'lmasa, do'zax manga yuz qatla hayf,
Buylakim mahsharg'a kirgum jurmu isyondin xijil.
Kunduz ul ko'y ichra topilmas Navoiykim, erur,
Kecha tong otquncha chekkan ohu afg'ondin xijil.*

* * *

*Qurudi chekkali qondin ko'zum niqob qizil,
Bale, yog'insiz o'lur chun bo'lur sahob qizil.
Ko'zumda loladek ul yuz g'arib erur qon yosh
Ki, bo'lsa gul qizil, o'lmas anga gulob qizil.
Boshim sipehrdek evruldiyu qon yoshim sari boq
Ki, har zamon yugurur anda bir shihob qizil.
Ko'zum qizardi, qizil ashk rangidin garchi
Qizil bo'lur, suyu, bo'lmas anga hubob qizil.
Ko'ngulni churkadi ishqing valek erur to'la qon,*

Yolinda kuymishu kessang erur kabob qizil.
Bu qonki vodiya ishq ichra oqti bo'lsa ne tong,
Samum rangidek ul dasht aro sarob qizil.
Ne jilva erdi qizil to'n bilaki qon yoshdin,
Libosin ayladi ishqingda shayxu shob qizil.
Labing g'amida Navoiy o'zin tilar behud,
Ne tong may ichsa aningdekki la'li nob qizil.

* * *

Qilg'ali xil'atin ul sarvi gulandom qizil,
Qildi qon to'kma ila dahrni gulfom qizil.
La'li shavqi bila gar bo'lsa ko'ngul qon ne ajab
Kim, qizil may bila to'lsa ko'runur jom qizil.
Charx agar holima qon yig'lamadi hajr tuni,
Nega bas bo'ldi shafaqdin yuzi ul shom qizil.
Qildi qonlig' ko'ngul ul zulf xayolin rangin,
Raqam etkan kebi shingarf bila lom qizil.
Gul sevarmenki, bu rang etkali xil'at ul sho'x
Ranglar ichra berur ko'ngluma orom qizil.
Husn sotma shafaqing rangidin, ey zoli sipehr
Kim, ani qo'ymag'usi gardishi ayyom qizil.
Komi dil garchi Navoiyig'a mayi la'ling erur,
Bo'lg'usi chehrasi xunob ila nokom qizil.

* * *

Ul guli ra'nog'a nomam xo'b emas yakson qizil,
Safhasi bo'lsa kerak bir yon sarig', bir yon qizil.
Hajr o'tidin qoni ko'nglumning qurubtur, gar ul o't
Zor ko'nglumni qizitmaydur, nedur paykon qizil.
Sarvg'a gulnor bargidin libos etkan kebi,
Chekti gulgun hulla naxli qaddig'a jonon qizil.
Besutun Farhod qabridur qizarg'an loladin,
Yo aning qonidin o'lmish tufrog'i har yon qizil.
Orimas ashkim bila ko'zning qizarg'an raglari,
Bahr mavjidan oqarg'udek emas marjon qizil.
Qon yoshim serob qildi bog'ni, mundin nari
Anda tong ermas ko'karmak sabzavu rayhon qizil.
Gar ko'zung zaxmin ko'ngullar qonin etmaydur g'izo,
Bas, nedin qon to'kkali bo'lmish nachukkim qon qizil.
Charx bahridin bu yanglig' bo'lsa qon yutmoq mudom,
Yo'q ajab, emdi sadaf bermak durri g'alton qizil.
La'li shavqidin sarosar lolagundur ko'z yoshim,
Ey Navoiy, kim ko'rubtur bahri bepoyon qizil.

* * *

Azm o'lsa xayolingg'a, ko'nguldur anga mahmil,
Osoyish agar istasa, ko'z chashmasi manzil.
Ey ishq, netib ul qora ko'zni ko'rayinkim,
Ko'zning qorasin hajrida ashk ayladi zoyil.
To bo'ldi sening husnunga oshiq uza oshiq,

Ish bo'ldi mening ko'ngluma mashkil uza mushkil.
Ul ko'z olur el jonin o'g'urluq bila, vahkim,
Boqmas bu taraf, tutsam o'zumni necha g'ofil.
Yodi bila behushlug'um daf'ini qilmang,
Devoridin ul ko'yning ar bo'lmasa kahgil.
Ey mug'bacha, oshiqmenu durdikash, etib rahm,
Ne yuzunga, ne jomg'a qil pardani hoyil.
O'zlukni fano o'tig'a kuydurdi Navoiy
Kim, savmaadin xorij erur dayrg'a doxil.

* * *

Ey pariy, yuz yoralig ko'nglum sari nazzora
Qil, Yorasiz har qaydakim topsang, ani ham yora qil.
Pora-pora aylagach bir-bir aning ajzosini,
Yuzlarin borining ohim dudi birla qora qil.
Xayli hindudekki, dushman ilgida bo'lg'ay asir,
Har birisin olam ichra bir taraf ovora qil.
Chun alar ovora bo'ldi, ko'zlarimni ham o'yub,
O'tqa tashlab, uylarin ham tosh bila yuz pora qil.
Ul ikavdin boshima kelgan balovu g'ussani
Aylabon mundoq uqubatlar zamone chora qil.
Ko'zu ko'nglum bo'lmasa netkung agarchi, ey sipehr,
Xo'blarg'a sarvdin qad, mehrdin ruxsora qil.
Ey Navoiy, o'ynag'ung yo'q ishq to yuz ko'rmagung,
Uzr aytib, yer o'pu so'z tarkini yakbora qil.

* * *

Qon yoshim ichra tanim to'lg'ang'anin nazzora qil,
Lolazor ichra yilon gar ko'rmading, o't uzra qil.
Bodadinmu erkin, usruk ko'zlarining humrati,
Yo uzoring o'ti tobidin bo'lubturlar qizil.
Ko'nglum ichra har yara og'zida paykoning uchi,
Keldi darding lazzatining shukrini ayturg'a til.
To tushubmen ul uzoru ikki gesu hajrig'a,
Ey quyosh, rahm aylakim, bo'lmish, bir oyu ikki yil.
Dog'ima andoza marhamliq momug'din istagan,
Ko'nglum ichra buyla har yon dog'i beandoza bil.
Dahr bo'stonida chun yo'qtur vafoye, ey ko'ngul,
Loladek gulgun qadah tut, g'unchadek bir dam ochil.
Iltifoting ozidin itti Navoiy telbarib,
Ey pariy, bir ham bu Majnung'a parvo aylagil.

* * *

Yog'ligin eykim, tikarsen, igna mujgonimni qil,
Naqsh etarda tori aning rishtai jonimni qil.
Istasang torin qizil yoxud qora qilmoqqa rang,
Ko'z qorasin hal qilib, ko'zdin oqar qonimni qil.
Gar desang har yon qizil gullar qilay nusxat anga,
Ko'ksim ochib, toza qonlig' dog'i hijronimni qil.
G'unchalar gul yonida tikmak tahayyul aylasang,

*Anga nusxat ko‘ngul otlig‘ zori hayronimni qil.
Gar desang har yon pariy shakli namudor aylayin,
Vah, ne nav‘ aytay, vale manzur jononimni qil.
Qilsang ul yog‘lig‘ aro bir she‘r ham yozmoq havas,
Anda har yon naqsh bu nazmi parishonimni qil.
Ey Navoiy, kimki bu yog‘liqni tiksa yor uchun,
Muzdi jonim javhariyu naqdi imonimni qil.*

* * *

*Hajr o‘qidin, ey ko‘ngul, har yon qanotlar soz qil,
Ul pariy vasli havosin istabon parvoz qil.
Istasang bir qissa, ey roviyki, el ko‘p yig‘lag‘ay,
Ishq aro ko‘rganlarimning sharhidin og‘oz qil.
Biz niyoz ahliyu sen noz ahlisen, rahm et gahe,
Qo‘y niyoz etmakka bizni goh, o‘zung ham noz qil.
Gar desang qatlim so‘zinkim yo‘q degum yo‘q, ey Masih,
O‘lgum armon birla, bir dam ham meni hamroz qil.
Rahm ozu javr ko‘p qilmoq sanamlar da‘bidur,
Gar qila olsang ani ko‘prak, bu birni oz qil.
Berma, ey zohid, taayundin o‘zungga imtiyoz,
O‘zni eldin betaayunluq bila mumtoz qil.
Gar begonamassen Navoiyning nihoniy dardini,
Yona, ey ishq, ohi birla ashkini g‘ammoz qil.*

* * *

*Uyg‘onib subh uyqusidin mehr sham‘in tor qil,
Ko‘z ochib harggo‘shadin bir fitnani bedor qil!
Ko‘zni afsunsoz etib jonbaxsh labdin nukta ayt,
Somiriy sihrin, Masiho mu‘jizin izhor qil!
Ko‘z to‘la uyqu og‘irliq solmoq uchun qo‘l ochib,
Ul muhol ummid birla bizni minnatdor qil!
Sep qora yer uzra xob olud ko‘zga su urub,
Ko‘z yetarcha yerni ul su birla nargiszor qil!
Uyqudin ul gulni ko‘rmak gar murodim bo‘lmasa,
Ko‘zuma, yo rabki, har bir kiprigin bir xor qil!
Do‘st matlub ersa g‘aflat uyqusidin ko‘z ochib
Uchmoq ummidi, tomug‘ biymidin istig‘for qil!
Ey Navoiy, tushta ul oy dedikim, vasl istama!
Aks erur tush, sen talabni ulcha mumkin bor qil!*

* * *

*Qaro ko‘zum kelu mardumlug‘ emdi fan qilg‘il,
Ko‘zum qarosida mardum kebi vatan qilg‘il.
Yuzung guliga ko‘ngul ravzasin yasa gulshan,
Qading niholig‘a jon gulshanin chaman qilg‘il.
Takovaringg‘a bag‘ir qonidin hino bog‘la,
Itingga g‘amzada jon rishtasin rasan qilg‘il.
Firoq tog‘ida topilsa tufrog‘im, ey charx,
Xamir etib yana ul tog‘da ko‘hkan qilg‘il.
Yuzung visolig‘a yetsun, desang, ko‘ngullarni,*

Sochingni boshtin-ayog' chin ila shikan qilg'il.
Xazon sipohig'a, ey bog'bon, emas moni',
Bu bog' tomida gar ignadin tikan qilg'il.
Yuzida terni ko'rub o'lsam, ey rafiq, meni
Gulob ila yuvu gul bargidin kafan qilg'il.
Navoiy anjumani shavq jon aro tuzsang,
Aning boshog'lig' o'qin sham'i anjuman qilg'il.

* * *

Xil'atin to aylamish jonon qizil, sarig', yashil,
Shu'lai ohim chiqar har yon qizil, sarig', yashil.
Gulshan ettim ishq sahrosin samumi ohdin
Kim, esar ul dasht aro har yon qizil, sarig', yashil.
Shishadek ko'nglumdadur gulzori husnung yodidin,
Tobdonning aksidek alvon qizil, sarig', yashil.
Orazu xoling bila xatting xayolidin erur
Ko'zlarimning oldida davron qizil, sarig', yashil.
La'lgun may tutqil oltun jom birla sabzada
Kim, bulardin yaxshi yo'q imkon qizil, sarig', yashil.
Faqr aro beranglik dushvor erur behad, valek
Xirqada tikmak erur oson qizil, sarig', yashil.
Ey Navoiy, oltinu, shingarfu zantor istama,
Bo'ldi nazming rangidiy devon qizil, sarig', yashil.

* * *

Ey manga sensiz bahoru bog'u bo'stondin malol,
Qaysi bo'stonu bahoru bog'kim, jondin malol.
Sensizin ko'nglum tong ermas bo'lsa jannatdin malul,
Ne ajab bulbulg'a guldin ayru bo'stondin malol.
Bo'lmasa kofir ko'zung shaydosi majnun ko'ngluma,
Aqlu donishdin tanaffur dinu imondin malol.
Ishq tug'yonida yuz ko'rsatsa gulruxlar ne sud
Kim, topar muhriq isitqan mehri raxshondin malol
Kuydururlar dog'i daf' o'lsun maloli hajr deb,
Voy angaknm, voqi' o'lg'an dog'i hijrondin malol.
Kasrati paykonidin ko'nglum toriqmas, garchi bor,
E'tidolidinki o'tkach obi hayvondin malol.
Bazm aro har dam qadah ko'ngli to'la xunob erur,
Men kebi go'yo anga ham yetti davrondin malol.
Qiblai maqsad tilarsen dard o'qidin g'am yema,
Istagan tavfi haram ko'rmas mug'ilondin malol.
Charx anjumdin quloqqa paxtalar tiqti magar,
G'am tuni topmish Navoiy chekkan afg'ondin malol.

* * *

Sarvnozim, yo'q ajab, gar ro'zadin topmish malol
Kim, su ichmasdan topar pajmurdalig' nozuk nihol.
Yillar og'zinkim qurutmishsen zuloli vasl uchun,
Bilding erkin shammayekim, sa'b erkandur bu hol
Kun tush o'lmay ro'zavu issig'din ul oy qildi za'f,

Ne haroratdur quyosh, yo rabki, topqaysen zavol.
Ro'za za'fidinki chiqmas uydin o'lmish mohi nav,
Za'f ko'rgilkim, to'lun oyimni aylaptur hilol.
Ro'za muhri sog'inib dermenki, olsam tishlabon
Har qachon ko'rsam aning shirin dudog'i uzra xol.
Sharbatin dermen ezay jon shirasidin qil madad,
Zulmatingdin tiyralik, ey Xizru chashmangdin zulol.
Elga shom o'lmish, Navoiyg'a yuzungdin subh erur
Kim, sog'insun ro'za shomin, bor egach subhi visol.

* * *

Qomatingg'a har zamon yuz jilva, ey zebo nihol,
Notavon ko'nglumga har bir jilvasidin o'zga hol.
Evrulur ko'nglumda ul chobuk xayoli har kecha,
Shu'laliq ko'nglumni qildi charx fonusi xayol.
Bosh qo'yay dedim oyog'i tufrog'ig'a dedi: qo'y
Bo'sa istab la'li rangin so'rdum ersa, dedi: ol.
G'unchayi xandonki, derlar munfaildur og'zidin,
Lek kulmak birla istar qilsa daf'i infiol.
Xattu xoli hasratidin oncha ashkim oqtikim,
Bir ko'zum tutti g'uboru bir ko'zumga tushti xol.
Davr xam qildi qadingni, go'shaye tut, yo'q aso,
Negakim, dard-o'q bo'lur zohir alif yondashsa dol.
Ey ko'z, onsiz o'zga yuz ko'rmakni qilmishsen havas,
Hajr tiyg'idin o'yul, yoxud Navoiydin uyol.

* * *

Kirdi tufroqqa hilol, ochti to'lun oyg'a jamol,
O'n to'lun oying qirog'idin chu olding o'n hilol.
Su bila sham' uchini har lahza olding — yorudi,
Shu'lani garchi su birla ravshan etmakdur mahol.
Yelni tez aylabki, o'tdin su chiqarding — turfadur,
Lek tufrog'i aning ko'zlarga berdi iktihol.
Yo'qdin etting bor har dam yuz Masihi ruhbaxsh,
Lek unsurdin mujarrad barchasi javharmisol.
Turfadurkim, o't aro eking niholu kuymadi,
Turfaroqkim, ochti gul, garchi hadang erdn nihol.
Ko'z alam to'lgandakim, ko'z tutmak o'lmas juz alam,
Ani tutqilkim, alam xaylini aylar poymol.
Bu g'azalning maqta'in matla' xayol etgan kishi,
Ey Navoiy, shoyad etkay fahm sen qilg'an xayol.

* * *

Ey latofat kasbida husnungg'a hojatmand gul,
Yuz guliston ichra yo'q husnungg'a bir monand gul.
Xil'ati xazro bila ul qomatu ruxsor erur,
Rost bir sarveki qilg'aylar anga payvand gul.
Yuzu g'amzangdin, mujamdin qon yosh ar zoyandadur,
Yo'q ajab chun bor tikanga doimo farzand gul.
Jolalar ermas guli sadbarg uzakim aylamish,

Jismini tishlar bila hajringda yuz parkand gul.
Qaysi vajah ila yuzunga da'vo etkay chun erur,
Ganji husnungdin muhaqqar vajah ila xursand gul.
Sarv sen, ey gul'uzor, ar bo'lsa xushraftor sarv,
Gul sen, ey sarvi ravon, gar qilsa shakkarxand gul.
Ey Navoiy, gar so'zungni yor eshitmas ayb emas,
Turg'oni birla quloqdur, lek eshitmas pand gul.

* * *

Orazingni bog' aro chun ko'rdi, hayron bo'ldi gul,
Bargsiz qoldi, nedinkim, bas parishon bo'ldi gul.
Bodadin gul-gul ko'rub ul yuzni, aning hajridin,
Chok-chok o'lg'an ko'nguldek tah-batah qon bo'ldi gul.
Guluzorim kishvari husn ichra bo'ldi podshoh,
Rost andoqkim, chaman mulkida sulton bo'ldi gul.
Sayri bog' aylarda davron chashmi zaxmi daf'ig'a,
Har taraftin chobukum davrida qalqon bo'ldi gul.
La'li komimdur, qoshimda kelsa ul gul xirmanini,
May tilar ko'nglum, chu bazmimda farovon bo'ldi gul.
Kecha-kunduz qilma gulbongingni bas, ey andalib
Kim, sanga besh kun bu gulshan ichra mehmon bo'ldi gul.
Gul chog'i yori safar aylab, Navoiy jonig'a
Har biri bir toza qonlig' dog'i hijron bo'ldi gul.

* * *

Hajr o'tig'a istasang yoqilmag'aysen, ey ko'ngul,
Yordin zinhorkim, ayrilmag'aysen, ey ko'ngul.
Vah, ne toli'durki topmay umre istab yorni,
Chun seni yor istagay topilmag'aysen, en ko'ngul.
Buki qon bo'ldung desangkim, oshkoro bo'lmasun
Mayl etib yoshlar sari qotilmag'aysen, ey ko'ngul.
Desalar: Laylomu ortuq husn aro yo ul pariy?
Garchi Majnunsen kerak yong'ilmag'aysen, ey ko'ngul.
Qildi chun soqiy labi yetkan qadah hushungni mahv.
To abad zinhorkim, oyilmag'aysen, ey ko'ngul.
G'unchasan g'amdin, vale soqiy bahori orazin
Ochsa bilmankim, nedin ochilmag'aysen, ey ko'ngul.
Davlati boqiy Navoykdek erur topmoq muhol,
To tamom o'zluqni foniy qilmag'aysen, ey ko'ngul.

* * *

Yordin kelmish manga bir turfa maktub, ey ko'ngul
Kim, erur har satri, bal har lafzi marg'ub, ey ko'ngul.
Lafz yo'q, har harfi jon hirzi, dag'i har nuqtasi
Mardumak yanglig' biaynih ko'zga matlub, ey ko'ngul.
Ayladim tumor agar tumor etar daf'i junun
Bu meni qilmish junun ilgida mag'lub, ey ko'ngul.
Safhada ermas muhabbat sharhikim kelmish kiyib,
Hullayi kofurgun bir turfa mahbub, ey ko'ngul.
Asru ko'p takror etardin ul pariyvash nomasin,

*Bo 'lmisham el ichra majnunluqqa mansub, ey ko 'ngul.
G 'ayrdin safhangni qilg 'il pok, ya 'ni aylama
Xotiring lavhini har xat birla ma 'yub, ey ko 'ngul.
G 'amdin ozod o 'ldi xattidin Navoiy, bermasa
Begiga qulluqqa xat bo 'lg 'aymu mahsub, ey ko 'ngul.*

* * *

*Gulbuni ishratdin uzgil bargi payvand, ey ko 'ngul,
G 'unchadek bo 'l qon yutub kulmakka monand, ey ko 'ngul.
Qilma tark evrulmak ul gul girdig 'a bulbul kibi,
Qilsalar gar g 'unchadek parkand-parkand, ey ko 'ngul.
Orazu la 'li xayoli birla sen to xastasan,
Naf' etar go 'yoki bu za 'fingg 'a gulqand, ey ko 'ngul.
La 'li ne kondindurur, nevchun hadis etmas dema,
Ne ato bordur Masihog 'a, ne farzand, ey ko 'ngul.
Orazing ochqach, demakim, oshiq etma xalqni,
O 'tqa bermaklik durur kuydurma deb pand, ey ko 'ngul.
Bismil etti sayd ko 'nglidek seni tiyg 'i qazo,
Yoxud ul lab shavqidin qilding shakarxand, ey ko 'ngul?
Ey Navoiy boqma tun-kun xoliyu ruxsorig 'a,
Donavu suv birla sayd o 'lmas xiradmand, ey ko 'ngul.*

* * *

*Nomasi qo 'ynumda baskim, iztirob aylar ko 'ngul,
O 'pgali chiqmoqqa go 'yokim shitob aylar ko 'ngul.
Toza butmish erdi ko 'ksum choki, vahkim, tolpinib
Chiqqali ul raxnani har dam xarob aylar ko 'ngul.
O 'qi zaxmi yo 'lidin solsam ichimga nomasin,
Bir fatila marham o 'rnig 'a hisob aylar ko 'ngul.
Chirmabon jon pardasin manshur uza volo kebi
Ko 'rmasun deb g 'ayr ani, go 'yo niqob aylar ko 'ngul.
G 'unchadek qat-qat bo 'lub qon ul musofir shavqidin
Nomasi yanglig ' damo-dam pechu tob aylar ko 'ngul.
Mubham ermish ruq 'asi davronning, asru yovakim,
Jong 'a bu andeshadin har dam azob aylar ko 'ngul.
Ey Navoiy, ochti ko 'ksumning tikilgan chokini,
Nomasi qo 'ynumda baskim, iztirob aylar ko 'ngul.*

* * *

*Nolani har nechakim eldin nihon aylar ko 'ngul,
Seni sog 'ing 'ach yana bexud fig 'on aylar ko 'ngul.
Har nechakim yoshururmen rozi ishqing xalq aro,
Bir mahalsiz oh ila borin ayon aylar ko 'ngul.
May tarashshuh aylagandek chok bo 'lg 'an shishadin,
Zaxmidin xunobasin har dam ravon aylar ko 'ngul.
Qasd etar ko 'nglumki, olg 'ay lablaringdin komi dil,
Emdi tahqiq ayladimkim, qasdi jon aylar ko 'ngul.
Ko 'z ko 'rar yuzungniyu ko 'nglum meni rasvo qilur,
Zor etar ko 'nglumni ko 'z, bag 'rimni qon aylar ko 'ngul.
Shu 'lai ko 'kurd ko 'rguzdi qazo kuydurgali,*

*Dardi ishq ahlin bukim gardun gumon aylar ko'ngul.
Ey Navoiy, avval ul nomehribong'a uchratur,
Kimnikim men benavodek notavon aylar ko'ngul.*

* * *

*Gar yetar ag'yordin yuz ming jarohat, ey, ko'ngul,
Chunki bordur yor uchun bor ayshu rohat, ey ko'ngul.
Ka'ba istarsen mug'ilon cheksa tnl qayg'urmag'il,
Bemalomat topmadi kimsa salomat, ey ko'ngul.
Menmenu ul oy g'ami sen ham agar mardonasen,
Dardu g'am chek, istama komu farog'at, ey ko'ngul.
Kimga yetkay vasl iqboli agar hijron aro,
Senda bo'lsa g'am chekarga sabru toqat, ey ko'ngul.
Xurdai rozingni asra g'uncha yanglig' qon yutub,
Har necha qilsa jafu ul sarvqomat, ey ko'ngul.
Dema ishq so'zi kam bo'lg'ay boshnmg'a ursa tig'
Kim, bu sudin sokin o'lmas ul harorat, ey ko'ngul.
O'rtading oxir Navoiyni sharori oh ila,
Anga nevchun muncha ko'rguzdung sharorat, ey ko'ngul.*

* * *

*Yuzini ko'rdi badan chokidin xarob ko'ngul,
Uzuldi, baski ayon qildi iztirob ko'ngul.
Chu bo'ldi jilvagar ul ganji husn hasratidin,
Xaroblig' qiladur har zamon xarob ko'ngul.
Magar shikanjai zulfungg'a qoldikim, urdi
O'ziga g'uncha kebi muncha pechu tob ko'ngul.
Balodurur g'ami ishqing sening vale yuz voy
Kim, ul balodin eta olmas ijtinob ko'ngul.
Sharori oh masallik ul oy havosida ko'r
Ki, pora-pora qilur ko'k sari shitob ko'ngul.
Rioyat ayla sudek sof xalq ko'nglinikim,
Sinar nafas bila ul nav'kim hubob ko'ngul.
Navoiy oncha labingdin dediki, bo'ldi anga
Teshilmaki bila qon ichra la'li nob ko'ngul.*

* * *

*Otashnn gul g'unchasideur o'tlug'u qonliq ko'ngul,
Zor bulbul tumshug'i chokidin afg'onliq ko'ngul.
Bo'stonafro'z erur har yon nihon tuxmi aning,
Hajr xunobi aro yuz dog'i pinhonliq ko'ngul.
Xasta jonning so'gida devonayedur motami,
Ko'kragimning zaxmidin choki giribonliq ko'ngul.
To bo'lub yuz pora, har bir pora zulfung toridin
Birga bog'landi, base topti parishonlig' ko'ngul.
Birki hayron bo'ldi ul orazg'a, ko'rdi xalqdin
Har nafas yuz qatla o'z holig'a hayronlig' ko'ngul.
G'unchalar ermas tikonlar ichrakim, ushshoqdek
Charxdin ko'rguzdi ul ham necha laykonlig' ko'ngul.
Ey Navoiy, ko'nglung oldurma, yo'q ersa sen o'lub,*

Ne osig', yuz qatla gar qilsa pushaymonlig' ko'ngul.

* * *

*Ey ko'ngul, bir nav' o'lubmen ahli davrondin malul
Kim, erurmen kimki andii yaxshi yo'q, andin malul.
Hajr agar budur, netay men jonni, jon netsun meni
Kim, erur har lahza mendin jonu men jondin malul.
Tengri xalq etmish meni go'yo malolat chekkali
Kim, dame yo'qkim, emasmen xalqi nodondin malul.
Necha dinim uzra titray dilrabolar ko'yida,
Ey, musulmonlar, bo'lubmen kofiristondin malul.
Istasang maqsad, qadam qo'y, ta'n toshidin ne bok,
Ka'ba topti bo'lmag'ay xori mug'ilondin malul.
Ey ko'ngul, fikringni qilkim, do'stu dushmanlar yuzun
Ko'rmas erdi, bo'lmasa sen zori hayrondin malul.
Ey mug'anniy, tut «Iroq» ohangiyu ko'rguz «Hijoz»
Kim, Navoiy xotiri bo'lmish Xurosondin malul.*

* * *

*Urarmen ko'ksuna toshlar, g'am etkach qasdi jon har dam,
Qoqarmen bu eshiknikim, yetar bir mehmon har dam.
O'luk topti buzug' ichra meni majnunni, go'yo chug'z
Navohi ahlin ogah qilg'ali tortar fig'on har dam.
Hamono tufrog'imni la'lgun qilmoqqadur bukim,
Kelur bag'rim shikofidin labing shavqida qon har dam.
Magar majnun ko'ngulga har dam aylar ul pariy jilva,
Yo'q ersa ne uchun o'zdin borur bu notavon har dam.
Ochar go'yo sabo ul gul yuzidin har zamon burqa',
Bukim bir fitna birla qo'zg'alur ahli zamon har dam.
Sovug' ohim burudat soldi olam ichra, qish ermas,
Bulut yo'q — dudi ohimdin ko'runmas osmon har dam.
Kerak har dam qadahkim, may suyi har lahza qaytargay,
Bukim, davron jafosidin yetar og'zimga jon har dam.
Bu manzildin manga yo'l azmig'a boisdurur bukim,
Yetar bir korvon har dam, o'tar bir korvon har dam.
Damo-dam javr ila buzdung Navoiy ko'nglin andoqkim,
Buzulg'ay mulki, bir zulm etsa shohi komron har dam.*

* * *

*Sarvi ozodimni bog' ichra xiromon istaram,
Sabzasin sarsabzu gulbargini xandon istaram.
Dard jononimda, balkim yuz alam jonimdadur,
Yo'qki, jononimg'a, bal jonimg'a darmon istaram.
Tiyradur vayronim onsiz, vah, yana bir qatla ham
Ul quyoshni baytul-ehzonimda mehmon istaram.
Naf' etar bo'lsa xino yanglig' kafi poyingg'a qon,
Chok etib ko'ksun ani bag'rimda pinhon istaram.
Ey Xizr, hayvon suyi tut dam-badamkim yor uchun,
Sadqa qilmoqliq uchun har lahza bir jon istaram.
Mujdaye bergil mizoji sihatidin, ey tabib*

*Kim, bu payg'oming uchun jonimni qurbon istaram.
O'q kebi qaddin ko'rub aftoda chun ko'r o'lmading,
Ey Navoiy, ko'zlarida no'gi paykon istaram.*

* * *

*Muvofiq kiydilar, bo'lmish magar navro'z ila bayram,
Chaman sarvi yoshil xil'at, mening sarvi ravonim ham.
Chaman sarvi qolib hayron, mening sarvim qilib javlon,
Aning shaydosi bir dehqon, munga shaydo bari olam.
Chaman sarvi qolib bebar, mening sarvim bo'lub dilbar,
Ani yel aylabon muztar, bu yeldin sekretib adham.
Qo'nub ul sarv uza bulbul, chekib gul shavqidin g'ulg'ul,
Bu sarv uzra ochilib gul, anga terdin tushub shabnam.
Qilib ohim sari parvo, buyon mayl etmading qat'o,
Sabodin, ey qadi ra'no, bo'lur ham sarv gah-gah xam.
Bu bog' ichra may, ey soqiyki, bormen asru mushtoqi
Ki, anda sarv ham boqiy emas, gul ahdi ham mahkam.
Navoiy, ko'yin et manzil, yuzu qaddig'a bo'l moyil
Ki, bog' etmas seni xushdil, gulu sarv aylamas xurram.*

* * *

*Lahza-lahza kunduz aning zulmini yod aylaram,
Kecha o'z jonimg'a bedod uzra bedod aylaram.
Aql yod aylab, yana hijronida bo'lsam xamush,
Chun junun tug'yon qilur, bexost faryod aylaram.
Bo'yni bog'liq qul qilur, ko'rgach agarchi hajrida,
O'zni yuz ta'kid ila ishqidin ozod aylaram.
Ishq sayli chun o'tar, topmon tilab osorini,
Har necha ko'nglumga tarxi sabr bunyod aylaram.
Qush qochar sayyod domidin, ajab qushmenki, men
Zulfin istab orzui domi sayyod aylaram.
Aqlu xush, avroqu ajzosin junun ohi bila
Devbod o'tkan kebi borini barbod aylaram.
Soqiyo, muhlikdurur qayg'um ushul ummid ila
Kim, mayi jonbaxsh tutqung, xotirim shod aylaram.
Faqrdin yuz yilchiliq yo'l men yiroq, avval dalil
Buki, faqr oyinini o'zumga isnod aylaram.
Ey Navoiy, zulmkim, nomehribon mohim qilur,
Mehribon shohimni ko'rgach, qichqirib dod aylaram.*

* * *

*Dam-badam har kun ul oy bedodini yod aylaram,
Kecha turluk-turluk o'z jonimg'a bedod aylaram.
Yuz jafu qilsa manga, bir qatla faryod aylamon,
Elga qilsa bir jafu, yuz qatla faryod aylaram.
Zulfu yuzi hajridin g'am shomi anjum gullarin,
Tund bodi ohdin har lahza barbod aylaram.
O'zni qatl ummidiyu ag'yor qatli biymidin,
Lahzaye shod aylasam, yuz lahza noshod aylaram.
Qomatu ruxsorida bo'e toparmen, ey rafiq,*

*Buki har dam gulshan ichra mayli shamshod aylaram
So 'rmang, ey ushshoq, mendin nukta piri ishq deb,
Negakim kuymak bila o 'lmakni irshod aylaram.
Ey Navoiy, har jafo kelsa ul oydin elga ham,
Rashkdin majmu 'in o 'z jonimg 'a isnod aylaram.*

* * *

*Yog 'liging ilgimda, ashkimni ravona aylaram,
Ko 'zga surtub, ashk aritmog 'ni bahona aylaram.
Ul ko 'zumga chun yetib taskin topib giryonlig 'i,
Ko 'zdin olg 'ach, yana ashkimni ravona aylaram.
Yana yetkach, ko 'zga ashkim tursa olurmen ani,
Yana borsa, chorasin bu nav ' yana aylaram.
Qo 'zda kirpiklarni tillar aylabon har torig 'a,
Za 'fi holim ko 'z tili birla fasona aylaram.
Balki har torig 'a jonim rishtasin chirmashturub,
Jonima kasbi hayoti jovidona aylaram.
Bir qadah bersangki, tutsa mug 'bacha, ey piri dayr,
Naqdi din sarmoyai jomi mug 'ona aylaram.
E, Navoiy, toki bo 'lmishmen fano dayrida mast,
Aqlu din tashvishidin forig ' tarona aylaram.*

* * *

*Ne ul quloqqa yetar, arzi hol ado qilsam,
Ne ul ko 'ngulga yoqar, naqdi jon fido qilsam.
Ko 'ngul shikofig 'a ul ko 'y tufrog 'i qanikim,
Bu xushk doru ila zaxmima davo qilsam.
Kerak quyosh dirami tanga bo 'lsa bay 'ona.
Chu Yusufumni iki dahrg 'a baho qilsam.
Fig 'onki, ishq chekar bog 'lab ani bo 'yunumg 'a
Nechaki zuhdu vara ' pardasin rido qilsam.
Ko 'zumga dahrni har lahza tiyraroq aylar,
Savodi xolingga har necha ko 'z qaro qilsam.
Ishim chu savmaa shayxi bila tuzalmadi, kosh
Ki, emdi maykada pirig 'a iltijo qilsam.
Navoiyo, chu sabo hamnafasdur ul gulga
Ne bo 'ldi, sarsari ohimni gar sabo qilsam.*

* * *

*Hajr qonim to 'kkudekdur, buylakim zor o 'lmisham,
Bot qutulg 'um garchi bas qottig ' giriftor o 'lmisham.
Uylakim, uryon tanimg 'a yog 'di tosh hijronida,
Ey Masih, asra damingkim, behad afgor o 'lmisham.
Kecha tegrang aylanib, kunduz yuzum devor uza,
Uydagi parvonadin go 'yo namudor o 'lmisham.
Mumkin ermas men qori soyilg 'a ko 'yung furqati
Xossakim, ishq ofatidin sa 'b bemor o 'lmisham.
Ko 'yi devorig 'a orqam yopishib, men volihi
Suvrati nazzorasida naqshi devor o 'lmisham.
Gar ko 'runmas ul pariy, istab anga yakranglik,*

*Za'fdin men telba ham emdi parivor o'lmisham.
Ey sabuh ahli, meni bir jom birla tirguzung
Kim, o'lum holi xumor ilgida bedor o'lmisham.
To mulozim piri dayr o'ldi, murodim mug'bacha,
Sokini dayru muqimi ko'yi xammor o'lmisham.
Ey Navoiy, sarv birla gulni naylay, chunki men
Volai bir gul uzori sarv raftor o'lmisham.*

* * *

*Vasl bargin uzki, men hijron gulin bo'y etmisham,
Mehr tarkin tutki, men mehnat bila xo'y etmisham.
Naxli qaddingg'aki, berdim ko'z yoshidin parvarish,
Emdi bosh tortarki, yoshdin yuz sari jo'y etmisham.
Har sari javlon qilib yetkach manga chekting, inon
Bu ekin jurmumki, yo'lungda boshim go'y etmisham.
Noma ichra chirmashibon sanga yetkaymenmu deb,
Orazim kahbargu jismim rishtasin mo'y etmisham.
May bo'lub ashkim, g'izo bag'rim, surud afg'onlarim,
Keling ahli ishqkim, g'am xaylig'a to'y etmisham.
Shayx boqiy bo'lsunu zarq ichra tinmaslig'ki, men
Tinnisham tokim fano dayri sari ro'y etmisham.
Topmadim gulchehralardin shammaye bo'yi vafu,
Ey Navoiy, nechakim yeldek taku po'y etmisham.*

* * *

*Sendin ayru to asiri dardi hijron qolmisham,
Buki o'lmay qolmisham, holimg'a hayron qolmisham.
Xonumonimni g'aming toroji barbod ayladi,
Xonumon borib aloxonu alomon qolmisham.
Ishq dashtining samumi hullasin aylay panoh,
Xayli g'am yag'mosidin mundoqki uryon qolmisham.
Dardu g'amdin yoshuna olman kamoli za'fdin,
Xurdabinlarning ko'zidin garchi pinhon qolmisham,
Dashtdin Farhodu Majnunni yig'ib mushfiqlari,
Men g'arib ul nav'kim, g'uli biyobon qolmisham.
Vasl davri jomidin ahbob sarmast o'ldilar,
Dayr aro tek bir man-o'q maxmuri davron qolmisham.
Ey Navoiy, uchti bulbullar xazonda bog'din,
Men qanotsiz qush masallik aylab afg'on qolmisham.*

* * *

*Ul quyoshqa, vah, ne had birla bitik aylay raqam,
Noma eltur qush malak bo'lg'ay, magar had bo'lsa ham.
Tayyi arzing bo'lsa, ey payki sabo, nomamni elt,
Yo'qsa qat' o'lmas bu yo'l urmoq bila qosid qadam.
Qosido, jon naqdini ham topshururmen, nomag'a,
Chun ilik sunsa, ayog'ig'a nisor et jonni ham.
Sen borib kelguncha, ey qosid, o'zumda bo'lmag'um,
Jon yetib og'zing'a shavqung shiddatidin dam-badam.
Anglamonkim, ul haramda bor topqung, yo'qsa yo'q,*

*Bor topsang ham, olib nomang o'qurmu ul sanam?
Gar o'qur ham bo'lsa, radmu bo'lg'usi yoxud qabul,
Ham qabuli tushsa, yozg'aymu javob, aylab karam?
Ey Navoiy, noma ul yon yozg'ali ne had sanga,
Tut firoq ichra visolining xayolin mug'tanam.*

* * *

*Ishq ila bo'ldum masal, savdo bila afsona ham,
Shukrlillohkim, yana oshiqmenu devona ham.
To unutdi oshnolig' rasmin ul begonavash,
Oshno yig'lar mening holim ko'rub, begona ham.
G'am tuni mendurmen ohu ashkdin sham'im o'chub,
Boshima yemrulgali turmish buzug' koshona ham.
Elga mehring bor, buzuq ko'nglunga ham bir zarra boq
Kim, quyoshning tobidin mahrum emas vayrona ham.
Ey malohat sham'i har soat meni kuydurmakim,
Ko'p yorumas sham' agarchi o'rtanur parvona ham.
Yo'q, bu dayr ichra berur jomi ajal ta'mini may
Kim, erur paymona to'lmoqdin nishon paymona ham.
Ey Navoiy, gar desang, ul turfa qushni sayd etay,
Rishtayi jismingni dom et, ko'z yoshingni dona ham.*

* * *

*Ko'nglumu jonim fido og'zig'a, guftorig'a ham,
Kufrimu dinim dog'i zulfig'a, ruxsorig'a ham.
Itti qonlig' ko'nglum, uzgil g'unchalarni, ey sabo
Kim, anga ko'z solmayin, balkim namudorig'a ham.
Zor ko'nglunga agar boqib ani zor aylading,
Joni bemoring'a ham boq, jismi afgoring'a xam.
Borg'ach ul sarvi ravon, jismimda jon qolg'aymukim:
Qaddig'a jon rishtasi bog'landi, raftorig'a ham.
Men kimu din, ey musulmonlarki, bir kofir ko'rub,
Jon fido qildim chaliposig'a, zunnorig'a ham.
Dahr bog'ining guli o'tdur, biyik ashjori dud,
Yelga ber ul gulni ham, o't solg'il ashjorig'a ham.
Ey Navoiy, dahr yo'qu bori tinmaslig'durur,
Ting'asen, gar qilmasang parvo yo'qu borig'a ham.*

* * *

*Menki, davron zulmidur ko'nglunga, balkim jong'a ham,
Naylay olg'aymen angakim, zulm etar davrong'a ham.
Ko'r g'amim afzunlug'in har damki, ashkim xaylining
Qatrasi bahr o'ldi, emdi aylaniptur qong'a ham.
Yopmangiz Farhod ila Majnunnikim, mehnat to'zi
Satr uchun basdur manga ham, ul iki uryong'a ham.
To topibmen ishqi o'ti birla tiyg'i zahrini,
Iso anfosig'a boqman, chashmai hayvong'a ham.
Goh ko'nglum g'unchasin istar, gahe paykonini
Kim, ko'ngul bordur munosib g'unchag'a, paykong'a ham.
Nilufar naqsh aylab ayvoningg'a mag'rur o'lmag'il,*

*Yo'q, vafu naqshi chu bu nilufariy ayvong'a ham.
Muddaiylar chun Navoiy ishqin anglab, jonig'a
Qasd qilg'anlar emish, bore dengiz jonong'a ham.*

* * *

*Ey, ko'ngulga yuz tuman bedod sendin, jong'a ham,
Muncha birla rashk andin munga, mundin ong'a ham.
Moviyu gulgun to'n ermaskim, ko'zu ko'nglum aro,
Sug'a dog'i tushmish ul usruk, bo'yalmish qong'a ham.
Husnig'a hayronmen ul yanglig', meni hayronki el,
Ham aning husnig'a hayrondur, meni hayrong'a ham.
El buzug' ko'nglin so'ra borg'an emish ul ganji husn,
Ranja qilg'aymu qadam, yo rab, bizing vayronga ham.
Lam'ai paykonidinmu ko'nglum ichra tushti o't,
Yo'qsa ko'nglumdin o'qig'a tushti o't, paykong'a ham.
Qil gadoyingg'a vafu, ey xo'blar sultonikim,
Bevafolig'dur gadog'a umr ishi, sultong'a ham.
Ey Navoiy, davr ayog'in tut g'animat, ushbu dam
Kim, sabote yo'qturur bu davrg'a, davrong'a ham.*

* * *

*Bordi yoru to'zmon el bormoqqa ham, turmoqqa ham,
Chin desam, rashk o'tturur tangriga topshurmoqqa ham.
Ko'rsam ul yuz ko'zgusin tag'yir vahmidin emas,
Qattiq oh urmoqqa had, sokin nafas urmoqqa ham.
Ul paridin lutf agar zulm o'lsa andoq telbamen
Kim, shuurim yo'q sevunmaklikka, qayg'urmoqqa ham.
O'tturub yonig'a men kimmen yuzin o'pmoqqakim,
Yo'q hadim ko'yida yer o'pmakka, o'tturmoqqa ham.
Notavon jismimda yuz novak firoqing xaylidin
Kim, kuchim yetmas birin tortarg'a, sindurmoqqa ham.
Demagil ishqin nihon tutqil meni uryong'akim,
Tig'i zaxmin yo'q nimam bog'larg'a, yoshurmoqqa ham.
Tut Navoiy, ishqizulmin xush chu yo'qtur ixtiyor,
Ul ko'ngul olmoqqa ham, sen ko'nglung oldurmoqqa ham.*

* * *

*Aqlu jon qasdidida ko'rdum ul ko'zu mujgonni ham,
Chektim ul mujgonu ko'z ollida aqlu jonni ham.
Novaking yetkach qiziq ko'nglum yig'ochin kuydirib
Qatrayi su yanglig' oshom ayladi paykonni ham.
Ko'z yoshimni qon qilib, bag'rim su etting ey firoq,
Yo'qki yolg'uz suni qon qilding, su qilding qonni ham.
Ishq dashtida quyundek xoksoringmen, gahe,
Istasang ushshoqni, yod et bu sargardonni ham.
Go'ydek boshim necha raxshing ayog'i zarbidan.
Po'ya qilg'an, gah-gahe yetkur anga chavgonni ham.
Ey tavongar, nechakim qasringni qilding zarnigor
Asru holiy ko'rma darvesh o'tturur vayronni ham.
Ko'nglum olib bordingu qolmish manga bir xasta jon,*

Har qachon kelsang Navoiy topshurur qolg‘anni ham.

* * *

*Bu kun ahli jahondin xasta xotirmen jahondin ham
Demon ahli jahon birla jahon, billahki, jondin ham.
Meni jonu jahondin hajr vaqtikim malul etkay,
Vatan yo mulkdin xudkim desun, bal xonumondin ham.
Ko‘nguldin jong‘a yettim, ey ajal, netkay xalos etsang,
Meni ul telbadin, ul telbani men notavondin ham.
Ne ayrilmoq dururkim, yor to ayrildi, ayrilmish
Ko‘ngul mendin, fig‘on ko‘nglumdinu o‘tlar fig‘ondin ham.
Manga jononsiz o‘lmoq yaxshiroq, ey Xizr, yuz qatla,
Ketursang mujda o‘lmoq birla umri jovidondin ham.
Nafas qat‘ o‘ldi ul yuz furqatidin, ko‘zgu kelturmang
Ki, men emdi qutuldim ibtilosiz imtihondin ham.
Yomon yaxshig‘a ko‘p zulm etmagilkim, gar budur davron,
Qutulg‘ung, kimki andin yaxshiroq yo‘q, men yomondin ham.
Itiga tu‘ma, darbonig‘a bo‘lsun muttako o‘lsam,
Tanim ul ko‘ydin olmang, boshim ul ostondin ham.
Faqihu—Ka‘ba, rindu — maykada, xushdur Navoiykim,
Sening yoding bila mundin erur ozodu andin ham.*

* * *

*Chamanda munisim ne sarv erur, ne gul, ne sunbul ham,
Manga sarve kerakkim, sochi sunbuldur, yuzi gul ham.
Ajab yo‘q to‘lg‘anib jismim, qorarsa subhi ayshimkim,
Tushub ul kokul uzra chin, yuziga tushti kokul ham.
Demang ul sho‘x ila ashob bazmin qil tafarrujkim,
Talaffuz aylay olman bu hikoyatni, taxayyul ham.
Yuzung birla quyosh ta‘rifida gar davr erur hosil,
Kelur zanjiri zulfung vasfida lozim tasalsul ham.
Yuzu qaddig‘a huru tubiy o‘xshar debsen, ey voiz,
Yiroq ermas so‘z ayturda gahe qilsang taammul ham.
Chekib ko‘hi firoqiya sabr qildim, vaslig‘a yetkach
Fig‘on cheksam ajab yo‘q muncha-o‘q bo‘lg‘ay tahammul ham.
Yuzung shavqida ko‘nglum ohi sham‘u gulga o‘t soldi
Ki, kuydi notavon parvonavu kul bo‘ldi bulbul ham.
G‘animat anglasun bulbulni gul yetgachki, bo‘stondin
Uchar gul yafrog‘i ham, qolmas uchmay garchi bulbul ham.
Xumor o‘lturmish erdi bo‘lmasang mug‘dayrig‘a ozim,
Bu ishga, ey Navoiy, ayladi tengri seni mulham.*

* * *

*Vayronayedur maskanim, andin manga bisyor g‘am,
Ohim bila eshikta o‘rt, ashkim bila devor nam.
No‘shidin elga guftugo‘, ey hajr icharmen men og‘u,
Kosh o‘lsumu ko‘nglumni bu anduhdin qutqorsam.
Qil ishq dayrida maqar, sukkonig‘a solg‘il nazar
Kim, bor bu majma‘ ichra har durdiykashi xammor Jam.
Har yerki anda bir nafas, ishratqa topsam dastras,*

*Yuz qatla aylarmen havaskim, bo'lsa erdi yor ham.
Soqiy, bugun mayni unut, mendek dame xunoba yut,
Mutrib navoyi navha tut, sozingg'a bog'la tori bam.
Desamki, ey badmehr o'g'ul, yuzung ko'rub oy tutti yo'l,
Der: yer quyi gar bordi ul, bir shabravi ayyor kam.
Miskin Navoiy bersa jon, ey diyda, har dam to'kma qon,
Ul har necha qilsa fig'on, sen asrag'il zinhor dam.*

* * *

*Har kishi yor ollida der chinni ham, yolg'onni ham,
Vahki, ul bovar qilur voqi'ni ham, bo'htonni ham.
Jong'a yettim muxtalif ashobidin, ul dilrabo,
Uylakim ko'nglumni oldi, kosh olsa jonni ham.
Muddailar buyla hamroz o'lsalar yor ollida,
O'zga tutmoq farzdur o'lmakni, bal hijronni ham.
So'z dey olurlar gahu begah, mahallu bemahal,
Bas mahaldur, tark qilsam mulku xonumonni ham.
Chunki bag'rim qonini ko'z yo'lidin oqizdilar,
Dam-badamdurkim, surubturlar sarosar qonni ham.
Ey ko'ngul, dahr ahlig'a yo'q va'dayu paymon durust,
Necha kuygung sen dog'i, uz va'da, buz paymonni ham.
Hoshalillohkim, Navoiy aylagay tarki vafo,
Bevafo kofirlar olsa jonni ham, imonni ham.*

* * *

*Xo'blar oshiqlarin noshod etarlar, shod ham,
Vahki, bizga yorimizdin lutf yo'q, bedod ham.
Turfa ko'rkim, javri birla dog'i g'amnok aylamas,
Garchi rahmu iltifoti birla qilmas shod ham.
Yo'qki, la'li no'shidin qilmas hayotim fikrini,
G'amzai xunrezin etmas jonima jallod ham.
Mahvashidin kimsaga mehr o'lmasa, xushtur jafo,
Mehr bunyodin yiqib, qilmas jafo bunyod ham.
Jon beribkim, xora yo po'lod yetmas yordin,
Bu jafoni torta olmas xora bal po'lod ham.
Soqiyo, bir jom ila bu g'amni yodimdin chiqar,
Garchi holim shiddatidek charx bermas yod ham.
Iltifot etmay, Navoiyni qilur har dam halok,
Mavt ma'hudig'a gar ta'yin emas miqd ham.*

* * *

*Yer uzra tim-tim qon yoshim go'yoki tommas dam-badam
Kim, naqdi vasling bay'ig'a ko'zlar sanar bir-bir diram.
Ishqingda bo'lg'ach xoki rah, bo'ldum balokashlarg'a shah,
G'am xaylidin tortib sipah, oh o'tidin chektim alam.
Bir qatla ko'rsang ani, bas, ta'n etmagay erding havas,
Ishqig'a, eykim, har nafas bizni qilursen muttaham.
Ey sarv qaddi mahliqo, tengri qachon ko'rgay ravo
Mendin vafo uzra vafo, sendin sitam uzra sitam.
Yo'q fikri bu devonaning, titrar ichi hamxonaning*

*Kim, saqfi bu vayronaning ashkim suyidin bo‘ldi nam.
Mutrib, navoye kom tut, mug‘ dayrida orom tut,
Soqiy, labolab jom tutkim, qasdi jonim qildi g‘am.
Berganga g‘am dahri dani mayxona basdur maskani
Kim, boda daf‘ aylar ani, yetsa kishiga har alam.
Dayru haramda sar-basar, ul yuzdin istarlar xabar,
Ko‘p ham nizo‘ etma agar ul der samad, bu der sanam.
Deding topib jonon isi, toptim labidin jon isi,
Kelur bu so‘zdin qon isi, tinma, Navoiy, asra dam.*

* * *

*Yorg‘a yetkach alam, tutti ko‘ngul xaylini g‘am,
Shahg‘a chun ranje yetar, ranjur o‘lur mulk ahli ham.
Yor uydin chiqmasa, olam ko‘zumga tiyradur,
Chun quyosh chiqmas, jahondin murtafi‘ bo‘lmas zulam.
Ne haroratdur sangakim, kuydi andin olame,
Uylakim o‘rtar jahonni mehr o‘ti urg‘ach alam.
Ne araqdurkim, ichinda g‘arqadur nozuk taning,
Bargi guldekkim, gulob ichra cho‘mar sar to qadam.
Sarvg‘a bog‘ ichra har yon jilva qilmoq xushturur,
Soyadek nevchun yotibdur sarvi gulzori Eram.
Sensiz ichmak uyladurkim marg jomi ichra zahr,
Obi hayvon birla gar bo‘lsa labolab jomi Jam.
Ey Navoiy, sadqasi bo‘lg‘il alam daf‘i uchun,
Men o‘lub, gar ul salomat bo‘lsa, hech ermas alam.*

* * *

*Jong‘a ko‘ksun chokidin jononni mehmon ayladim,
Gavhare toptim, ani ko‘nglumda pinhon ayladim.
Kavkab ermas, paxtalar tiqmish qulog‘ig‘a sipehr,
Ul quyosh hajrida tunlar, baski, afg‘on ayladim.
Jong‘a, ey gul, xori g‘am ko‘p urdung, et vahm emdikim,
Har birin bir novaki ohimg‘a paykon ayladim.
Ko‘ksun uzra har ne marham erdi, ashk oqizdi, voy
Kim, salomat tarhin ul su birla vayron ayladim.
Fitna toshi yo salomat sohili tengdur manga
Kim, hubobi ashkdin boshimg‘a qolqon ayladim.
Boisi maqsud— zohid zuhd qildi, men — fano
Faqr iqbolidin ul mushkulni oson ayladim.
Ey Navoiy, bog‘lab erdi Ka‘ba ehromin ko‘ngul,
Ko‘yidin bir nukta sharh aylab, pushaymon ayladim.*

* * *

*Eyki avval qomating vasfini shamshod ayladim,
Sarvi jannat bo‘lki, emdi seni ozod ayladim.
O‘zgalarni davlati vaslingda xush tut, chunki men
Xasta ko‘nglumni g‘ami hijron bila shod ayladim.
Xoh sen yor o‘l manga, xoh o‘zgalarning yori bo‘l,
Chun men o‘z ta‘bimni bekaslikka mu‘tod ayladim.
Mujda ber, ey shayxkim, tortib nadomat ohini,*

*Bulhavasliq juzvi avroqini barbod ayladim.
Necha men mahrum o'lub bo'lg'ay anga mahram raqib,
Shukrkim, g'ayrat tariqin oqibat yod ayladim.
Ul vafosiz ishqini tark etmaguncha tinmadim.
Ne yomon soatda bu shum ishni bunyod ayladim.
Ey Navoiy, hech bilmonkim, unog'oymu ko'ngul,
Anga muncha ajnabiy so'zlarki irshod ayladim.*

* * *

*Harir ko'nglaku ko'ksin nazzora aylamadim
Ki, ko'nglak o'rnig'a ko'ksumni pora aylamadim.
Demaki, ko'ksini men muncha pora qilmaymen
Ki, ani men xud o'zum muncha yora aylamadim.
Firoq shomi o'zi dog'i tiyradur yolg'uz,
Duxoni ohim ila ani qora aylamadim.
Dema necha tuganing bor, bilmon a'dodin,
Agarchi hargiz alarni shumora aylamadim.
Ulusqa ishqim o'tin ko'ksum ohi fosh etti,
Men ani ishqim ila oshkora aylamadim.
El istixora qilur tavbag'a sahargahu men,
Bajuz sabuhi uchun istixora aylamadim.
Navoiyo, meni ul mast bazmidin surdi,
Yo'q ersa kom ila andin kanora aylamadim.*

* * *

*Kecha ul mahvashni yod aylab farovon yig'ladim,
Mehrimsoshi subhdek har nechakim qon yig'ladim.
Sham' avval ohshom-o'q kuydi fig'onim o'tidin
Kim, men o't sochqon bulutdek tortib afg'on yig'ladim,
Tun qorong'u, kulba xilvat, hajrdin ko'nglum to'la,
Tosh urub ko'ksunga to bor erdi imkon yig'ladim.
Yor hajridin kishiga ayta olmas g'ussani,
Ko'nglum etti sharhu men mahjuru pajmon yig'ladim.
Charx ham to'kti quyoshning hajridin kavkab, vale
Yig'lamoq ul erdikim, men zor giryon yig'ladim.
Subhdek xurshid vaslidin agar kulsam ne tong
Menki, subhi vasl uchun ko'p shomi hijron yig'ladim.
Ey Navoiy, tosh eshitsu navha qilg'ay oshkor,
Yo'q ajab gar bir tun o'z holimg'a pinhon yig'ladim.*

* * *

*Lola ro'yum bordiyu ishqin nihoniy asradim,
Ko'zda qon ko'nglum aro dog'in nishoniy asradim.
Ayladi bir oh dudi birla elga oshkor,
Ishq o'tin nechaki ko'nglumda nihoniy asradim.
Har zamon ko'nglum halok o'lsa ne g'am, chun jon aro,
Lablari shavqidin obi zindagoniy asradim.
Zoyil ermas ishq bir soat ko'nguldin, voykim,
Ani jonimg'a baloyi jovidoniy asradim.
Bo'lsa mehmonim iti, ko'nglumni qilsa tu'ma ham*

*Ayb emas nevchunki, mundoq kunga ani asradim.
Naqdi jonimni berib may kelturung, ey do 'stlar
Kim, ani ichmak uchun bir do 'stgoni asradim.
Xonumonim gar qora bo 'ldi, Navoiy, ne ajab,
Men chu bir tun ul ko 'zi, qoshi qorani asradim.*

* * *

*Ishq o 'tidin tanda andoq sa 'b o 'lubtur kuymakim
Kim, sharaklar toridin go 'yo to 'qilmish ko 'nglakim.
Bag 'rimu ko 'nglum itiga to 'maliq dushvor edi,
Shukrkim, chok o 'ldi ishqing tig 'i birla ko 'kragim.
Za 'fdin ko 'yungga bordim surganib atfoldek,
Rahm qilg 'ilkim, bu yo 'lda haddin oshdi emgakim.
Dema uyqusiz ko 'zung hajrim tuni ochilmadi,
Ne qila olg 'ay ajal uyqusi birla sergakim.
Bir qadam vayronima qo 'ykim, g 'amingdin tunu kun
Yuzga ilgimdur sutun, tufroqqa botib tirsakim.
Dard ko 'rkim, dev siyaratlar bilandur ul pariy,
Garchi bor andin malak xaylig 'a dog 'i tergakim.
Ey Navoiy, hajridin yillar quyub, ul bevafo
Demadikim, naylar ul ushshoq ichinda ertakim.*

* * *

*Shomi vaslingni ko 'rub, subhi dilafro 'z dedim,
Subhi hajringg 'a yetib, shomi jigarso 'z dedim.
Teng ko 'rundi ko 'zuma vasl aro qadu zulfung,
Kecha kunduzni ko 'rub teng, ani navro 'z dedim.
Ishqidin tondi ko 'ngul, soldi qora kunga firoq,
Ajab ermas, gar ani qalbi siyahro 'z dedim.
Chini zulfung g 'ami muhlik dedim, o 'lturma meni,
Chin dedim, har neki men zori g 'amando 'z dedim.
Yangi o 'rgandi ko 'ngul bulbuli ul gul yuziga,
Tong emastur, agar ul qushni nav 'omuz dedim.
Tikti pand ignasidin dahr eli ko 'nglum yarasin,
Xalq nishini bu ma 'ni bila dildo 'z dedim.
Ey Navoiy, yorudi shomim ul oy partavidin,
Ne taajjub, gar ani mohi shabafro 'z dedim.*

* * *

*Junundin uyla tufrog ' o 'ldi jismi ranjparvardim
Ki, har tosh ursalar atfol jismimg 'a, chiqar gardim.
Necha hajrinda o 'lsam ohu ashkimdin solib to 'fon,
Vale qo 'ymang, ko 'rarga kelsa sarvi nozparvardim.
Yo 'lida baski qo 'ydum chehra sanchilg 'an xasu xoshok,
Somonlar bilki chekmish kahrabodek chehrai zardim.
Payopay ne ekin abri bahordin choqin tushmak,
Bulut uzra bir uchqun soldi go 'yo shu 'lai dardim.
Quyundek gar talab dashtida yo 'q men yetmagan vodiy
Ne g 'am, sargashtalikda uchrasa mohi jahongardim.
Vafo bo 'stonin ashkim birla serob ayladim, umre*

*Erur g'am novaki-sarvim, bag'ir pargolasi vardim.
Muhiqdur, ey Navoiy, ul pariy mendin malul o'lmoq,
Nedinkim, ko'yida devonalig'ni haddin o'tkardim.*

* * *

*Bahoru bog'din ortar malolatu dardim
Ki, yo'q chaman aro gulbargi nozparvardim.
Meniki, ul yuzu xat dardmand etti, ne tong,
Bahoru sabzani ko'rmakdin ortmoq dardim.
Bahori husn tamannosi ichra bargi xazon,
Sirishk qonlaridin bo'ldi chehrai zardim.
Bahor yomg'uri rahmat sahobidindur agar,
Yog'arda qo'y masa chiqmoqqa ko'yidin gardim.
Bihishtning chechagu marg'zoridin ne osig',
Mangaki, ul xatu yuz keldi sabzayu vardim.
Jahon xayolidin andoqkn, fard qildi meni,
Sipehr mehnatini ko'rmasin mahi fardim.
Navoiy ayladi shabzindadorlig', netkay
Ki, yetsa boshig'a bir kecha mohi shabgardim.*

* * *

*Firoq tig'i halokidin oncha emgandim
Ki, yetsa dog'i ajal, o'lmamakka o'rgandim.
Yerim gar o'lsa tamug', ko'p ko'runmagay muhriq,
Firoq shu'lasig'a munchakim, men o'rtandim.
Halok dashtida itkan ko'ngul topilmadi hech,
Quyuni kebi nechakim, har yonida aylandim.
O'qurda ruq'a hijron uzuldi tori hayot,
Nedinki, toridek azbas o'zumga to'lg'andim.
Emas boshimdin ayoq oh dudi birla qora,
Firoq dashti samumida buyla churkandim.
Demangki, xum kebi dayr ichra sokin o'lkim, men
Surud uniga magar hol etarda tebrandim.
Navoiyo, o'tubon umr g'aflat ichra, darig'
Ki, so'ng'i uyqug'a ko'z mayl etarda uyg'andim.*

* * *

*Ko'ngulni bag'ir qonidin lola qildim,
Qo'yub dog' pargola-pargola qildim.
Sovug' ohdin qatra paykonlaringni
Yurak g'unchasi javfida jola qildim.
Ko'zumda ul oy mardum o'rnini tutti,
Savodin aning davrig'a hola qildim.
Ne qavmog'ki, uyg'onmadi garchi tunlar
Tong otquncha itlar kebi nola qildim.
Ko'rub obi hayvon yuzinda xubobin,
Tasavvur labing uzra tabxola qildim.
Falak zolining makridin bo'ldum emin,
Nedinkim, taloqi bu muhtola qildim.
Navoiy sarig' yuzida dog'i idbor*

Chu ko'rdum, gumon sarig' lola qildim.

* * *

*Visol tuxmini ektim firoq bar toptim,
Vafo niholini tiktim, jafo samar toptim,
Muhabbat o'tiki, yoqtim visol sham'i uchun
O'zumni oqibat ul o'tdin-o'q sharar toptim.
Men ashk birla yudum g'ayr naqshini ko'zdin,
Valek g'ayrg'a-o'q yordin nazar toptim.
Umid bahrida har necha g'o'takim urdum,
Sadaf ko'zumdinu ko'z yoshidin guhar toptim.
Dedim: bu ramzni anglay, vale xirad pirin
Bu nukta kayfiyati ichra bexabar toptim.
Chu dardi ishq biyobonlarini qildim qat',
Adam viloyatidin nari yuz xatar toptim.
Navoiyo, kecha-kunduz xatu yuzini tilab,
Shabona navha bila nolai sahar toptim.*

* * *

*Bitigingdinki, savodini ko'rub jon toptim.
Zulmat ichra masala chashmai hayvon toptim.
Bahrdin qatrag'a ta'zim ila tahsin ko'rdum,
Mehrdin zarrag'a e'zoz ila ehson toptim.
Har alif sarv edi, he g'unchavu doli sunbul
Demayin nomaki, bir toza guliston toptim.
Anbarin madlarikim mehr edi mazmuni aning,
Har uzun kechada bir mehri daraxshon toptim.
Qatra qonlarki, ko'zum sochti o'qur holatida
Har shaba ustida bnr la'li Badaxshon toptim.
Ne shaba erdiki, mazmuni bila ashkimdin
Har shaba ustida bir la'li Badaxshon toptim.
Gah-gahe xasta Navoiy tanig'a jon yetkur
Bitigingdinki, savodin ko'rub jon toptim.*

* * *

*Jonima dog'e qo'yuptur la'ling uzra xolkim,
Ko'ngluma o't tushmish andin yuzga burqa' solkim.
Tushmagay el ko'ngliga o't hamki, aning rashkidin
Biyim erur, bo'lg'aymen andoq ojizu beholkim.
Ashk sayli aylagay ko'yungdin ovora meni,
Bu sifat ovoraliq'din ayla forig'bolkim.
Garchi majnunmen sening ko'yungni-o'q aylab vatan,
Anda-o'q bo'lsam bo'lay bozichayi atfolkim.
Yog'sa uryon jismima o't anda aylarmen qabul,
O'zga yerda gar yog'ar gul, aylaram ehmolkim.
Anda yog'qan tosh erur jannat gulidin yaxshiroq,
Bu jihatdin anda bo'lmoq istaram pomolkim.
Qatl qilg'aysen meni bir kun vale aytur ko'ngul:
Ey Navoiy, kech bu so'zdin, sen kim, ul iqbol kim?*

* * *

Charxdin gar hardam ermas bir azog 'a kuymakim,
Nega tikkan soyi chok o 'lmoq keraktur ko 'nglakim.
Sahl erur ko 'nglakki, hijron o 'qiyu g 'am tig 'idin,
Tikmaku chok aylamakka mubtalodur ko 'krakim.
Har zamon ko 'zdin yoshim emgaklagan bir yoshdek,
Mayl etar tufroqqa, vah, o 'lturgusi bu emgakim.
Bejigar bo 'lsam balo tortarg 'a, vah, emdi ne tong,
Bordi ko 'zdin chun bag 'ir pargolasidin ko 'prakim.
Har tong erta cheksa gardun subh tig 'in qatlima,
Tong emaskim, bordur ul dushmanlar ichra ertakim.
Ayshu rohat qushlarnn sayd aylay olmon, garchi bor
Ko 'z yoshidin donayu jon rishtasidin ilmakim.
Ey Navoiy, buki gardun evrulur fonusdek,
Ko 'ngliga kor etti go 'yo sham ' yanglig ' kuymakim.

* * *

Ey qading sarvi ravon, ko 'yung bahori gulshanim,
Mehnatu afg 'on sening hajringda ko 'rgan-bilganim.
Qabr toshidur bezaklik sarbasar gul bargidin,
Toza-toza dog 'ila ko 'hi balo bo 'lg 'an tanim.
Charx mehnat toshidin to ravzan ochti har taraf,
Men malomat bulbuli, go 'yo qafasdur maskanim.
Mehnatu g 'am o 'qlarig 'a, vahki, yuz ming zaxmliq,
Ashki siymandud qilg 'an hay 'at o 'ldi javshanim.
Tiyg 'ekim, ko 'ksum uyin ochti, eshikdekdur anga
Ochilib yopilsa har dam choklig pirohanim.
Do 'stlar, meni ko 'ngulsiz deb so 'rarsiz, shodmen,
Bo 'lmayinmu shodkim, daf' o 'lmish andoq dushmanim.
Ishq naqdi dog 'i g 'am kirmish Navoiy, ko 'ngliga,
Vahki, bir dam ajdahodin holiy ermas maxzanim.

* * *

Tirig yururmenu bor mendin ayru jononim,
Bu umr birla yurub o 'lmagan mening jonim.
Bag 'irda yuz xalavu, vah, demakka yo 'q zahram,
Ko 'ngulda qon to 'lavu yo 'q dam urmoq imkonim.
Ne bir aniski, aritsa lolayi ashkim,
Ne bir rafiqki, anglasa dog 'i pinhonim.
Ko 'rub qoshida muhiblarni jam 'u men mardud,
Mungayibon buzulur xotiri parishonim.
Ko 'ngul xud ittiyu jon hamdami bo 'la olman
Bir-ikki lahzaki, bor ul zaif mehmonim.
Azimat etkali ul ganji husn andoqdur
Ki, chug 'z or qilur ko 'rsa emdi vayronim.
Navoiyo, bu navolarki kecha tortarmen.
Zuhal eshituru xurshid eshitmas afg 'onim.

* * *

Sahar ko 'rdum yuzin — aqshomg 'acha kuydi hazin jonim,
Bu erdi subhi vaslim to ne bo 'lg 'ay shomi hijronim.

Quyosh kulbamg'a ingandin manga yuz qatla xushroqdur
Qora shomimni ravshan aylagan sham'i shabistonim.
Ne yanglig' yoshuray hijron g'aminkim, fosh etar har dam
Og'izdin shu'laliq ohim, nazardin ashksiz qonim.
Ajabtur toiri vasl istamak kulbamg'a qo'nmoqkim,
Yaqindur nasri voqi'ni uchurg'ay ko'ktin afg'onim.
Qading naxli xayoli ko'zdadur, ey navbahori husn,
Maozolloh, agar ani qo'ngarg'ay sayli mujgonim.
Dedim, so'zon ko'nguldin chekmagil bir dam xadangingni,
Dedikim, qolsa bir dam su bo'lur ul o'tda paykonim.
Baliyat toshi yog'durg'an kebi vayronima gardun,
Mazallat gardi har dam yog'durur boshimg'a vayronim.
Qadah davrin evur, ey dayr piri, toki mumkindur
Ki, davron ranjini tortarg'a emdi yo'qtur imkonim.
Dema jomi fano ichra ezilmishtur ajal zahri,
Navoiy, jon berib, ul jomni chekmakdur armonim.

* * *

Tun oqshom bo'ldiyu kelmas mening sham'i shabistonim,
Bu anduh o'tidin har dam kuyar parvonadek jonim.
Ne g'am ko'rguzsa ko'ksun porasin choki giribonim,
Ko'runmas bo'lsa ko'ksun yarasidin dog'i pinhonim.
G'amidin durri maknundek, sirishkim oqti Jayxundek,
Muzayyan qildi gardundek jahonni ashki g'altonim.
Falak ham to'ldi kavkabdin, quyosh ham tushti ashhabdin,
Kelib tushmas bu markabdin mening xurshidi raxshonim.
Jahonni zulmat etti chah, bu zulmat ichra o'lgum, vah,
Manga bo'lsang ne Xizri rah, yetib, ey obi hayvonim.
Dema ko'ktin quyosh ketmish, falakka tiyralik yetmish,
Ul oy hajrida tor etmish falakni dudi afg'onim.
Navoiy kebi hijrondin, bu oqshom o'ldum afg'ondin,
G'amim yo'q buyla yuz jondin, yetib gar kelsa jononim.

* * *

Oncha yig'latti jafodin do'stdur deb sevganim
Kim, kular ahvolima har qayda ko'rsa dushmanim.
Do'stkim qilg'ay meni bedodi dushman kulgusi,
Buyla dushmankomlig'din yaxshiroqdur o'lganim.
Do'st dushmandin manga ko'prak chu tekurdi jafo,
Ne ajab gar emdi dushmando'stlug' bo'lg'ay fanim.
Ursa dushman zaxm erur marham tavaqqo'' do'stdin,
Ikkisi zaxm ursa tong yo'q chok-chok o'lmoq tanim.
Ta'na birla buzma, ey dushman, ko'ngul uyin dag'i,
Ushbu baskim, do'st zulmidin buzulmish maskanim.
Do'stqa jon berdimu dushmandur emdi, vah, ne tong
O'rtasa ham do'st, ham dushmanni ohu shevanim.
Ey Navoiy, do'st xud yo'q, vah, ne holatdurki, bor
Boshim uzra dushman ikki diydayn tar domanim.

* * *

Hajr toshining ko'kumtul dog'idin kuydi tanim,
Ohkim, ko'kurd o'ti birla tutashti xirmanim.
Tiyra kulbam ichra o't soldi firoqing, voykim,
Yorudi kuymak o'ti birla qorong'u maskanim.
Nildin xolu alif yuz uzra to naqsh aylading,
Dog' kuydurmak ishim bo'lmish, alif kesmak fanim.
Ishq aro bo'ldum g'aniy, ko'nglum aro paykonidin
Kim, to'luptur ul javohir birla ushbu maxzanim.
Zarvara q birla bezabdur gul yuzin, vah, turfa ko'r
Kim, bahor ichra xazon zohir qiliptur gulshanim.
Emin o'lman xonaqohu xilvat ichra ujbدين,
Zohido, mayxona mulkim, kup ichidur ma'manim.
Ey Navoiy, ul xat etmish ro'zgorimni qora,
Tong emas yirtuq yoqa birla qalamdek shevanim.

* * *

Ayni za'fimdin qo'lum chun qo'ldading, ey dilbarim,
Qo'yma ilgimniki, qo'rqarmen to'kulgay paykarim.
To junun bemorimen, gulxanning o'tluq kullari
Bo'ldi gulgun rishtadin gullar tiqilgan bistarim.
Sovuq ohimdin zarar topqay edim g'am bazmida
Jism uyinda bo'lmasa o'tlug' ko'nguldin mijmarim.
Qatra xaylar ichra ul orazni ko'rdum, ey rafiq,
O'lmagim ermas ajabkim, sug'a tushmish axtarim.
Dema, la'lim shavqidin sipqarmading qon bir qadah,
Men icharmen, ko'z to'kar, netib tugansun sog'arim.
Gulshani faqr ichra to kirdim, erur balkim emas
Gunbadi nilufariy gulshanda bir nilufarim.
Hajr tig'i ko'p uchun jismimda har yon chekti bosh
Ey Navoiy, men mazallat toyiri, budur parim.

* * *

Ul pariy nazzorasig'a, vahki, yo'qtur toqatim
Kim, qachon qilsam nazar devona aylar hayratim.
Bas, ne nav' aylay tamannokim, visoli sham'idin
Hajr shomi gah-gahe bo'lg'ay munavvar suhbatim.
Suhbatida bor ham topsam bu toli' qaydakim,
Bir nafas mahramlari silkida bo'lg'ay xidmatim.
Xidmatig'a mahram o'lsam ham qachon imkoni bor
Kim, degay bir lahzaye bo'lg'il harifi xilvatim.
Bo'lsa ham xilvat muyassar, vahki, hargiz yo'qturur
Poybo'si davlatin zohir qilurg'a jur'atim.
Gar oyoq sunsa ko'zumga ham ko'ngul ne voykim,
Ul zamon ko'z rashkidin kuydurgusidur g'ayratim.
Vasl umidin qo'y Navoiykim, xayoledur muhol,
Bu muhol ummid ila har lahza berma zahmatim.

* * *

Bo'lmish andoq munqati' ahli zamondin ulfatim
Kim, o'zum birla chiqishmas ham zamone suhbatim.

*Ey xush ulkim, tutmish erdi vahsh ila sahroda uns,
Muhish ahvole mangakim, bor o 'zumdin vahshatim.
Istaram qochmoq adam vodiysidinkim, kirkali
Vomiqu Farhodu Majnun bas g 'uluvdur xilvatim.
To 'lg 'anurmen o 'zlugumdin chiqg 'ali bukim erur,
Dard vodiysida sargardon quyundek hay 'atim.
Ey ajal, tan xirqasin kuydurki, bo 'lmish bas og 'ir,
Bu malomat o 'qlari birla tikilgan kisvatim.
Ey falak, anjum ushoq toshin yig 'ib boshingg 'a ur,
Chun fano mayxonasi xishtidin o 'ldi turbatim.
Yetti ko 'kni ko 'k varaqlardek sovurg 'ay har taraf,
Toqi minoyiy aro chirmalsa ohi hasratim.
Qo 'y duru feruza bahsinkim, nujumu charxni
Nilufar bargi uza shabnamcha ko 'rmas himmatim.
La 'ldek boshim osilsun g 'arqai xunob o 'lub,
La 'l tikkan saltanat tojig 'a bo 'lsa rag 'batim.
Turfa ko 'rkim, xalq komi birla umrum bo 'ldi sarf,
Turfarog bukim birovga yoqmadi bir xidmatim.
Ey Navoiy, ikki olamdin kechib toptim visol,
Bu iki butxonadin ermish bu yo 'lda ofatim.*

* * *

*Yetkach ul qotil, erur bo 'g 'zumda ikki barmog 'im,
Tig 'i o 'rnin ko 'rguzub, surgil debon yalbormog 'im.
Vasl jomining agar mufrit emas kayfiyati,
Sen qachon kelgach, mening nedur o 'zumdin bormog 'im?!
Hajr tirnog 'i bila ko 'nglumnikim, qildim figor,
Bo 'lmasun g 'ayring demakdindur bu nav' axtarmog 'im.
Baski shavqung g 'olib o 'lmish telbalardek, ey pariy,
Yo 'qturur tun-kun xayoling birla so 'zlab hormog 'im.
Hajr aro yo 'qkim, visol istab, o 'lum istab, erur
Furqatingdin o 'zni bir tadbir ila qutqormog 'im.
Soqiyo, taklif ila ich dema, to 'ldur dog 'i ko 'r
Kim, ayog 'ning naqshini eltur qirib sipqormog 'im.
Ey Navoiy, tortayin dermen ko 'nguldin intiqom,
Yo 'qsa yuz g 'amni anga har dam nedur boshqormog 'im.*

* * *

*Vasling istab o 'qdek etkay erdi sur 'at paykarim,
Naylayinkim, hajr o 'qi paykonlaridur langarim.
Otashin la 'ling g 'amidin o 'rtanib, qon yig 'lasam,
Goh qondin, goh o 'tdin la 'lgundur paykarim.
Ko 'zu mujgoningdin ayru uyqu yo 'q men xastag 'a
Kim, momug ' yanglig ' tikon birla to 'lodur bistarim.
Ey niholi noz, ohimdin hazar qilkin, bukun
Ko 'p ko 'han paykar shajarni yiqqudektur sarsarim.
Ul quyosh aksin may ichra ko 'rgali oshuftamen,
Ne ajab oshuftalig 'kim, sug 'a tushmish axtarim.
Men ozibmen yo 'ldinu bas tiyradur hijron tuni,
Toli ' o 'l, ey kavkabi iqbolu, bo 'lg 'il rahbarim.*

*Ey Navoiy, ne ajab gar nazmim elni yig'latur
Kim, yozilmish hajr o'tining dudasidin daftarim.*

* * *

*Bahori vaslda o'rtandi rashkdin jonim,
Xayol qilki, ne bo'lg'ay xazoni hijronim.
Tanim tugonlariga marham, ey rafiq, ne sud,
Erur ko'ngulda chu yuz muncha dog'i pinhonim.
Ne nav' deyki, buzug' ko'nglum ichra gah-gah kel,
To'kar chu gardi fano lahza-lahza vayronim.
Jununum emgagidin gar toriqting, ey nosih,
Salomat o'l senu shahring, menu biyobonim.
Kamoli za'f ko'rungkim, yetar necha yerda,
Ko'nguldin og'zima yetkuncha xayli afg'onim.
Salomat ahli, tutung dinu ofiyatqa azo
Ki, mastu arbadajo' chiqti nomusulmonim.
Qadah quyoshi bila, soqiyo, munavvar qil,
Ki, g'amdin asru erur tiyra kunji ahzonim.
Zamon elida vafu yo'q, agarchi jon bersang,
Bas o'ldi ersa vafosiz, ne ayb, jononim.
Deding, firoqida sabr ayla toki mumkindur,
Navoiyo, dema bu so'znikim, yo'q imkonim.*

* * *

*Ne kun kelgayki, kelgay nozananim,
Ne xush bo'lg'ayki, bo'lg'ay hamnishinim.
Saodat xatlari qilmish huvaydo,
Iting changiga surtulgan jabinim.
Erur ul sho'x otqan kaj guruha,
Ko'ngul ganji aro durri saminim.
Nedin ul ko'z chekar o'q go'shalardin,
Gar o'lturmakka qilmaydur kaminim.
Tekurma otashin la'lingg'a boda
Kim, ul o'tdin kuyar joni hazinim.
Ketur, ey mug'bacha, jomi mug'ona,
Erur, olsang, bahosi naqdi dinim.
Navoiy, ne osig', jonong'a yetmas
Navolarkim chekar joni g'aminim.*

* * *

*Tutqali bodai gulgun qadi savsan mohim,
Savsani xonadurur har kecha manzilgohim.
Vahki, vasfida tilim loldurur savsandeK,
Savsani to'n ila to jilvagar o'lmish mohim.
Ko'rgali qaddini savsan sari tuz boqmaymen,
Ushbu so'z tuzlugiga tengri erur ogohim.
Manga dilxoh aning qaddu yuzidur, garchi
Savsanu gul sari ko'p mayl qilur dilxohim.
Qomating xijlatidin savsan o'lubtur necha rang,
Yo bu nav' etmish ani shu'lavu dudi ohim.*

*Bu chaman savsanu sarvig'a baqo chun yo'qtur,
Bo'lsa gul gashtidin aning, ne ajab, ikrohim.
Ey Navoiy, netayin sarv ila savsanki, erur
Savsani to'n bila ul sarvi ravon hamrohim.*

* * *

*Firoq o'tidin aningdek qizibturur badanim
Kim, ani sokin etar jonni o'rtagan tuganim.
G'amingdin uyla o'luklar hisobi bo'lmishmen
Ki, hujra madfanu idbor gardidur kafanim.
Sirishk bahri aro uyla xo'y qilmishmen
Ki, su kishisidek o'lmish tengiz aro vatanim.
Farishtalig' tilamon, istaram iting bo'lsam,
Agar bo'lur esa zulfung kamandidin rasanim.
Agarchi yuz tikan ul g'amza tikti bag'ring'a,
Yuz ochsang, ochg'usi yuz gul bag'irda har tikanim.
Xush ulki, yig'lar edim zor-zor dayrda mast,
Sanam g'amidin o'lub chok-chok pirahanim.
Navoiyo, qani ul fayz xonaqoh ichra
Azimat etki, erur xushroq anda-o'q ekanim.*

* * *

*Hajringda qonu g'ussadur ichmak-emaklarim,
Ishrat surudi nolai zor aylamaklarim.
Maxfiy g'aming yozarda yig'ilg'an bitikcha bor
Darding nihon tutardin oqarg'an so'ngaklarim.
Jonu ko'ngul firoq hujumida ittilar,
Mendin zabunu zorroq ermish ko'maklarim.
O'pmak izingni yo'q haddim, ammo xayol ila
La'lingni yolqitur mutaoqib muchaklarim.
Gardi balo boshimg'a yog'ar onchakim, magar
Chambarlaridin ayladi gardun elaklarim.
Yuz pora bag'rima tish urar men yutarda qon,
Bu bo'lsa may, ne tong, alar o'lmoq gazaklarim.
Og'zing gumoni erdi Navoiyda, shukrkim,
Nutqung yaqing'a qildi badal barcha shaklarim.*

* * *

*Emas junundin, agar tog'larda bo'lsa qarorim
Ki, qoldi bahri sirishkim tubida mulku diyorim.
Jamoling oyinasin xat chu tiyra ayladi — o'ldum,
Ne ayb, qilsa quyosh ko'zqusini tiyra g'uborim.
Chu itlaring yaladi qonlarimni zaxmlaridin,
G'arib marham edi buki topti jismi afgorim.
Sirishk qoni chu naqsh ayladim, nigor yetishti,
Bihisht qildi buzug' manzilimni naqshu nigorim.
Halokim ul qadu yuzdin chu bo'ldi, tufrog'im uzra
Bo'lur, chu sarv uza gul egilsa, sham'i mazorim.
Qadah olib labi jon baxshinga, quy og'zima, soqiy
Ki, jonni aylagudekdur halok ranji xumorim.*

*Navoiyo, su agar qilsa toshni, ne osig'dur,
Nigor ko'nqliga qilmas asar chu nolai zorim.*

* * *

*Subhidam gul yoqti sham'u lola zohir qildi jom,
Ya'ni yoqib sham', ol jomi sabuhiy birla kom.
Jomi gulgun xushturur bir sarvqad sho'x ilgidin,
Ul nafaskim, tong yelidin gulga sarv aylar salom.
Subhkim bulbul maqomi «rost» tuzgay sarv uza,
Bazm uchun tut sen dog'i bir sarv ayog'inda maqom.
Subh nevchun umrdin may birla kome topmag'ay,
Kimsakim, umrig'a yo'qtur e'timod o'lg'uncha shom.
Soqiye xushtur sabohatlig' sabuhi vaqtida,
Lek andin xushroq uldurkim, bu aysh o'lg'ay mudom.
Gul arusig'a berur ziynat chaman mashshotasi,
Su bila har subh to bo'lmish zilol oyinafom.
Sen dog'i bir gul isi birla dimog'ingni qizit,
Vasl savdosin pishur, garchi erur savdoi xom.
Men xud ul sarvi xiromonni dedim, umri aziz,
Vahkim, ul sarvi xiromon bas itik aylar xirom.
Ey Navoiy, umr ishida xud ko'p ihmol aylading,
Qilmasang dunyo ishiga ham bo'lur ko'p ihtimom.*

* * *

*Oncha kavkab to'kti shomi g'am xayolingdin ko'zum
Kim, yorudi oqibat subhi visolingdin ko'zum.
Xoldin ko'z tiyra bo'lmoq rasm erur, bu turfakim,
Yorudi ko'z mardumidek turfa xolingdin ko'zum.
Quy aqiqi may suhayli jom aro, ey mug'bacha
Kim, yorur ul axtari farxunda folingdin ko'zum.
Vaslinga yettim bihamdillahki, zoni' bo'lmadi,
Ulki, qon yig'lar edi har dam xayolingdin ko'zum.
Bu sababdinkim, nedin sensiz qolib ko'r o'lmadi,
Boqa olmaydur yuzungga infiolingdin ko'zum.
Yangi oy ko'rgach xaloyiq, ko'zni tutmoq rasm erur,
Lekin ochildi ko'rub mushkin hilolingdin ko'zum.
Shukr lillahkim, Navoiydek munavvardur yana
Xoki poyingdin yuzum, sham'i jamolingdin ko'zum.*

* * *

*Loladek yuzung xayolidin to'la qondur ko'zum,
Balki lola jomidek qon ichra pinhondur ko'zum.
Ichida su tegrasida yosh qobarg'an shakl ila,
Sensizin bir toza qo'yg'an dog'i hijrondur ko'zum.
Yel xam etkan sham' o'ti andomi birla o'rtanur,
Yo'q ajab gar kecha tong otquncha giryondur ko'zum.
Shoxi marjondur qizil raglar, duri g'alton sirishk,
Bu zarofatdin biaynih bahri Ummondur ko'zum.
Har yoram jismimda bir hayron ko'z o'lmish holima,
Turfa ko'rkim, muncha hayron ko'zga hayrondur ko'zum.*

*To to 'kar jonbaxsh la'lingning xayolidin sirishk,
Bahri ashk ermaski, ayni obi hayvondur ko'zum.
Ko'z nazar yo 'lin tilar tutqay vido' ashkin to 'kub,
Ko'z yumub ochquncha yuz ko'rguzki, mehmondur ko'zum.*

* * *

*Yuzung g'amidin erur abri navbahor ko'zum,
Ne ayb, yer yuzini qilsa lolazor ko'zum.
Savodu qoni bila bir g'arib lola erur
Ki, lolazor base qildi oshkor ko'zum.
Ne qoni lola erur, ne savodi dog'i aning
Ki, qo'ydi hajr o'tidin dog'i intizor ko'zum.
Agarchi qildi meni xoru zor ko'nglumu bas
Valek ayladi ko'nglumni xoru zor ko'zum.
Ne konu bahr ekinkim, labu tishing g'amidin
Gulu sumang'a qilur la'lu dur nisor ko'zum.
Bukim qorardi chu tardoman erdiyu g'ammoz
Firoq shomidadur tiyraro'zgor ko'zum.
Navoiy, ayla nazar tarkini demang, chunkim
Men ixtiyor etibon, qilmas ixtiyor ko'zum.*

* * *

*Bahor bo'ldiyu gul mayli qilmadi ko'nglum,
Ochildi g'unchavu lekin ochilmadi ko'nglum.
Yuzung xayoli ila vola erdim andoqkim,
Bahor bo'ldiyu gul mayli qilmadi ko'nglum.
Gum o'ldi bog'da og'zing xayolidin, yuz vah
Ki, g'unchalar ora istab, topilmadi ko'nglum.
Ko'zumda jilva qilib, ko'nglum olmoq istadi gul,
Iting izicha ani ko'zga ilmadi ko'nglum.
Yuzung nazarasida mastu mahv edi, ya'ni
Ki, gul chog'ida zamone oyilmadi ko'nglum.
Zamona gulbunida g'unchadekdur el ko'ngli,
Alarg'a shukrki bore qotilmadi ko'nglum.
Navoiy g'uncha tilab, ko'nglum og'zin etti havas.
Agarchi topmadi, lekin yongilmadi ko'nglum.*

* * *

*Ikki gul kecha kulbamni guliston aylabon,
Oldilar jonimni bedod, ulcha imkon aylabon.
Biri bo'rkin sindurub, jonlar safin sindurg'ali,
Aqlu din mulkin safi mujgoni vayron aylaboi.
Biri bir necha hilolin egri bog'lab noz ila,
Anjumu aflokni husnig'a hayron aylabon.
Biri xatti sabzasidin gulga bog'lab hoshiya,
Bazmin ul sabzayu gul bog'i rizvon aylabon.
Biri olam ahlining ko'ngli qushin sayd etkali,
Sunbuli domini gul uzra parishon aylabon.
Biri qoshu kirpigidek o'q bila yo ilgida,
Lekin ul yo birla-o'q jonlarni qurbon aylabon.*

Biri vo'sma birla surma rangidin ko'k toqini,
Ofat angizu qora nargisni fatton aylabon.
Biri bog'lab bargni to'n uzra minorang qur,
Naxli qaddin g'ayrati sarvi xiromon aylabon.
Biri gulgun to'ng'a sarig' astartin zeb etib,
Sarvi ra'nosin guli ra'noda pinhon aylabon.
Mastlig'din ul qilib ilgida dog'in oshkor,
Sho'xlig'din jong'a bu yuz dog'i pinhon aylabon.
Zulm ila ul o'tturub, bu lutf birla tirguzub,
Gar bu qilsa zulm, ul ham lutfu ehson aylabon.
Men agar boqsam bu yon, tig' urub aning ishvasi,
Boqsam ul yon, g'amzadin bu tiyr boron aylaboi.
Ey Navoiy, bu fasonang yo tush erkin, yo xayol,
Necha lofurmoq o'zunga muncha bo'hton aylabon.

* * *

Arg'uvoniy to'nmudurkim kiymish ul sarvi ravon.
Yo magar sarv ravon qilmish libosin arg'uvon.
Sarvning har bargi bag'rim qonidin serob erur,
Yo'qsa bo'lmas arg'uvoniy barglik sarvi ravon.
Sarvdin to topti ziynat arg'uvon yuz shavq ila,
Boshqa sanchar arg'uvon har zod sarvi navjavon.
Arg'uvonu sarv istarmen chamanda, to meni
Arg'uvoniy to'n bila ul sarv qildi notavon.
Ko'rguzur qaddu libosing shavqidin qonlig' mija,
Ko'zda har dam arg'uvonu sarvdin bir korvon.
Arg'uvoniy to'n bila qatl aylamas ul sarvkim,
Qon ila qilmish libosin arg'uvoniy bir avon.
Arg'uvonu sarvdin to dahr bog'i zebdur,
Bo'lsun ulkim dahr aro ham shoh erur, ham pahlavon.

* * *

Lolaning g'unchasidek ko'nglum o'luptur to'la qon,
Vahki, el g'ofilu kuydurdi meni dog'i nihon.
Zahri hajr ichkali dermenki, qilay ishqin tark,
Aytqandek kishi muhlik maraz ichra hazayon.
Ro'zgorimki qora bo'ldi, erur ishq asari,
Qayda o't tushsa, qoralig'i qolur yerda nishon.
Ishqing o'tinki, yoshurdum, el aro yoydi raqib,
Kim isitmani nihon tutsa qilur marg ayon.
Xating ichinda labingning iki xoli ne ajab
Ikidur nuqta, yozilur esa xat ichinda jon.
Hajr uchun qonim ichar har sari qonlig' tuganim,
Xon erur ollida, to ko'ngluma bo'lmish mehmon.
Charxdin mehr isi topqang'a takabbur ne ajab,
El dimog'ig'a chu ko'kurd o'ti aylar nuqson.
Xalq ta'n etsa, Navoiy egilib nola qilur
Igri yanglig'ki, qilur yel asari birla fig'on.

* * *

Baski qaddi g'unchadek el ko'nghin olib qildi qon,
Gulbuni noz o'lmish el ko'nghidin ul sarvi ravon.
Ko'zlaring xunxorlig'din doyimo bemor erur,
Boda ko'p ichkandin andohkim, bo'lur el notavon.
Yoshurun husnungda bir onedururkim, jon aro
Ham alif, ham na'l uza dog'im erur andin nishon.
Yuzidin biynomen archi yuz chiqarmas pardadin,
Nurdin ko'rmakdur, ammo nur erur ko'zdin nihon.
Ishq komil bo'lsa, mehnat o'qlaridin bok emas,
Ne zarar bulbulg'akim, bo'lg'ay tikandin oshyon.
Ishq bog'ining suyi qondur, ne tong gar ohu ashk
Anda yoxud otashin gul ochsalar yo arg'uvon.
Subhning har tong erur el g'aflatidin kulgusi,
Mehr xonidin gumon qilmaki, yebdur za'faron.
Topmadim bu dayr holidin xabar, ey mug'bacha,
Bexabar qil meni o'z holimdin emdi bir zamon.
Dard agar budur, Navoiy chiqsa olamdin ne tong,
Mastu uryon ko'kragiga tosh urub, tortib fig'on.

* * *

Jong'a har dam ishqidin yuz ming balo kam istamon,
O'zgaga ming yil o'tub, yuzdin birin ham istamon.
Yor chun istarki, g'amnok o'lg'amen hijronidin,
Ne ajab gar vaslidin ko'nghlumni xurram istamon.
Tig'i ishqing zaxmidin jonim bir osoyishdadur
Kim, agar yuz qatla o'lsam, dog'i marham istamon.
Dev siyratlar bila ko'rsam ne hol o'lg'ay manga,
Ul pariya'ga chun malak xaylini hamdam istamon.
Ne tahammul, gar yuziga tushsa nomahram ko'zi
O'z ko'zumni ayni g'ayratdin chu mahram istamon.
Oncha el javrin ko'rub menkim tilarmen fardliq,
Bo'lsa yore ham vafoliq, jinsi odam istamon.
Ey Navoiy, ishq agar olamg'a rasvo qilmasa,
Men xud o'zni kuch bila rasvoyi olam istamon.

* * *

Bog'ladim afg'ong'a bel naydek, seni ko'rgan zamon.,
Za'fdin qilding meni oxir beli bog'liq somon.
Emdi ruhung toza et ul otashin ruxsordin
Kim, meni mahjur ani ko'rmak hamon, kuymak hamon.
Ko'z yumulmish hajrdin, ul yuzga ochmoq istaram,
Lek hijron ko'z yumub ochquncha ham bermas omon.
Dasht aro derlar meni Majnun, ani men ko'rgan el,
Charx zoli bizni go'yokim ketirmish tav'amon.
Yaxshilardin yaxshidur yorim, ne nav' aylay tama'
Vaslin aning, menki bordurmen yomonlardin yomon.
Qil zuloli vasl ila bulbulni, ey gul, shodkim,
Bu chamanda doimo shodobliq yo'qtur gumon.
Azm etib ermish Navoiyni so'rarg'a ul Masih,
Ey ajal, joning uchun joning'a rahm et bir zamon.

* * *

*Mahvashekim chehra davrinda qiron etmish ayon,
Davarning mahvashlarida uldurur sohibqiron.
Ne qiyig' erkin ul oy to 'nidakim, tikkan chog'i
Mehr anga zarrishta yetkurmish, farisa osmon.
Tugma gulgun deklayida la'l paykoni emas,
Gulga bog'labtur ko'ngul bulbullar, ammo barcha qon.
Titraguch ermas murassa'kim, quyosh boshi uza
Xo'shai parvin shioi xat aro qilg'il makon.
Vo'smayu gulgunadin ul orazi zebo erur,
Sabzayu guldin nachukkim zeb topqay bo'ston.
Olloh-Olloh, anglamonkim, hursen yoxud pariy,
Odami bu shakl ila hargiz kishi qilmas gumon.
Ey Navoiy, yaxshi ermas erdi ul yon borg'aning,
Chun borib o'tluq yuzin qilding tamosho, emdi yon.*

* * *

*G'amingda buzdi ko'ngul xonumonini hijron,
Tarahhum aylamading xonumoning obodon.
Ko'ngul shikofi emaskim, yaqosin ayladi chok,
Yaqoda tugmalar o'rnida har taraf paykon.
Ne ayb, ohim o'ti ko'nglung ichra qilsa asar
Ki, barq toshqa ham tegsa, qolur anda nishon.
Qiliching elga tegib, rashkdin men o'rtandim,
Ne la'b erurki, su ichra qilibsen o't pinhon.
Firoq za'fida sihat manga ne mumkinkim,
G'izo yerida bag'ir bo'ldi sharbat o'rnida qon.
May ichki, mug'bachalar suhbat g'animatdur,
Bir-ikki kunki bu dayri fanoda sen mehmon.
Navoiyo, neki olam ishida mushkildur,
Desangki qilg'asen oson, o'zungga tut oson.*

* * *

*Labingda nilgun xolingdur, ey jon,
Nachukkim sharbat ichra tuxmi rayhon.
Qizil raglar ko'zumda hajr o'tidin
Balo bahrida butkan shohi marjon.
Yuzungkim, maydin o'lmish gul uza gul,
Ko'ngul bog'lanmish andin qon uza qon.
Seni barmog' bila ko'rsatmas elkim,
Bilib o'lmakni arz aylarlar imon.
Ko'ngul saydi ko'zungdin chun qutulmas,
Ne mundu tuzdilar ul xayli mujgon.
Vafo ahli esang, ich davr ayog'i
Kim, asru bevafodur ahli davron.
Senu gulbong, ey bulbulki, tortar
Navoiy gulruxidin ayru afg'on.*

* * *

Garchi to'kti qon ko'zum sensiz hamon ko'nglum hamon,

Ne ko'nguldin bir zamon chiqting, ne ko'zdin bir zamon.
Chun tanimni hajr o'ti kuydurdi, oh ursam ne tong,
Dud qilmai naylagay ahgar uza tushkan somon.
Hajr o'tining dudi ko'z ochmoqqa qo'yimas, ohkim,
Ko'z yumub ochquncha hijron zulmidin topmon omon.
Dahr aro yaxshi-yomon ichra base qildim nazar,
Dilbarimdin yaxshi yo'q, andoqki yo'q mendin yomon.
Vahshatim dasht uzra zohirdur junundin onchakim,
Vahshkim Majnung'a rom erdi, erur mendin ramon.
Soqiyo, hijrondin o'ldum, aylagil bexud meni.
Quy to'lakim, boda yoxud zahr ekanni tolg'amon.
EY Navoiy, bir zamon gar vasl topsang aysh qil
Kim, zamong'a mumkin ermas hech kim bo'lmoq zamon.

* * *

Huqqai la'lingda ko'ptur xurdai ma'ich nihon,
Ushbu ma'nidin ani go'yoki derlar xurdadon.
Hush ila sabrim sipohi uylarin kuydurdi ishq,
Har yangi dog'im ul uylar o'rnidin qolmish nishon.
Ko'zda ashkim qonidin har sori ko'rgil qatralar,
Nuqtalar yanglig'ki qo'yg'aylar qachon yozilsa qon.
Tig' chun boshimg'a yetkurdung tavaqquf qilmakim,
Su maqom etmas biyik yerdin quyi bo'lmay ravon.
Bir momuq tiqqan quloqdur har yaram marham bila,
Xasta ko'nglum baski o'qi zaxmidin tortar fig'on.
Jomi durd birla yiq, ey soqiya davron, meni
Kim, o'larmen ishq ko'yida sog'alsam har zamon.
Ey Navoiy, emin erman zuhd aro mundin nari,
Dayrni ma'man qilay, gar umrdin topsam amon.

* * *

Ko'ngul toshlar qorasin dog'larkim, qo'ydi g'am har yong
Junun ifrotidin devona sochqondek diram har yon.
Men ashk ichra cho'mub, har tun qilib hamsoyalalar oshub,
Mening holimg'a yo'q o'tkan uchun uylarga nam har yon.
Erur har sari ushshoq ohidin, mendin emas bukim,
Bo'lur naxli qadig'a jilva aylar chog'da xam har yon.
Bulutqa humrat ermas mehrdin, balkim tutoshibdur,
Momuqdek baski chiqti ohim o'tidin alam har yon.
Bo'lur qon mushki, ishqing mushkini qon ettikim, bo'lmish
Qora shanjarf, holim yozg'ali qo'ysam qalam har yon.
Itibtur telba ko'nglum har taraf, ey ishq dard, istang,
So'rayin ul parivash ko'yida men xasta ham har yon.
Ne vodiy qat'i qilmoqdur, fano dayrida sokin bo'l
Ki, qay ravzang'a qo'ysang ko'z bo'lur mar'iy haram har yon.
Dame o'ksutmagil, yo rab, xarobot ahli g'avg'osin
Ki, ul undin kudurat qushlarig'a bo'ldi ram har yon.
Navoiydek qadam mayxonada berkit sutun yanglig',
Desang ollingg'a yuz g'am kelmagay, qo'ysang qadamhar yon.

* * *

Choklik ko'ksun eshikdur, jism uyi baytul-hazan,
Ul eshikning halqasidur na'lu gulumexi tugan.
Gul yuzung shavqida tig'i ishq ila bo'lsam shahid,
Bo'lg'usidur hurlar gulgunasi qonlig' kafan.
Arg'adol ichra qaroqchi mahfiy o'lgondekdurur,
Fitna xaylig'a panah zulfung dog'i chinu shikan.
Chug'z tashbihin manga, ey husn ganji qilmakim,
Men vatan buzmishmen, ul qilmish buzug' ichra vatan.
Sudramang ul ko'yidin yuz zaxm ila men xastani
Kim, yopishmish ostoni farshig'a qonlig' badan.
Uyla, ey bulbul, bahor o'lmish xazon birla qarın
Kim, degaysen bir guli ra'no bo'lubtur bu chaman.
Yuz hiyal qilding Navoiy qatlig'a, faryodkim,
Aylading bir tirguzur uchun yuz o'lturmakni fan.

* * *

Yuz jafo, tong yo'q, gar ul nomehribondin ko'rgamen,
Kim vafo ko'rmish biravdinkim, men andin ko'rgamen.
Kimsa abnoyi zamondin ko'rdimu hargiz vafo
Kim, men ul xunrezu oshubi zamondin ko'rgamen.
Qo'yki, itdek telba ko'nglum necha mehnat, ey rafiq,
Har dam ul ovorayi bexonumondin ko'rgamen.
O'zgarlar lutfin netaykim, jonima orom erur,
Javru bedodikim, ul oromi jondin ko'rgamen.
Nozaninlar jilvagohi ichra har yon telmurur
Ko'zlarimkim, ul sumanbarni qayondin ko'rgamen.
Yeru ko'knii ashku ohim saylu dudi qildi gum,
Necha ranju mehnat ul ikki yomondin ko'rgamen.
Dema ul oy orazin ko'rsang, urar boshingg'a tig',
Har balo kelsa boshing'a osmondin, ko'rgamen.
Xirqayu sajjodani qilsam fano dayrida rahn,
Ikki olam sudini mundoq ziyondin ko'rgamen.
Ey Navoiy, so'rmag'ilkim, qilmag'umdur oshkor,
Yuz nihoniy dardu mehnatkim, falondin ko'rgamen.

* * *

Orazing naqshin ko'ngul lavhida tasvir etkamen,
Bo'lmasa taqdir ani ko'rmak, ne tadbir etkamen.
Ey qora ko'z, bo'lmas ul yuz shavqidin yuzdin biri,
Ko'z qorasidin agar yuz noma tahrir etkamen.
Yoshurun qolg'aymu ishqim, buylakim ul sho'xdin
Chiqsa bir so'z bexabar, yuz qatla taqrir etkamen.
Ne junundur buki, har tun ul parivash vaslig'a,
Yuz xayol aylab, yana borig'a tag'yir etkamen.
Eyki, dersen vasl koming bo'lsa, jon qilg'il fido,
Ul muyassar gar bo'lur, men xud ne taqsir etkamen.
Ishq azaldindur nasibim, nosiho, man' etmagil,
Man' qilsang ham, netib men man'i taqdir etkamen.
Ey Navoiy, naqdi jon bergil deding savdosig'a,

Buyla savdo gar muyassar bo'lsa, tavfir etkamen.

* * *

*Tufrog'imdin ahli ishq etsa tanure shodmen
Kim, ichimda ishq o'ti yonmoq bila mu'todmen.
Odamilig'din meni shod istamang, ey do'stlar
Kim, meni majnun pari hijronidin noshodmen.
Ishq aro qozdim balo tog'ini tirnog'im bila,
Uyla sog'inmangki Shirin oshiqi Farhodmen.
Shomi hajr ul ko'y aro, ey sarsari hajr, esmakim,
Uyla tufrog'menki subh anfosidin barbodmen.
Zulmu bedodingdin elga ohu afg'on solma ko'p,
Zulm agar sen aylagung men qobili bedodmen.
Gar berib qulluqqa xat bir sog'ar ichtim dayr aro,
Qilmangiz aybimki olam fikridin ozodmen.
Ey Navoiy, ishq aro gardung'a sunmasmen bo'yin,
Lekin ul xurshid agar tig'ursa ham munqodmen.*

* * *

*Yorab, anglabmu ekin ul oykim, aning zorimen,
Kechalar savdosidin andoqki zulfi torimen.
Sihatim bo'lsa, topibmen la'li yodidin shifo,
Notavon ham bo'lsam, aning ko'zlari bemorimen.
Yo'qturur haddim demakka yornmen yoxud iti,
Itlariga har kishi yor, ul kishining yorimen.
Xo'blar ushshoqig'a jon bersalar, ul qilsa qatl,
Har sari yuzlansa ishq ahli, men aning sorimen.
Istasa el jonini, bilmon berur-bermaslarin,
Bo'lsa yuz jon ham, anga borin berurmen borimen.
Jilva aylab mast, to ko'nglumni oldi mug'bacha,
Dayr piri itlari silkida xidmatkorimen.
Hajrdin to notavon jonimni qutqardi ajal,
Ey Navoiy, anglakim, jon birla minnatdorimen.*

* * *

*Dema mehnat tog'ining Farhodi sargardonimen,
Toza yuz ming dog'ila ul qullaning qaplonimen.
Lam'ai ruxsoridin parvonadek kuysam ne tong
Menki, yillar ul malohat sham'i sargardonimen.
Husnungga hayron esam, kelmas ulus hayronlig'i,
Kimki hayroning emastur, men aning hayronimen.
Men o'lar holatdavu jon qasdi aylar ul pari,
Odamiylik ko'rg'uzurkim, bir nafas mehmonimen.
Gar ko'ngul buzdi meni, yor erdi bois shukrkim,
Chug'zning yo'q bir malohat ganjining vayronimen.
Dayr piri tutsa may, no'sh etsam ermas aybkim,
Zahr agar ich derkim, aning bandayi farmonimen.
Telbalikdin aql sari istamish zohid meni,
Ey Navoiy, muncha nodon bilmas erdim ani men.*

* * *

*Ohu vovayloki ishqingdin jahon shaydosimen,
Ham jahon shaydosi, ham ahli jahon rasvosimen.
Ko‘rsa hush ahli yuqar mendin junun holimg‘a boq
Kim, xirad ahli ulusning boisi savdosimen.
Kim junun ahli aro nodonroq ul, donoroq ul,
Ishqu dard iqbolidin ul xaylning donosimen.
Olami savdoda tinmay po‘ya urmog‘liq bila,
Podshohi ishqning payki jahonpaymosimen.
Ko‘rmakimdin aqli kulga yuzlanur savdoi ishq,
Ey ko‘ngul, shaxsi xiradning moyai vasvosimen.
Dashti savdoda havoï ishq mehnat gardidin,
Besarupo po‘yalar birla quyun hamposimen.
Ey Navoiy, holima el yig‘laru ul oy kular,
Shukrkim bir nav‘ ila aning nashotafzosimen.*

* * *

*Yana ne chehrag‘a o‘t soldi mayki, hayronmen,
Yana ne turrani yel ochtikim, parishonmen.
Uchurki, ey quyun, ul oy boshig‘a evrulayin,
Bu damki yo‘lida tufrog birla yaksonmen.
Biri fusunu biri simyog‘a haml etarlar el,
Chu za‘fdin kelibon ko‘zlariga pinhonmen.
Vuhush aro meni dasht ichra ko‘rdi chun Majnun,
Tasavvur ettikim, ul xaylg‘a nigahbonmen.
Chu xalqdin qochibon dayr sari yuzlandim,
Rafiqdar, bilingiz, vahshiyi biyobonmen.
Chu bilmay elga vafo ayladim — jafu ko‘rdum
Ne sud emdi, agar nechakim pushaymonmen.
Navoiy emdi qilurmen Hijoz ohangi,
Sog‘inmag‘il yanakim azimi Xurosonmen.*

* * *

*Kelsa bir kun, necha kun kelmasligidin lolmen,
Bir kun o‘z holimda bo‘lsam, necha kun beholmen.
Necha kunkim kelmasa, aylar o‘lum holi meni,
Kelsa bir kun o‘lturur, bu ishvalardin lolmen.
Yo‘lida tufrog‘ agar bo‘ldum, g‘araz pobo‘sidur,
Bo‘lsa bu komim ravo, g‘am yo‘q agar pomolmen.
Dilbarim Shirin bila Laylig‘a gar aqron esa,
Men dog‘i Majnun birla Farhodg‘a amsolmen.
Hindu o‘ldum, hajr etkach ro‘zgorimni qora,
Yo balog‘a nuqta, yo anduh yuziga xolmen.
Soqiyo, hijron g‘ami tug‘yondadur, lutf aylakim,
Dam-badam oshuftai bir jomi molomolmen.
Ey Navoiy, boshima ko‘rkim nelar kelturdi ishq,
Piri aql erdim, bu dam bozichai atfolmen.*

* * *

*Yana ne qad jilva qildikim, demakdin lolmen,
Yona qaysi zulf ochildikim, parishonholmen.*

*Za'fdin qaddim alif bo'ldi, ul ikki lomi — zulf
Har yonimdin fitnagar, vah ne ajab, gar lolmen.
Itlarningning izidin yuz gul ko'zum bog'idadur,
Shukr erur bu hamki, ishqing yo'lida pomolmen.
Jismim anduh ichra dard ostida qolmish, ne ajab
Egma qad birla agar zulfung g'amidin dolmen.
Itti ul ko'nglumki, vasl uchun tilar erdi hayot,
Shukr emdi o'lgali ishqingda forig'bolmen.
Ishq o'ti bu nav'kim uryon tanimni churkadi,
Ahli dard uchun fano yuziga mushkin xolmen.
Ey Navoiy, ne ajab yuzum uza yugursa yosh,
Chunki Majnun bo'lg'ali bozichayi atfolmen.*

* * *

*Labing mayi havasidin mudom yig'larmen,
Piyoladek bo'lubon talxkom yig'larmen.
G'aming tunida kuyub sham'dek saharg'a degin,
O'zumga uyquni aylab harom, yig'larmen.
O'zumni har nimaga kunduz aylaram mashg'ul,
G'arib holima, chun bo'ldi shom, yig'larmen.
Toriqti charx yig'imdin, magarki bilmas edi
Ki, dardi hajr zamonin tamom, yig'larmen.
Xayol ila anga deb, dam-badam salomimni
Berib o'z-o'zuma, andin payom yig'larmen.
Bo'lub ichim to'la qon davr eli nifoqidin,
Sarig'uzor ila andoqki jom yig'larmen.
Navoiyo, yana bir lolarux firoqinda,
Ko'zum yoshin qilibon lolafom, yig'larmen.*

* * *

*Bir yuzi o'tluq sharori ishqidin mahrurmen,
Do'stlar, o'rtansam, etmang aybkim, ma'zurmen.
Ishqini ne sud pinhon tut demaktin, ey rafiq,
Emdikim ishq ichra rasvoliq bila mashhurmen.
Men kimu uyqug'a ko'z yummoq, chu yo'qtur toqatim,
Orazidin ko'z yumub ochquncha gar mahjurmen.
Ne ajab Farhodu Majnun zikrikim, bo'lmish unut,
Kim, men el ichra jununu ishq ila mazkurmen.
Obi hayvon ichmagaymen istabon daf'i xumor,
Menkim ul maygun labi jonbaxshdin maxmurmen.
Kimsaga chun yo'qturur bu korgahda ixtiyor,
Yo'q manga aybu hunar, gar mast, agar masturmen.
Ey Navoiy, vasl umidin yoqmog'il to'hmat manga
Kim, men ul mahvashni bir ko'rmak bila masrurmen.*

* * *

*Xurshid tulu' etsa, quyoshing sog'inurmen,
Ko'rgach yangi oy maylini qoshing sog'inurmen.
Har gulki jahon gulshanidin jismima, ey sho'x,
Yetkach, meni savdozada toshing sog'inurmen.*

*Ey ko'z, qurudung, lek qayu sayli balokim,
Bir uyni xarob ayladi yoshing sog'inurmen.
Ey jism, ajal chobuki har go'ykim o'ynar,
Maydoni fano ichida boshing sog'inurmen.
Nay sharhin eshitkach qilib, ey nola, seni yod,
Ko'z sharhalarin ko'rsa, xaroshing sog'inurmen.
Ey xasta ko'ngul, bo'lg'ali sen ishqda majnun,
Ko'rgach seni sargashta, adashing sog'inurmen.
O'lgan itin, ey xasta Navoiyu raqibin
Chun ko'rsam iti ollida loshing sog'inurmen.*

* * *

*Meni bedil sanga jon o'ynamoq birla yaraydurmen,
Bale sen tiplni bu tuhfa birla arg'adaydurmen.
Labing ko'rgach, iligim tishlaram har dam tahayyurdin,
Ajab holatki, bolni tutmay«in barmog'yalaydurmen.
Dedim: ko'nglumba har yondin xadanging nedurur yora?
Muhabbat o'tig'a, dedi, o'tundurkim, qalaydurmen.
Chu ahli dard uchun payvasta qosh yosini tortibsen,
Manga o'q novakingni xush kushod etkim, qulaydurmen.
Anga yetkur so'zum, ey ohkim, ul husn mir'oti
Chu qildi jilva, ko'zgu aksi yanglig'aldaraydurmen.
Magar eltur pariylar, ey fusungar, telba ko'nglumni
Ki, turmaydur nechakim jismim uyinda qabaydurmen.
Navoiy telbarab to ul pariy ko'yiga yuzlanmish,
Eshiturmen fig'on, lekin hadisni anglamaydurmen.*

* * *

*G'amingda har kecha, ey gul'uzor, yig'larmen,
Saharg'a tegru chekib intizor yig'larmen.
Menu qora kecha, yo'q nisbatim sanga, ey subh
Ki, sen kularsenu men sham'vor yig'larmen.
Burung'i mehru vafo, so'ngg'i javru zulmingni
Birin-birin sog'inib zor-zor yig'larmen.
Kularlar el manga beixtiyorkim, har dam
Eshitsam otini beixtiyor yig'larmen.
Mungaydi ko'nglum aningdekki, hazl nag'masidin
Ki, elga kulgu etar oshkor, yig'larmen.
Kular sipehri daniy iztirobig'a ko'nglum,
Vale o'zumda ko'rub iztirob yig'larmen.
Navoiy, ashkim oqizg'ay g'amim tunin mundoq
Ki, charxdek kecha tutmay qaror, yig'larmen.*

* * *

*Ne tirigmen, ne ulug, ne sog', ne bemormen,
Ayta olmankim, firoqingdin ne yanglig'zormen.
Nuqtayi og'zing g'amidin tortibon jadvaldek oh,
Ashk saylin oqizib sargashta chun pargormen.
Do'stlar, ko'nglum hadisni demangiz tengri uchun
Kim, men ul devonayi sargashtadin bezormen.*

*Ko 'nglagingdinkim topar jon dam-badam Yusuf isi,
Ey azzim, men ham ul ko 'nglak aro bir tormen.
Bir quyosh hajrinda tundek ro 'zgorim tiyradur,
Tong emas gar tun kebi motam tutub yig 'larmen.
Mayda afyun ezgil, ey mug 'kim, bu eski dayr aro,
Telbararmen g 'ussadin gar bir nafas hushyormen.
Nevchun el dushnomu ta 'nidin bo 'lay oshuftahol,
Ey Navoiy, chun nekim derlar yuz oncha bormen.*

* * *

*Ko 'nglum uyin har nechakim, istasang g 'am topqasen,
Dog 'i hajru g 'ussayi besabrlig ' ham topqasen.
Kam emas oshiq sanga, solsang meni ko 'zdin, vale
Oshiqekim, sodiq o 'lg 'ay men kebi kam topqasen.
No 'shi vasl, eykim tilarsen, nishi hijron ko 'rmayin,
Chun emas bag 'ring jarohatlig ' ne marham topqasen.
Ne g 'aming yuz zarra sargardonlig 'idin, ey quyosh,
Senki rif 'atdin Masiho kebi hamdam topqasen.
Kulma xam qaddimg 'akim, yuklansa ishqing Qof aro,
Ishq ostida yozilg 'an «qof»dek ham topqasen.
Muncha furqat ashki birla bo 'lsa do 'zax maskanim,
Ko 'zlasang yuz qari o 'tub, xirqam tengin nam topqasen.
Ey nasihatgo ', Navoiy yaxshidur deb istading,
Bilmadingkim, buyla bir rasvoyi olam topqasen.*

* * *

*La 'lu g 'amzang birla baskim nuktadon ustodsen,
Bir nafas borsen Masiho, bir zamon jallodsen.
La 'li shavqidinki g 'am tog 'in qozarsen, ey ko 'ngul,
Ne balo Shirin havaslik notavon Farhodsens.
Ahli dillar chehrasi oltun, sirishki siym erur,
Toki siymi nob aro qilding nihon po 'lod sen.
Nargisingdin bir nazar qilg 'ilki asru bir yo 'li
Qullaring holidin, ey sarvi ravon, ozodsen.
Nayshakardek qaddinga, vah, bargni to 'n demakim,
Ishqpechon bargida bo 'lg 'an nihon shamshodsens.
Xurram o 'lmassen sumurmay bir qadah, eykim, mudom
Charxdin ko 'nglung bo 'lub yuz laxt qon noshodsens.
Ey Navoiy, jisminga paykonlaridin langar et,
Yo 'qsa bu ohing yelidin nogahon barbodsens.*

* * *

*Ko 'ngul olurda ajab dilrabo emishtuksens,
Ne dilraboki, baloyi xudo emishtuksens.
Ko 'ngul berurda sanga bilmas erdim, ey badmehr
Ki, xasta ko 'ngluma mundoq balo emishtuksens.
Tabib ojiz o 'lub oqibat dedi bildim
Ki, ishq dardi bila muftalo emishtuksens.
Gadolig ' ettim esa bo 'saye, achig 'lanibon
Dediki: asru uyatsiz gado emishtuksens.*

*Ko 'ngulni kuydurubon jon olursen, ey yangi dog',
Fig'onki, bir yo'li ko'ngli qaro emishtuksen.
Cherig vuhushu senga taxt qulla, ey Majnun,
Fano mamolikida podsho emishtuksen.
Dedim: kamina itingmen, kulub manga aytur:
Navoiy, ne balo xudnamo emishtuksen?*

* * *

*G'unchai xandon uza xolingmudur, ey mahjabin,
Yo magar shahd istay ul gulbarg uza qo'nmish chibin.
Dasht uza Majnun kebi sargashtadurmen, to erur
Ul musofir mahvashim Layli kebi sahronishin.
Chin-bachin zulfung tushar el bo'ynig'a, yuz voykim,
Bizni chun ko'rdung — tushar qoshing uza chin uzra chin.
Korvoni mushk erur zulfu bapogo'shingda xol,
Nofai mushk o'g'risi bir go'shada qilg'an kamin.
Yuzung uzra zulfu zulfung halqasidin yuz erur,
Kishvari din ichra kufri halqai kufri ichra din.
Yuz o'tidin o'rtading bulbul kebi ko'nglumnn, lek
Gar to'kulmas, xushtur ul gulkim ochilmish otashin.
Uyla mahzundur Navoiy yor hijronidakim,
Gar chekar ishrat surudi xalqni aylar hazin.*

* * *

*Ey ko'ngul, gar quti jon qilmoq tilar bo'lsang labin,
Yo'qtur imkon solmayin bo'ynungg'a tavqi g'abg'abin.
Shomi hijron uyla muhriqdurki, har soat qurur,
O'l qilib daryog'a yopinsam bulut chodirshabin.
Tiyradur ul nav'kim, qilg'ay quyosh nurin qora,
Garchi kunduz charx toli' qilsa baxtim kavkabin.
Uyla usruk chiqti javlon aylab ul, oykim, qilur
Yer bila teng, ko'k uza sekretsa nogah ashhabin.
La'li jon olmoq tilar, yo'qsa takallum aylasa,
Ruh ila qilg'ay musharraf yuz Masiho qolibin.
Sofi may ichkim, kuduratdur sarosar, angladim
Ham zamon rasmini, ham ahli zamonnnng mashrabin.
Charx toqidin sado ermas, maloyik zikridur,
Chun Navoiy yetkurur gardung'a yo rab-yo rabin.*

* * *

*Ko'z bog'ida gul ekmisham ul yuz xayolidnn,
Vojibdurur ko'zumga su bermak jamolidin.
O'ptum labin yuz ochqach, erur turfa ko'rmakim,
Gul birla meva bir yo'li ul qad niholidin.
Ruxsori ko'zgisiga, ko'zum mardumig'a aks,
Fahm ayladim biaynihi ul yuzda xolidin.
Jonim gadolig' etti bir o'pmak, vale labing
Bersa javob koshki aning savolidin.
Ro'yyat chog'i biyik daraja birla yangi oy
Ko'rdi nazzora ahli qoshingning hilolidin.*

Zohidki, qildi mastlig'im ayb, ayilmag'ay,
Bir dam su ichsa, maykada sing'an safolidin.
Faryod ila Navoiy aning vaslin istamish,
Faryod, aning bu nav' xayoli muholidin!

* * *

Necha kundurki xabar topmamisham siymbarimdin,
Ne asardur xabarimdin, na xabardur asarimdin.
Nazarim ollida oysiz kechadin tiyraroq o'ldi,
Hajr kunduzlari, to bordi quyoshim nazarimdin.
Zaxmi qotil ekanin derga erur har biri bir til,
Tig'i hajri qayu pargolaki, tildi jigarimdin.
Keluram oh nla rasvolig' o'ti har sari sochib,
Ofiyat ahli, salomat qo'punguz rahguzarimdin.
Buylakim, ul ko'zi ofat yonar o't jonima urdi,
Barqi ofat choqilur olam aro har shararimdin.
Ul sifat ishqu junun tog' ila dashti aro ittim,
Ki, na Farhod nishon topti, na Majnun xabarimdin
Dahr bog'ida vafo naxli ekib, berdi jafobar,
Bog'bono, deki, ne bergamen ul samarimdin.
Nosiho, ishqu junundur hunarim, tarki buyurma,
Sanga or o'lsa, manga faxrdurur bu hunarimdin.
Ey Navoiy, boribon yor, fano dashtig'a tushtum,
Magar ul qaytsa, men qaytqamen bu safarimdin.

* * *

Xarob erdim agar yori sitamkorim jafosidin,
O'larmen bu zamon yori vafodorim azosidin.
Biri javri qazodur jonima, birga qazo yetti,
Xalos ermas kishi har hol ila tengri qazosidin.
Aning hajri dog'i muhlik, munung dardi dog'i qotil,
Nechuk jon eltkaymen buyla ikki ish arosidin.
Jafosidin munung charx etmasun bori meni mahrum,
Agarchi ayladi mahjur ul birning vafosidin.
Munung javru jafosi ro'zgorimni qora qildi,
Bu mahzunni chiqarmay ro'zgor aning qorosidin.
Aning hajri gar o'lturdi, bu birning vasli turguzdi,
Tirik bo'lsam chiqa olmon munung shukri adosidin.
Tiriklik jonima bu ikki ishtin bir balo bo'ldi,
Ajal, qutqar meni mundoq tiriklikning balosidin.
Kishiga bo'lmasun bu nav' ikki yorkim, o'lgay
Birining ishtiyoqidin, birining ibtilosidin.
Navoiy ishqi tavrini ibtido qilg'andadur yuz hayf
Ki, bir ham qilmading andisha bu ish intihosidin.

* * *

Istaram yuz manzil o'tkaymen Adam sahosidin,
To zamone ting'amen olam eli g'avg'osidin.
Umr naqdin sarf etay dermen fano bozorida,
To qutulg'ay xotirim sudu ziyon savdosidin.

Xushturur vayronaye taskin uchun, lekin yiroq
Yuz ming illiq yo'l falakning gunbadi miynosidin.
Chiqmayin bu dayrdin mumkin emas bo'lmoq xalos
Har kecha yuz ming buti siymin badan yag'mosidin.
Har so'ngak yonimda qasdi umr etar, vah, xo'shaye
Bormu imkonkim, qutulg'ay muncha mehnat dosidin
Za'faroniy yuzda gulgun ashk to'kmak ne osig',
Ishva ko'rgan dahr bog'ining guli ra'nosidin.
G'arqa el dafni uchun sardobayedur har hubob,
Ishq vodiysinda ashkim saylining daryosidin.
Ishvagarlar dog'idin jon pardasin ko'r, ohkim,
Bu harir eskirdi zolim shohlar tamg'osidin.
Ey Navoiy, dahr bog'idin qutulmoq istakim,
Bulbul uchqan yaxshiroq zog'u zag'an ma'vosidin.

* * *

Yuzu zulfungni sog'inib kelmisham, ey mahjabin,
Kechani kecha demay, kunduzni kunduz demayin.
Ohu afg'on chekma deb, og'zing'a, jono, muhr qo'y,
Chunki la'ling xotamu yoquti nobingdur nigin.
La'lining har bir hadisi shahddek shirin erur
Ore-ore doyimogul bargidindur angabin.
La'l uza xat ichra xolingdur nihon yo hinduye,
Sabzada yoshundi shakkar qasdig'a aylab kamin.
Yangi oy xurshid aro bo'lmoq ayon ma'hud emas,
Vah, nedur aylab g'azab solmoq jabining uzra chin.
Sham'ni parvona kuydurmakdin, ey gul, qilma ayb,
Bulbul ermasturmu kul, yo sen emassen otashin.
Ey Navoiy, ochmag'ay qonimdin o'zga lolaye,
Har giyah bu yo'ldakim, qatlimg'a chekmish tiyg'i kin.

* * *

Har xazon bargi erur zoreki dahr ozoridin
Sarg'arib mendek tushar ayru sihiyqad yoridin.
Har qurug'an shox majnundurki tufrog' uyiga
Topshirur har dam ilig'yub nozanin bemoridin.
Bog' aro, demang, xazonkim oshiq o'lmish men kebi,
Bilgurur sovug' nafas birla sarig' ruxsorida.
Har oqar suni xazon tiyg'i qilibdur zarfishon,
Keskali mehru vafo naxlin jahon gulzoridin.
Bu sarig'yuz birla o'lsam ko'yida, tobutima
Shoxlar bog'lang xazoniy ishqpechon toridin.
Ko'yida kuymish ko'ngul bukim, xazondur bog' aro
Esti bir yel, go'yiyo kuygan g'aribim soridin.
Kohi yuz birla o'larmen, Isaviydam soqiyo,
Boda tut xurshidi jomi kahrabokirdoridin.
Bodayekim jur'asi tomg'ach, xazon yafrog'lari
Tok bargidek qizarg'ay sarbasar ashjoridin.

* * *

Chiqarg'ach ul mahi mahmilnishin oraz niqobidin,
Jarasdek nola aylarmen ko'ngulning iztirobidin.
Emas ko'ksunda eski dog'lar, bal suqbalardurkim,
Suvabmen to xayoling chiqmag'ay ko'nglum xarobidin.
Havoyi ishqing asrarg'a erur har yon kumush gunbad
Ki, qilmishmen imorat bahri ashkimning hubobidin.
Bag'irda nishi g'am o'lturdiyu ko'nglumda yuz g'amkim,
Iting qut etmagay nogah quyuk bag'rim kabobidin.
Tanu jon zavraqin g'arq etkali girdobi ofatdur
Quyunlarkim, yugurur ishq dashtining sarobidin.
Qoshi mehrobidin yuz qiblag'a qo'y dersen, ey nosih,
Muvajjah deb ekinsen, vahki, ojizmen javobidin
Xirad mulkini sabrim kishvaridek buzdung, ey soqiy,
Bu selikim ravon qilding qadahpolo sahobidin.
Bu bazm ahlini bot yiqmoqdin o'zga soqiyi davron
Ne qildi qasd bu nilin qadah davri shitobidin.
Navoiy rishtayi fikri chekar ma'no sumanbo'yin,
Xush ul tojirki, Yusuf chehra ko'rguzgay tanobidin.

* * *

Sarveki nolishim biyik o'ldi havosidin,
Yuz ming fig'onki, ogah emas muhtalosidin.
Ko'nglumni ko'zlaridin ayirmangki, chiqmag'ay
Majnun nasihat ila kiyiklar arosidin.
Men tiyra uyda bexudu yuz nav' guftugo'
Har ko' boshinda telbaligim mojarosidin.
Ko'nglumda toza dog'laring shaklin istasang,
Fahm ayla o'tlug' ikki ko'zungning horasidin.
Quvvat tutar labing g'amini yeb hazin ko'ngul,
Go'yoki qon tavallud etar bu g'izosidin.
Davlat libosi shahg'aki, yo'qtur shikoyatim,
Mug' dayri tebrasida gadolig' palosidin.
G'am shomidin Navoiyni netkay xalos etib,
Yorutsang uyini sham'i jamoling ziyosidin.

* * *

Yuz o'tida yuz qatra su, tong yo'q, xo'yi g'altonidin,
Ko'nglum o'tida yo'qmudur yuz qatra su paykonidin.
Qilg'anda raxshin garmpo'y ul shahsuvori tundxo'y,
Qilg'ay debon ollida go'y, olmon boshim maydonidin.
Bu dardu g'amdin lolmen, maydon aro pomolmen
Kim, ko'rgach-o'q beholmen ul ishvagar javlonidin.
Boshim sari nazzora qil, ey charx, dod, boringni bil,
Dog'i saodat anglag'il har zaxm aning chavgonidin.
Maydong'a ul chobuk surub, boshimg'a chavgon yetkurub,
Sargashta jonim kuydurub, el po'yasi har yonidin.
Ko'k mazraidin xo'shaye kasb aylasang, qil to'shaye,
Kom istabon tut go'shaye, go'yi falak davronidin.
Gardun chekib tig'in nihon, yuz javr birla to'kti qon,
Oxir Navoiy topti jon, topqach vafo jononidin.

* * *

Xayoling kelsa ko'nglumba bo'lur ozurda mujgondin,
Haramg'a azm qilg'an uylakim xori mug'ilondin.
O'qung ko'nglumba tegmasdin g'ubore erdi ko'nglumda,
G'ubori o'turishmish to su septing anda paykondin.
Ko'zum xunobi la'ling shavqidin bahr o'ldi tong ermas,
Chiqib gulgun bu daryoning sahobi yog'sa gon andin.

Xating naqshi buzug' ko'nglumda aylar qasdi jon, vahkim,
Bo'lur neshi balo har sabzakim butkay bu vayrondin.
Chaman tufrog'in, ey ahhob, aritmang zor jismimdin,
Libosin so'ymangiz hazl aylabon majnuni uryondin.
Labing vasfida jonbaxsh o'lsa anfosim tong ermaskim,
Damim ul dam nasimidurki eskay obi hayvondin.
Soching sarrishtasidin bir girih ko'nglumda jam o'ldi,
Bu jam'iyat erur ko'nglumga ul zulfi parishondin.
Ne gulgun sog'are mumkin, ne gulrux soqiye mavjud,
Jihat budur: Navoiy gar tilar ketmak Xurosondin.
Buyurdi shayx paymon maydinu mug' tutti paymona
Rizo yo'lida ne paymonadin qochtim, ne paymondin.

* * *

Tilab jannatni, o'tmon do'st ko'yida gadolig'dii,
Muhaqqar bog' uchun kechmak bo'lurmu podsholig'din.
Bo'lub bsgona, ul may dog'i to xirqamdatur bildim
Ki, dog'i hajr emish oxir natija oshnolig'din.
Firoqing ichra qolg'ach, o'lmakimga qilma hayratkim,
O'lumdin o'zga ish yo'q, jismg'a jondin judolig'din.
Ajoyib ibtilodur bandi zulfung ichra jonlarg'a
Ki, bor o'lmakcha bir soat najot ul muhtalolig'din.
Jahon sho'xinki, el mahbubidur, aqd aylading, lekin
Taammul qilki, ne lozim kelur bu kadxudolig'din.
Yorut may lam'asidin xilvatimni bir kun, ey mug'kim,
Yorug'lug' topmadim xilvatda yillar porsolig'din.
Ko'zum andoq qorarmish tiyra zuhd ichraki, gar soqiy,
Demon may tutsa, zahr ichkaymen ani ko'z qorolig'din.
Bu gulshan g'unchasida jola ermaskim, tish irjaytib
Kular oshufta bulbul navhasig'a bevafolig'din.
Navoiy, benavoliq shevasin berma ilikdinkim,
Navo har kimki istabtur, topibtur benavolig'din.

* * *

Uyga kelmish, deb xabarlar aytibon jononadin,
Mast elturlar bu nav' aldab meni mayxonadin.
Bo'lmasam loya'qilu mundoq libosot o'lmasa,
Tushmakim ayru ne mumkin sog'aru paymonadin.
Istamang Farhodu Majnun tavrini mendinki, xalq
Qilmamish ahli xirad rasmin talab devonadin.

Ishq mulkida ulug' hangoma tuzgay ahli dard,
Aylagan bir doston zoxir bizning afsonadin.
Bo'lmish ul begonavash begonalarg'a oshno,
Oshnolig'lar isi topsam, ne tong, begonadin.
Orazu xoling giriftori esa ko'nglum, ne ayb
Kim, guziri yo'qtur ul qushning bu obu donadin.
Bu kuhan dayr ichra kim topsa rafiqu sog'are,
Odam ermas, tashqari qo'ysa qadam vayronadin.
Sarv qadlar sadqasi bo'lg'ang'a o'rtanmakdur ish,
Ravshan et bu mojaroni sham' ila parvonadin.
Xorlig' gardi aro botib, havodis toshining,
Vahmidin har dam chiqa olmon buzug' koshonadin.
Himmating bor esa, dunyo sho'xidin ozod bo'l,
Shohidi makkora mayli xo'b emas farzonadin.
Kim Navoiyni qilur g'oyib, topar mayxonada,
Goh dudi ohu gohi na'rai mastonadin.

* * *

Demangiz kelmish alam sihat ketib, yor ilgidin
Kim, manga ham yuz alamdur ul jafokor ilgidin.
To ilik bo'ynig'a osti yuz duoyu hirz ila,
Surtubon yuzni musharraf bo'ldi, tumor ilgidin.
Zor ko'nglum ilgida, ozor ham ilgidatur,
Bedavo ozorini kasb etti bu zor ilgidin.
Kosh jonimni aning ilgiga qilg'aymen fido,
Jong'a har ne bo'lsa bo'lgay, bori dildor ilgidin.
Dardini minnat tutub, jonimga aylarmen qabul,
Anglasamkim, kam bo'lur bir zarra ozor nlgndin.
Boda olg'ach, titratur har subh ilgimni xumor,
Ichmasam ikki labolab jom xammor ilgidin.
Ey Navoiy, ko'nglum ilgidin chekarmen yuz balo,
Tuxmat aylarmenkn, bor ul moh ruxsor ilgidin.

* * *

Shahid o'lsam libosi lolagun sarvi ravonimdin,
Yasang qabrim uza mile, bo'yang gulrang qonimdin.
Ko'rub tumordek chirmanmog'im hajrida rahm etmas
Ki, g'ofildur ichimda har taraf dog'i nihonimdin.
Quruq tandinki, qilding sharha-sharha, nola tortormen,
Ne tong vajd o'lsa elga dam-badam naydek fig'onimdin.
Alifsiz jon kebi yo'q ul pariydin o'zga mavjude,
Hazin jonimda to hijron xadangi chiqti jonimdin.
Ko'runub zulfining tori, ko'runmas za'fdin jismim
Nedinkim ul tavonoroqdurur bu notavonimdin.
Ko'ngul ko'z o'tu saylidan kelib holim ko'ra olmas,
Maloyik ravzanimdin, bal xaloyiq ostonimdin.
Erur qotildin etmak orzu jonbaxshliq rasmi,
Umidi mehribonlig' bog'lamoq nomehribonimdin.
Meni uyqug'a solmish dahr bog'ining nasimi, vah,
Ne gul tergaymen ushbu tushta ko'rgan bo'stonimdin.

Navoiy, bilki topmishmen nishon maqsuddin beshak,
O'shal kunkim, nishone topmasang istab nishonimdin.

* * *

Mehr ko'rsa har kishi o'z dilbari zebosidin,
O'rtanur munglug' ko'ngul bemehrim istig'nosidin.
Ey musulmonlar, netib so'rmoq tamannosin qilay,
Menki bir so'kmak tilab topman labi go'yosidin.
Qaddi ra'nosidin elga jilvayi vaslin netay,
Chun menga yo'q juz duru bo'lmoq guli ra'nosidin.
Yetkurub elga labi jonbaxshidin quti hayot,
Juz o'lum hukmi manga yo'q la'li ruhafzosidin.
Tong yeli, tund esma ul yonkim, uyumaydur kecha
Itlari faryodiyu ushshoqining g'avg'osidin.
Qon yutarmen durdi sog'ar shavqidin, ey piri dayr
Sog'are ber, mug'bacha, la'li qadahpaymosidin.
Ey Navoiy, shukr qil zulm etsa ul sultoni husn
Kim, qayu qul sencha topti tarbiyat mirzosidin.

* * *

Dema gulgundur libosim ashkning xunobidin,
Shu'ladurkim, o'rtanurmen hajr o'tining tobidin.
Ko'zlarin kofir desam yo'q, ey musulmonlar, ajab
Kim, ikovlon yuz evurmishlar qoshi mehrobidin.
G'unchai serobi hayvon chashmasidur go'yiyo,
Anda su inmish oqib har yon guli serobidin.
Qush solib sayd etmagilkim, maxlasi yo'q berkishib,
Jon qushi boshingg'a sanchilg'an gajak qullobidin.
Xo'blar oshiqclarig'a mehrin etkan chog'da arz,
Lofdur, har neki sen dersen muhabbat bobidin.
Bodai sofu, harifi sodayu mushfiq rafiq,
Gar muyassar bo'lsa bas, olamda aysh asbobidin.
Uyqudin ko'z ochmading, go'yo ani baxtim kebi
Aylading yag'mo Navoiy didayi bexobidin.

* * *

Ko'zgu har dam sudur ul ruxsori olamso'zdin,
Muz aningdekkim erir mehri jahonafro'zdin.
Yuz ochib, bildirdi qad birla sochi teng erkanin,
Zohir o'lg'ondek tunu kun tengligi navro'zdin.
Istasangkim, tikkasen yuz pora ko'nglum chokini,
Yaxshiroq hech igna yo'q ul novaki dildo'zdin.
Ishq gard etkan tanimdin hajr o'ti uchqunlari,
Tir har yon lam'a ko'rguzgan kebidur to'zdin.
Ovlading ko'nglum, chu soid ko'rguzub qovmaq nedur,
Javr ila ketmak chu kelmas saydi dastomuzdin.
Soqiyo, davron g'amidin ranjamen, ko'nglum aro
Past qil anduh o'tin jomi nishot anduzdin.
Kech, Navoiy, jonu ko'nglungdinki, yo'qtur ishq aro
Chora ohi jongudozu nolai dilso'zdin.

* * *

Har qatra qonki tomdi ko'ngul toza dog'idin,
Bir toza lola ochti g'aming hajr tog'idin.
Demon, ichinda xurda nihon qildi g'unchakim,
La'ling g'amida o't chiqar aning dimog'idin.
Tengdur shahu gado xatikim, duda birdurur
Shah bazmi sham'idin, dog'i gulxan charog'idin.
Ermas uchuq, shakarga yopishti chibin pari,
Ikki labim bila ani olsam dudog'idin.
Mast uyqu ichra topsamu bir kecha olmasam
Ikki ko'zumni tongg'acha aning ayog'idin.
Gulda vafo yo'qin qayu bir qushki angladi,
Hargiz vafo guli tilamas dahr bog'idin.
Doim yuzung xayoli Navoiy ko'zindadur,
G'oyib emasturur pari aning bulog'idin.

* * *

Vahki, vahshu tayr uyumaslar g'amim bedodidin,
Kecha it afg'onidin bnl, subh qush faryodidin.
Chiqsa to'bidin quyosh ko'rguzmagay bu lutfkim,
Angladim yuz jilva qilg'an qomating shamshodidin.
Garchi har damkim sog'insam. shavqidin jonim chiqar,
Istamon jonimni g'ofil bir dam aning yodidin.
G'am sahobidin yog'ar Majnung'a mehnat yomg'uri,
Dudi ohi chiqti go'yo xotiri noshodidin.
Deb eding, hajrimdin o'lsang tirguzay bir tig'ila,
Orzu o'tturdi, vah, o'tkarmagil miodidin.
Rostliq ozodalar oyinidur fahm aylagil,
Bu chamanning sarvi birla savsani ozodidin.
Shayx agar masjidqa, men mayxonag'a borsam ne tong,
Ey Navoiy, har kishiga chora yo'q mu'todidin.

* * *

Orazingni tush ko'rub to subh tindim uyqudin,
Chun ko'z ochtim uyqudin kun chiqmish erdi o'trudin.
Suda bo'lg'on jilvagar oyo quyosh aksimudur,
Yoxud ul oy zohir aylabtur jamolin ko'zgudin.
Kecha baskim holima gah kuldimu gah yig'ladim,
Tun asardur yig'lamoqdin, subh dog'i kulgudin.
So'rmang, ey vasl ahli, mendin shodlig'kim hajr aro,
O'zni hargiz ko'rmadim bir dam qutulg'an qayg'udin.
Chunki urdung tig' o'q ham yog'dur emdi har necha
Kim, yog'in naf' aylamas, ulkim halok o'lg'ay sudin
Xalqai dars ichra g'avg'odin dimog'im topti za'f,
May tutub soqiy dame qutqor meni bu yorg'udin.
Ey Navoiy, jon olib dedi beray koming valek
Dam ura olmon anga holi bu olg'u bergudin.

* * *

Mehr emas mash'al yorutqon qal'ai aflokdin

Kim, falakka soldi o't ruxsori otashnokdin.
Ishqdin kuydi tanimda har churuk bo'lg'on so'ngak,
Kim ko'rubtur mundoq avj olmoq choqin xoshokdin.
Bas munosibdur tikar holatda ko'ksun chokini,
Ip suvurmoq ko'nglakim jaybig'a qilg'an chokdin.
Sargaronmen ishqdin chopsang boshimni bog'la berk
Kim, choparda raxsh uzulub qolmag'ay fitrokdin.
Gar g'azab vaqti qo'lig'a tushtumu tig'i yalang,
Bok emas olmang meni ul qotili bebokdin.
Mast agar mayxonada o'ldum meni, ey do'stlar,
May bila yub bog'langiz na'shim belini tokdin.
Dema poko-pok kech mendin, Navoiy, negakim
Poklikdin bo'lmag'ay kechmak seningdek pokdin.

* * *

Chun xayolingda ko'ngul behol edi o'z rashkidin,
To ne hol o'lg'ay visol ichra anga ko'z rashkidin.
Vaslida chun o'zni mahram ko'rmay o'ldum, g'ayrni—
Ko'rsa mahram naylagay ulkim o'lar o'z rashkidin.
So'z degon ermishki bir so'z deb o'lukni tirguzay,
Ey ko'ngul, men xud dami naqd o'ldum ul so'z rashkidin.
Gul qizil, sarig' emas gulshanda sen ko'rgan zamon,
Oq gul erdikim necha rang o'ldi ul yuz rashkidin.
Mehri tobon rashkdin botti ko'rub chehrangda xo'y
Kim, quyoshqa ko'rdi muncha tob yulduz rashkidin.
Lutfu qahri sarbasar muhlikdurur ul sho'xning,
Bo'lmadi o'lmak meni mahzung'a yolg'uz rashkidin.
Ul quyosh chunkim bo'lur kunduz ayon, aqshom nihon,
Kecha hajridin Navoiy o'ldi, kunduz rashkidin.

* * *

Sirishk qonin oyog'ing uchun xino qilayin,
Qabul tushsa qarog'im ezib qaro qilayin.
Aqiqi la'linga jon javharin nisor aylay,
Savodi xolingg'a ko'z mardumin fido qilayin.
Qora menging bila qadding xayoli kelsa, vatan
Munga ko'z ichra yasay, anga jon aro qilayin.
Qadingki soya soliptur, ulay anga, ya'ni
Ki, ishq ilmin alifbedin ibtido qilayin.
Labini qasdima tishlar, yuziga telmursam,
Boqib turub necha o'z jonima jafo qilayin.
Ko'ngul qushikim erur jilvagohi gulshani quds,
Bu domgohda nedin ani muftalo qilayin.
Navoiyo, g'amim ahli vara'din o'lmadi kam,
Qo'y emdi maykada piriga iltijo qilayin.

* * *

Ahd qildim, ishq lafzin tilga mazkur etmayin,
Til nekim, xomam tilidin dog'i mastur etmayin.
Barcha elga fitna bo'lg'an ko'zga maftun bo'lmayin,

*Har kishi nazzora aylar yuzni manzur etmayin.
Ishq kufri birla taqvo xonaqohin buzmayin,
But xayolidnn ko 'ngul dayrini ma 'mur etmayin.
Har kecha bir lab mayi vaslidin etmay jonni mast,
Har kun aning hajrida ko 'nglumni maxmur etmayin.
Gar chiday olmay ko 'ngul bersam birovga nogahon,
Bori el ichra chiday olg 'ancha mashhur etmayin.
Ishqu may anjomi chun hajr o 'ldi, qo 'y, ey shayxkim,
O 'zni bu iqboldin kuch birla mahjur etmayin.
Zulm ila el jonig 'a o 't yoqma, eykim, shohsen,
Gar desang do 'zax o 'tig 'a jonni mahrur etmayin.
Garchi ma 'zur o 'ldi ma 'mur, ey Navoiy, o 'zni men
Do 'st ma 'mur aylagan xidmatda ma 'zur etmayin.*

* * *

*Shikeb uyin buzadur benavo ko 'ngul, netayin,
Xaroblig ' qiladur muftalo ko 'ngul, netayin.
Dedinki, asra ko 'ngulni o 'zungdavu sabr et,
Chu menda turmasu borur sanga ko 'ngul, netayin.
Ko 'ngulni qaydi junundin chiqar deding, ey aql,
Ketursa boshingga yuz ming balo ko 'ngul, netayin
Ko 'ngulni o 'tqa solib, ko 'zni istaram o 'ysam,
Baloni ko 'z ketirur jong 'a, yo ko 'ngul, netayin.
Men ul ko 'zi qora ishqin qo 'yub edim billah,
Tahammul etmadi, yuzi qora ko 'ngul, netayin.
Tag 'oful etsam itarsen, o 'larsen etsam qayd,
Sening bila, degil, ey bevafo ko 'ngul, netayin.
Navoiyo deb eding: Zuhd tarhi bunyod et,
Shikeb uyin buzadur benavo ko 'ngul, netayin.*

* * *

*Gar desa ko 'z birla ruxsoriin tamosho qilmayin,
Vaslini naylab ko 'ngul birla tamanno qilmayin,
Gavhari ishqig 'a ko 'nglumni netib qilmay sadaf,
Muncha baskim ko 'zni ifshosig 'a daryo qilmayin,
Oh o 'tiyu ashk saylidin bo 'lur yer-ko 'k to 'la,
Necha dermen ishq asrorin huvaydo qilmayin.
O 't tushub ko 'nglumdavu ko 'ksumda ravzan zaxmidin,
Dudini aning ne yanglig ' oshkoro qilmayin.
Ul pariy har jilvasida aqli kul shaydo bo 'lur,
Telbalikdindur, desam ko 'nglumni shaydo qilmayin.
Qilmag 'il, ey shayx, usrukklar unidin shikvakim,
Mast o 'lub mayxonada bo 'lmas alolo qilmayin.
Soqiyo, andoq to 'la tut bodakim, bexud bo 'lay,
Toki davr oshubig 'a bir lahza parvo qilmayin.
Qildi ul ko 'z yodidin ko 'nglum kiyiklar sari mayl,
Necha men Majnun dedimkim, azmi sahro qilmayin.
Ey Navoiy, olamoro husn nevchun ochti yor,
Bo 'lmas emdi o 'zni olam ichra rasvo qilmayin.*

* * *

Moviysi behol ko'nglak, vah, ne farruxfol ekin
Kim, taningg'a surtulur bu vajhdin behol ekin.
Sunbulung oshuftayu savdoyi o'lmish men kebi,
Chun meningdek bosh ayog'ingg'a qo'yar pomol ekin.
Mushki zulfung atridur shamshod boshi uzra sham,
Qadding ostida xami shamshod tarfi dol ekin.
Donaye tushmish iki tovus aro ulkim dedim,
Vo'smalik ikki qoshingning o'rtasida xol ekin.
Kaffadur garduni xam hajrim yukini cheksalar,
Arz jirmi ul tarozu ichra bir misqol ekin.
Ulki ma'nidin xabar topti yana dam urmadi,
Anglamon ahli jadal ichra ne qilu qol ekin.
Suvratin Layliyu Majnunning dedi ko'rgach xirad
Kim, Navoiy birla yori shaklidan timsol ekin.

* * *

Hajr shomidin qorong'uroq tun o'lg'aymu ekin,
Yo rab, ul tundin xalos o'lg'an kun o'lg'aymu ekin?!
Barq yanglig'olam o'rtar lam'ai shomi firoq,
Do'zaxi hijron chiqarg'an uchqun o'lg'aymu ekpn?
Ko'yida itlar izi ruxsorima bo'ldi baho,
Mundin oyo qimmatiroq oltun o'lg'aymu ekin?
Subh furqat bir balo daryosi buzdi xalqni,
Shomi hijronimda yog'qon shudrun o'lg'aymu ekin?
Gul masallik toza qonlig'dog'lar birla tanim,
Dard bog'ida ochilg'an gulbun o'lg'aymu ekin?
Tiyr boroni firoq ahhob jonidin o'tar,
Hech yomg'ur mundin, oyo, o'tkun o'lg'aymu ekin?
Bog'aro gullarga o't soldi Navoiy nolasi,
Benavo bulbulg'a, vah, mundoq un o'lg'aymu ekin?!

* * *

Buki ko'nglum yarasidin oqadur, qonmu ekin?
Yo qizarib erigan su kebi paykonmu ekin.
Ul xatu labki berur ko'zga safo, jong'a hayot,
Sabzai jannat aro chashmai hayvonmu ekin?
Husn xoni arokim, yoydi qazo yuzu labing,
Qursi xurshid bila la'li namakdonmu ekin?
G'uncha og'zig'amu gulshanda yog'ibtur jola,
Yo jamoling guli ichra labi xandonmu ekin?
Yor der: ko'zni yuzumdin nega bot olmassen,
Do'stlar, tengri uchun deng: bu ish osonmu ekii?
Yor javriyu ulus zulmi, falak bedodi,
Manga yolg'uzmu ekin, barchag'a yaksonmu ekin?
Ey Navoiy, el aro fitnadur ul kofirg'a,
Azmi maydonmu ekin, mayli xiyobonmu ekin.

* * *

Bulut hayvon zuloli birla tirguzdi havo jonin,

Sevunmak ashkidin shodob qildi sabza mujgonin.
Emastur sabzavu lolaki, jola toshidin gardun
Ko 'kartib yer yuzin har sari zohir ayladi qonin.
Irik nevchundurur shox uzra gulbun bargi suhondek,
Ititmas bo 'lsa bulbul joni uchun g 'uncha paykonin.
Chaman Laylosidin ayru degaysen lola Majnundur
Ki, gardun jola toshidin qonatmish dog 'i hijronin,
Chaman bahri latofat bo 'ldi nayson durlari birla,
Qizil toldin muhayyo qildi har yon shoxi marjonin.
Bu fasl ichra malomat toshidin solim birov qolg 'ay
Ki, chekkay may sumurmakda yuziga jomi qalqonin.
Mayekim, otashin, chiqg 'ay sarig ' gullar, agar dehqon
Tomizsa qatraye andin suvarur chog 'da bo 'stonin.
Birovkim, dahr bog 'ining firebin bildi, nargisdek
Qadahdin bosh ko 'tarmay surdi ishrat birla davronin.
Guli maqsud ul qondur, Navoiykim, ayog 'ingdin
Chiqar chekkanda maqsad Ka 'basi xori mug 'iyilonin.

* * *

Yaramni tikkali boshing uza bichakmu ekin?
Bichakda rishtai jonimmu yo ipakmu ekin?
Ko 'z asru tiktim aning o 'ymog 'ig 'a, bilmankim,
Ko 'zum oqimu ekin anda, yo so 'ngakmu ekin?
Tun uzra oydinu, oydinda subh erkinmu,
Vayo sochingda burunchak uza lachakmu ekin?
Gul uzra har sori tob urdi sunbulung, yoxud
Yuzungda ziyinat uchun sanchqan kajakmu ekin?
Labingdin istadi jonim hayot, bilmasmen
Ki, bir so 'kunchmu yo qasdi bir muchakmu ekin?
Bir usruk elni chiqib qirg 'an ermish, ey lutfе,
Sening begingmu ekin, yo bizing mirakmu ekin?
Navoiy, ushbu parishon hadis ila g 'arazing
Avom xotirini sayd aylamakmu ekin?

* * *

Vahki, mendin ayru yuz jon, yo 'qsa jononmu ekin?
Manga onsiz ming o 'lum yo dardi hijronmu ekin?
So 'rg 'ali za 'fimni la 'lidinmu erkin bir hadis,
Yo buzug ' jismimda mamlu yuz tuman jonmu ekin?
Ravzanimni to yoruttung, kulbam ichra har taraf,
Zarralar soyirmu yoxud mehri raxshonmu ekin?
Olam ahlig 'a labing zikrimudur ratb-ul-lison,
Yo bori olam labolab obi hayvonmu ekin?
Zulf aro qadding xayolidin ko 'zum yorutqali
Anbarin yuz sham ' yoxud xayli mujgonmu ekin?
Ko 'ngluma ul yuzu lab yodimu erkin g 'am tuni,
Yo shabistonim to 'la gulbargi xandonmu ekin?
G 'ayrig 'a boqg 'an uchun ko 'z mardumin qatl ayladim,
Ashki gulgun yoxud aning zaxmidin qonmu ekin?

* * *

Vaslingg'a yetibon sog'inurmen xayol ekin,
Holimni anglaman, manga, yo rab, ne hol ekin.
Ushshoq ashkidin su ichib bar jafu berur,
Yo rabki, qomating ne ajoyib nihol ekin.
Zulfungda xol «jim» arosindag'i nuqtadek,
Yuzungda zulf vard yonindag'i «dol» ekin.
Har nechakim kuyarmen, aning zarra mehri yo'q,
Oyoki, toliim kuni koni zavol ekin.
Dersenki: seni qaysi pariy telba aylamish?
Ey bag'ri tosh, bilib yana bu ne savol ekin.
Zanburning evi kebi ko'nglum teshuk-teshuk,
La'ling xayoli har teshuk ichinda bol ekin.
Miskin Navoiy jonig'a ko'yungda qilma qasd,
Sayd aylamak haram qushin oxir vubol ekin.

* * *

Ko'rubmen kirpiging boshitin-ayog' teshkan ko'ngul holin,
Qushedurkim, tiriglay yulmish o'lg'aylar paru bolin.
Ekib tuxmini andoqkim ochilg'ay bo'stonafro'z,
Ochar xunoba ko'z bog'ida eksam donayi xolin.
Jamolin va'd agar debmen, ko'p etma, ey arab, hayrat
Yuzi aynin ko'rub har yon nazar qil zulfdin dolin.
Tanimnikim, quruptur xomadek nol o'qlaringdindur,
Qalam qilsang qil, ammo tashlama har yon chekib nolin.
Bu majnun qatlin ul tifli pariyvash istamas bo'lsa,
Nedin toshlar bila qasding'a soldi shahr atfolin.
G'amin ko'rmang balo tog'ida la'li shavqidin jonni
Ki, har bir toshidin sotmas abad umrig'a misqolin.
Chu bo'lmas sham'siz parvonavu gul birladur bulbul,
Firoq o'rtar ko'ngulni chun ko'rar vasl ichra amsolin.
Sabuhiy jom ila xushmen, nechuk xush bo'lmag'ay ulkim,
Munungdek axtari farxunda qilg'ay subh aning folin.
Javod ilgida piri dayrning may zavraqin ko'rsun,
Birovkim, ko'rmamish daryo ichinda jung timsolin.
Shah egnida murassa' tugmalig xil'atqa bermasmen,
Yig'ochlar birla ollin tevrabon kiygan fano sholin.
Navoiy, istasang ko'yin, itiga oshno bo'lg'il,
Yaling'an yanglig' ul it oshnog'a, sen anga yolin.

* * *

Ko'rsa ne fikri tanim zaxmiyu ko'nglum kuyganin,
Ulki na'lu dog'din hayf etmas o'z nozuk tanin.
Qayda ko'rsun, ko'rsa ne qilsun yoqam choki asar,
Mastlig'din ulki har dam chok etar pirohanin.
Xirman sabrim kuyardin ne g'am ul kofirg'akim,
O't solibtur bodadin, ko'rgil jamoli hirmanin.
Garchi ranjim sa'b erur, vah, qayda parvo aylasun,
Qotilekim, ko'rdi tirguzmakcha o'lturmak fanin.
Anglag'ach qatl aylar erdi, shukrkim, bilmas kishi

Bazmi g'avg'osi aro ahli musibat shevanin.
Necha tavsanliq sukun andin burunroq ko'zlakim,
Olmag'ay kome, necha sursang yigitlik tavsanin.
Gulshani ishratqa siz azm aylangiz, ey ahli aysh
Kim, Navoiy bas og'ir olmish mazallat gulxanin.

* * *

Yelga berdi kuydurub ul gul tanim xokistarin,
Otashin gul hajri sovurg'an kebi bulbul parin.
Anglaman bulbul qiziq ko'nghimudur, yo atr uchun
G'unchasidin gul murattab qildi o'tlug' mijmarin.
Bargi guldur, yo'qsa bulbulning tutashmish har pari,
Baski, yorutdi sabo gul mijmarining axgarin.
Gul emastur, balki bulbul oshyonin o'rtagan
Ishq o'ti bil, ko'rsang aning davru lavni ahmarin.
Qo'y gulu bulbulni, gulgun may to'la tut bulbula,
To o'quy bulbul maqolotin ochib gul daftarin.
Dahr bog'ida gulu bulbulg'a yo'q bargu navo,
Solmadi bu g'ussadin nargis iligdin sog'arin.
Soqiyo, hayvon suyin mamzuj qilsang ichmagay,
Gar Navoiy topmasa may ichra la'ling javharin.

* * *

Yetishti bayramu raf' etti ro'za qayg'usin,
Hilol musayqali yorutti boda ko'zgunin.
Sipehr jomi hilolig'a jilva berdi, magar
Ki, boda zabt eta olmas nashot kulgusin.
Magarki, qildi shabistong'a azm shohidi iyd.
Ki, to'kti farruh ayog'ig'a axtar injusin.
Dalil rohi shafaq rangu jomi minoyi,
Shafaq mayini ko'ru charx jomi minusin.
Farog'ate tilar ersang, ko'p og'zi xishtini ol,
Ushat bu xisht bila zuhd nangu nomusin.
Saharki, xalq musallog'a yuz qo'yar, xush tut,
Borurg'a dayri fano sari tong qorong'usin.
Navoiy, ich qadahu foniy o'lki, topti baqo,
Biravki, topmadilar el surog'u belgusin.

* * *

Subh yetkurdi sabo gulbargi xandon mujdasin,
Yo ko'ngul topti Masih anfosidin jon mujdasin.
Yo falak berdi yig'i ko'r aylagan Yoqubning
Ko'zlari ochilmoq uchun Mohi Kan'on mujdasin.
Ne guli xandon, ne Isodur, ne Yusuf mujdasi,
Topti bir mahjur o'lar holatda jonon mujdasin.
G'uncha erdim g'am yelidin to'ng'a sig'man g'unchadek,
To sabo yetkurdi ul sarvi xiromon mujdasin.
Hajr aro, ey payk, agar sen noma yetkursang ne tong.
Tong yeli har kun berur xurshidi tobon mujdasin.
Naqdi jon berdim, musulmonlar, uyatlig'men hanuz

*To eshittim paykdin ul nomusulmon mujdasin.
Ey Navoiy, shomi hijron yig 'larim daf' o 'ldikim,
Subh yetkurdi sabo gulbargi xandon mujdasin.*

* * *

*Furqatingdin kechalar o 'rtar meni baxti zabun,
Go 'yiyo men bir yonar o 'tmen, qorong 'uluq tutun.
Ashk etib g 'ammozlig ' ko 'nglum buzulsa ne ajab
Kim, topar ozor yoshlardin mudom ahli junun.
Men tilarmen vaslu aning ko 'ngli har ag 'yor ila,
Manga ikki tosh arosinda kerak albatta un.
Qaddingu ernning havosi jondadur, ayb etmagil,
Bo 'lsa afg 'onim biyik, sayli sirishkim la 'lgun.
Kim kafanni yod etar, andin o 'lug ogohroq,
Gar libosin bilsakim, erur katon yoxud katun.
Sayli ashkimdin falak g 'amxonasi vayron edi,
Qilmasa erdi jafosi dudi ohimdin sutun.
Ko 'rmasam qoshing bo 'lurmen turg 'anim birla fig 'on,
Voyi erur, bas chu bo 'lmasa «Navoiy» birla «nun».*

* * *

*Ko 'ngulni ayladim yuz chok ishqingdin, meni mahzun
Ki, husnung vasfi yozg 'aymen kitobe kog 'azi gulgun.
Ko 'ngulning mazraikim novakingdin bo 'ldi yuz xirman,
Boshogq termak uchun kelgay magar Farhod ila Majnun.
Qabab har tun chekib yuz ming sinon anjum shuoidin,
Magar sabrim sipohig 'a shabixun kelturur gardun.
Labing shavqida ko 'nglum har ne borin boshidin qo 'ydi,
May istab rindi muflis ayladi dastorini marhun.
Ko 'ngulda sho 'xlar nozidin ortar har nafas ohim,
Yonar o 'tqa chu atfol evrushurlar, dud o 'lur afzun.
Mayi la 'ling uchun bexudlug 'um andoqdur, ey soqiy
Ki, qotsang tong emas, jomimg 'a kasbi hush uchun afyun.
Ilig zulfungg 'a eltur orzudin yova ayturmen
Birovdekkim yilon tutmoq uchun og 'zidadur afsun.
To 'kub feruzagun ko 'k motamingg 'a gavhari anjum,
Seni feruzavu gavhar xayoli aylabon maftun.
Navoiy, nazm lofin qo 'yki, ko 'z bir kunlugi ermas,
Agar yuz yil socharsen tab ' bahridin duri maknun.*

* * *

*Yetkurub erdim firoqing tunlari gardung 'a un,
Shukrkim, vasling kuni emdi ne ul undur, ne tun.
Yuz yopib, qilding uzun shomi g 'amimni, ey quyosh,
To quyosh mag 'ribqa moyil, soyasi ko 'prak uzun.
Dema: zulfum bandidin bosh chekma, bo 'ynung to 'lg 'ama,
Tig ' agar sursangki, men bosh qo 'ydumu tuttum bo 'yun.
Tiyra ohim elga zohir qildi ko 'nglum kuymakin,
Garchi o 't yoshunsa, ani oshkor aylar tutun.
O 'rtanib jismim, balo dashtida sargardon kezar,*

*Shu'ladin tarkib topqon buylakim ko'rmish quyun.
Soqiyo, tut jom, solma tonglag'a may va'dasin,
Tongla chun ma'lum emas, bori g'animatdur bukun.
Ey Navoiy, qo'l surohidek bo'yunni quchqali
Yetmasa, bori surohi bo'ynig'a ilgingni sun.*